

© Kuva Arto Kuorikoski

KAUSTISEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2019

Kunnanhallitus 30.3.2020
Kunnanhallitus 20.4.2020
Tarkastuslautakunta
Kunnanvaltuusto

KAUSTISEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus	4
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
1.1.5 Kunnan henkilöstö	9
1.1.6 Ympäristöasiat	10
1.1.7 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoden talousarvioon	10
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	10
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	11
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	11
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	12
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	12
1.3.2 Toiminnan rahoitus	13
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	14
1.5 Kunnan kokonaistulot ja -menot	16
1.6.1 Yhdistelmä konsernitalinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	17
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	18
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	18
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	23
1.6.5 Konsernitalinpäätös ja sen tunnusluvut	24
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	28
1.7.1 Asiaa koskeva sääntely	28
1.7.2 Tilikauden tuloksen käsittely	28
1.7.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	28
2 Talousarvion toteutuminen	30
2.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	30
2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen	30
2.1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	85
2.1.3 Investointien toteutuminen	87
2.1.4 Rahoitusosan toteutuminen	89
2.1.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	90
3 Tilinpäätöslaskelmat	93

3.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	93
3.2 Tuloslaskelma	93
3.3 Rahoituslaskelma	94
3.4 Tase	95
3.5 Konsernilaskelmat	97
4 Tilinpäätöksen liitetiedot	104
4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	104
4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	104
4.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	104
4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	105
4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	106
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot.....	109
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	109
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	116
4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot.....	120
4.5 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen.....	124
4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot.....	124
5 Allekirjoitukset ja merkinnät.....	134

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

2019 jo toinen peräkkäinen huono vuosi kuntataloudelle

Kuntatalouden tilanne näyttää vuonna 2019 edelleen synkältä. Vuonna 2018 lähes 2/3 kunnista teki tappiollisen tuloksen ja vuoden 2019 tilinpäätösennusteiden mukaan kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta (225 kuntaa) tulee tekemään tappiollisen tuloksen. Tilanne on siinä erilainen, että myös monet isot kaupungit alkavat olla talouskurimuksessa. Vuonna 2018 Helsingin yli 400 milj. euron voitto riitti kattamaan muiden kuntien tappiot, mutta vuonna 2019 Helsingin, jälleen yli 400 milj. euron voiton jälkeenkin, kuntien yhteenlasketut tulokset tulevat menemään useita satoja miljoonia euroja miinukselle. Lisäksi vielä monien kuntien lukuja parantavat kertaluonteiset myyntivoitot.

Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvua hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400 miljoonaa euroa verotuloja.

Kuluva vuosi pitäisi olla verotulokertymän ja valtionosuuksien kasvun takia parempi, mutta ikääntyvä väestö, muuttoliike ja mahdolliset vanhat alijäämät edellyttävät useimmilta kunnilta merkittäviä sopeutumistoimia. Kunnat odottavat tulevan soteuudistuksen lisäävän ainakin oman kunnan talouden ennustettavuutta, mutta ehtiikö uudistus tähän hätään?

Kaustinen vuonna 2019

Taloudesta

Vuosi 2019 oli emokunnalle kolmas ja kuntakonsernille toinen peräkkäinen tappiollinen vuosi. Emon tappioksi muodostui 1,745 milj. euroa, ja taseessa on kattamatonta alijäämää tämän jälkeen 2,267 milj. euroa. Alijäämän kattamisvelvoitteen mukaan alijäämä on katettava viimeistään vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Edellisvuoteen verrattuna tulosta huononsivat euromääräisesti eniten palvelujen ostojen kasvu, verotulojen väheneminen sekä sotemenojen ja henkilöstömenojen kasvut.

Taloustilanne on todella haastava. Kunnanvaltuusto edellytti hallintokunnilta 5 % säästöä vuoden 2019 talousarvioista. Kuntamaisema Oy:n talousanalyysia hyödynnettiin, ja kunnanhallitus perusti keskeisistä päättäjistä koostuvan työryhmän taloutta tervehdyttämään.

Sotemenot ovat tilinpäätöksessä n. 61 % nettomenoista. Jos pelkästään kunnan omaa toimintaa tarkastellaan, niin toiminnan nettomenot olivat 5 % ja bruttomenot 2,5 % talousarviota pienemmät. Kunnan omaa toimintaa koskeva Kuntamaisema Oy:n selvitys oikeastaan vain vahvisti meillä olevan taloustiedon. Perlacon Oy:n kunnille tekemä laskelma muuttoliikkeen ja väestöennusteen vaikutuksesta ei tuonut meille, toisin kuin muille alueen maaseutukunnille, lainkaan pelivaraa. Ne säästöt, joita varhaiskasvatuksesta ja peruskoulusta muutaman vuoden päästä saadaan, kuluvat jo täysimääräisesti väestön ikääntyessä hoivan kustannuksiin. Nykyinen valmiuslakiaika ei ainakaan helpota kunnan taloutta ja sen ennustettavuutta.

Väestö, työllisyys

Kaustisella oli ennakkotietojen mukaan vuoden lopussa 4263 asukasta. Asukaslukumme väheni vuoden aikana kymmenellä henkilöllä. Koko maakunnan väki väheni 248 henkilöllä. Kaustisella syntyi 36 ja kuoli 38 henkilöä. Kuntien välinen muuttoliike oli 16 henkilöä miinuksella ja maahanmuutto 9 henkilöä plussalla. Kunnan sisällä muutti 226 henkilöä. Syntyvyys lähes puolittui vuosikymmenen alun luvuista ja 2019 oli viimeiseen 40 vuoteen vasta kolmas vuosi, kun Kaustisella oli enemmän kuolleita kuin syntyneitä. Koko maassa syntyi 45 600 ja kuoli 53 600 henkilöä. Kuntastrategiaan on asetettu väestölle hurja 1,5 %:n vuosittainen kasvutavoite.

Työttömyysasteen vuosikeskiarvo oli 6,5 % (v. 2018 6,7 %). Myös kunnan maksaman työmarkkinatuen määrä väheni hieman. Koko maakunnan työttömyysaste parani 7,3 prosenttiin edellisvuoden 7,7 prosentista.

Mitenkäs tulevaisuus?

Kaustinen on alueensa palvelukeskus ja elinvoimamittareilla: ikärakenne, sairastavuus, huoltosuhde, työllisyys jne. mitattuna Suomen kunnista parhaan kolmanneksen joukossa ja maakunnan kärkisijoilla. Tälle hyvälle taloustilanteelle luo varjonsa. Sote maksaa maakunnassa kunnille liikaa. Palveluverkko on asukaslukuun nähden liian tiheä ja yksityisiä palveluja on vähän. Alijäämien kattamisvelvoitteen aikataulun saavuttaminen pelkästään kunnan omassa päätösvallasta olevasta toiminnasta on melko mahdotonta.

Vuosi 2020 piti olla kunnille verotulojen ja valtionosuuksien kasvun takia helpompi, mutta nykyisen valmiuslakiajan talousvaikutukset ovat arvaamattomat. Viime viikko on kuitenkin osoittanut, että kunnan henkilöstö on erittäin motivoitunutta ja johtamisjärjestelmät ovat kunnossa. Nyt tarvitaan vaan yhteistä tahtotilaa, miten edetään!

Kiitokset luottamushenkilöille, työntekijöille ja kaikille muille yhteistyökumppaneille kuluneesta vuodesta ja hyvästä yhteistyöstä.

Kaustisella 21.3.2020

Arto Alpia
Kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto 1.6.2017 -

Kv:n pj. Mäkelä Antti
Kv:n I vpj. Käsälä Kai-Eerik
Kv:n II vpj. Peltokangas Mauri -1.6.19
Alaspää Jenna
Anttila Toni
Hanhikoski Juha
Koskinen Jouni
Kulpakko Marko
Lindskog Tina
Luomala Markku
Myllymäki Urpo
Mäkelä Sami
Paavola Vesa
Peltoniemi Toni
Puumala Katri
Rahkonen Marko II vpj. 1.6.19 -
Seppä Eija
Tuomela Helinä
Ukskoski Kai
Varila Tero
Virkkala Hannu

Kunnanhallitus

Jäsen

Pj. Koskinen Jouni
Vpj. Tuomela Helinä
Hanhikoski Juha
Mäkelä Sami
Paavola Vesa
Puumala Katri
Salo Pirkko -1.6.19 Lindskog Tina
Seppä Eija
Timonen Annika

Varavaltuutetut puolueittain

kutsumisjärjestyksessä 1.6.2017 -

Keskustapuolue

Uusivirta Sanna
Koskela Ari
Kivelä Pekka
Hartikainen Irmeli
Penttilä Sanna
Paavola Teuvo
Jylli Jaana
Lillsund Anne
Kurunsaaari Iiro (ero 11.4.19) Korkala Kari
Pihlajamaa Taneli
Paasila Kari
Virkkala Markus

Perussuomalaiset

Järvelä Marko
Peltoniemi Tero
Hirvi Timo
Koskinen Mika
Jouppila Mika
Salo Pirkko

SDP

Timonen Annika
Palola Taina

Vihreät

Kuurajärvi Juha (ero 11.11.19) Kujala Sampsa
Kujala Sampsa -11.11.19 II varajäsentä ei ole

Varajäsen

Varila Tero
Hartikainen Irmeli
Kivelä Pekka
Rahkonen Marko -1.6.19 Viitala Vesa
Ruuska Kari
Uusivirta Sanna
Lindskog Tina -1.6.19 Salo Pirkko
Penttilä Sanna
Mustajärvi Matti

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto**Jäsen**

Pj. Puumala Katri
Paavola Vesa
Salo Pirkko

Sivistyslautakunta**Jäsen**

Pj. Varila Tero
Vpj. Uusivirta Sanna
Alaspää Jenna
Kivelä Pekka
Lindskog Tina -1.6.19 Salo Pirkko
Marjusaari Maria-Elisa
Myllymäki Kai
Viitala Vesa
Virkkala Markus I.

Tekninen lautakunta**Jäsen**

Pj. Virkkala Hannu
Vpj. Lillsund Anne
Hakamäki Anne-Mari -1.6.19 Paavola Tiina
Korkala Kari
Koskela Ari
Palola Taina
Rahkonen Marko
Salo Pirkko
Ukskoski Kai -1.6.19 Kattilakoski Juha

Ympäristölautakunta**Jäsen**

Pj. Peltoniemi Toni
Vpj. Penttilä Sanna
Hartikainen Irmeli
Kaunisto Ilmo
Koskinen Mika
Mäki-Petäjä Pertti
Pihlajamaa Taneli
Ranta-aho Minna
Viiperi Pirjo T. -1.6.19 Lahti-Luopa Tuija

Tarkastuslautakunta**Jäsen**

Pj. Luomala Markku
Vpj. Anttila Toni
Jouppila Mika
Jylli Jaana
Peltokangas Vappu

Varajäsen

Seppä Eija
Hanhikoski Juha
Lindskog Tina

Varajäsen

Hartikainen Irmeli
Kaunisto Ilmo
Kujala Sampsa
Kurunsaari Iiro (ero 11.4.19) Saari Marika
Peltokangas Mauri -1.6.19 Lahti-Luopa Tuija
Anttila Minna
Westerholm Päivi
Viiperi Pirjo -1.6.19 Varila Veli-Matti
Oino Lauri

Varajäsen

Uusivirta Sanna
Koskinen Laura
Paavola Tiina -1.6.19 Järvelä Eila K.
Luoma Aleks
Paavola Teuvo
Kuurajärvi Juha (ero 11.11.19) Tuomisto Hillevi
Hirvi Timo
From Marianne
Kattilakoski Kari

Varajäsen

Koskela Ari
Myllymäki Juha A.
Isokangas Ulla -1.6.19 Högnabba Anne
Pohjola Tytti
Kuorikoski Joonas -1.6.19 Peltoniemi Hanna
Kuorikoski Tuomas
Hanhikoski Mikko
Mikkola Maria
Kettu Terttu -1.6.19 Varila Veli-Matti

Varajäsen

Paasila Kari
Kaustinen Seija
Haukilahti Tiina
Toivonen Henrik
Salo Oili

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus 18.12.2019 kertoo seuraavaa:

Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevana vuosina, sillä ulkomaankaupan näkymät ovat heikohkot. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvuun korostuu varsinkin v. 2020.

Julkinen talouden alijäämä kasvaa v. 2020, kun hallitusohjelman mukaiset menolisäykset astuvat voimaan. Ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta kohentavia toimia julkinen talous pysyy myös tulevana vuosina alijäämäisenä. Julkinen velka suhteessa BKT:hen kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun.

Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 %. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat ja tuotannollisten investointien kasvu hidastuu. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden sekä ansiotason noustessa. Viennin kasvu kiihtyy palveluviennin ja laivatoimitusten seurauksena. Vuonna 2020 BKT kasvaa 1 %. Palveluviennin kasvu jatkuu nopeana ja pitää viennin kasvun vientikysyntää nopeampana. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu tasaisena. Kotitalouksien tulojen kasvua pitää yllä ansiotason nousu. Julkisen kulutuksen kasvun kiihtyminen nostaa kotimaisen kysynnän osuutta. Yksityisten investointien ennustetaan vähenevän ensi vuonna asuinrakennusinvestointien supistuessa.

Työllisten määrä nousee 0,5 % v. 2020. Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu heikentävät työllisyyden kasvua. Nimellisansiotason arvioidaan nousevan 3 %.

Bruttokansantuote kasvaa 1,1 % v. 2021 ja 1,2 % v. 2022. Hitaahko talouskasvu ja kiihtyvä nimellispalkkojen nousu pysäyttävät työvoiman kysynnän kasvun vuosina 2020 – 2021.

Työllisyysaste nousee 73,6 prosenttiin vuoteen 2022 mennessä työikäisen väestön edelleen vähentyessä. Kaustisen kunnan ja Keski-Pohjanmaan maakunnan väestö- ja työllisyyskehityksestä on kerrottu kunnanjohtajan katsauksessa.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnanvaltuusto edellytti hallintokunnilta 5 %:n säästöä vuoden 2019 talousarvion määrärahoista. Nettomenoista laskettuna (pois lukien sotemenot) tähän päästiin. Kuitenkin tilikauden tappio oli 1,745 milj.euroa. Mikä sitten meni pieleen? Syyt ovat suurimman meno- ja tuloerän väärissä talousarviosummissa.

Soiten ja kunnan talousarviovalmistelut lähtivät vuoden 2017 tilinpäätöstietojen pohjalta. Soiten tavoite oli päästä 3 %:n kustannusten laskuun. Valmisteilla oleva soteuudistus olisi edellyttänyt Soitelta n. 18 milj.euron kustannussäästöä. Kunnan talousarviossa varauduttiin 2,8 %:n kasvuun. Soiten säästösuunnitelmat eivät edenneet aluksi, eivätkä ole edenneet vielä. Soite teki vuodelle 2019 lisätalousarvion. Tämä kaikki johti lopulta siihen, että verrattuna Soiten lopulliseen v. 2019 maksuosuuteen Kaustiselle, kunnan talousarviokiiraus oli 1,5 milj. euroa ja Soiten talousarvion maksuosuus (ennakot) 0,8 milj. euroa liian pienet.

Alla olevassa taulukossa ovat kunnan maksuosuudet ja niiden muutokset palvelualueittain:

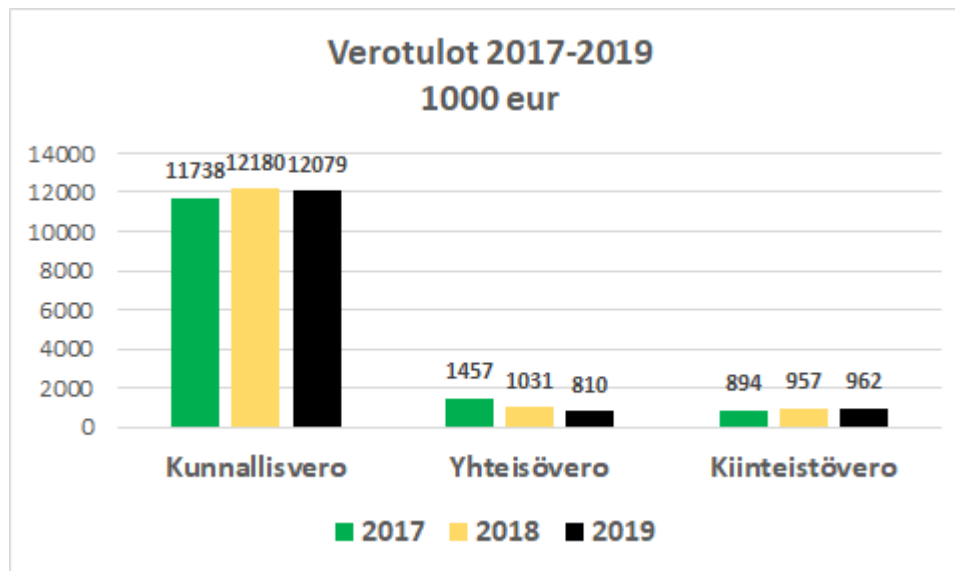
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Muutos	Muutos	Muutos
	eur	eur	eur	2018-19	2018-19	2017-19
				eur	%	%
Aikuispsykososiaaliset	523 982	565 107	456 278	-108 829	-19,3	-12,9
Aikuissosiaalityö	170 405	211 241	216 115	4 874	2,3	26,8
Ensihoito	281 079	291 054	315 025	23 970	8,2	12,1
Hoivapalvelut	3 727 866	4 085 060	4 357 452	272 392	6,7	16,9
Lääkinnällinen kuntoutus	438 533	366 415	357 071	-9 343	-2,5	-18,6
Perhepalvelut	813 447	1 345 847	1 309 091	-36 756	-2,7	60,9
Suoriteperusteinen laskutus (oma)	3 398 753	3 564 016	3 145 949	-418 067	-11,7	-7,4
Suoriteperusteinen laskutus (osto)	964 426	1 165 168	1 600 835	435 667	37,4	66,0
Suunterveys	409 282	553 638	479 258	-74 381	-13,4	17,1
Vammaispalvelut	1 577 713	1 538 432	1 860 237	321 805	20,9	17,9
Vastaanottopalvelut	907 802	1 048 296	998 365	-49 931	-4,8	10,0
YHTEENSÄ	13 213 287	14 734 274	15 095 675	361 401	2,5	14,2

Huomattavaa on suoriteperusteisen laskutuksen (erikoissairaanhoidon) ostopalvelujen voimakas kasvu ja samalla oman tuotannon väheneminen. Kehitys oli Halsuaa lukuun ottamatta kaikissa Soiten kunnissa samansuuntainen.

Verotus

Vuoden 2019 talousarviovalmistelu käynnistettiin Kuntaliiton 5 - 6 %:n verotulojen kasvuennusteella. Toki tiesimme yhteisöveron, huolimatta maan hyvästä talouskehityksestä, Kaustisella vielä laskevan, mutta tulorekisteri- ja verokortti uudistusten vaikutukset vesittivät täysin hyvät verotulo- odotukset. Verotulokertymä jäi 749 000 euroa alle talousarvion. Kunnallisveron tuotto jäi 101 000 ja yhteisöveron tuotto 221 000 euroa edellisvuotta pienemmäksi.

Alla olevassa graafissa ovat kunnan saamat verotulot tulolajeittain:

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Kaustisen kunnan talousarviotavoitteena on olla houkutteleva työnantaja, jolla on osaava, sitoutunut ja yhteistyössä työskentelevä henkilöstö. Kuntapalvelut tuotetaan Keski-Pohjanmaan kuntien keskitasoa edullisemmin. Hyvään henkilöstöpolitiikkaan ja henkilöstön jaksamiseen kiinnitetään huomiota.

Kaustisen kunnalla oli vuonna 2019 yhteensä 258 työntekijää, joista vakinaisia 217 ja määräaikaisia 41. Vakinaisista työntekijöistä naisia oli 165 ja miehiä 52. Vakinaisista naisia oli 76,04 %. Eniten naisia työskentelee sivistystoimessa. Henkilöstön keski-ikä on edellisen tarkasteluvuoden kaltaisesti 45 vuotta. Kunnassa oli tilipäättövuonna 16,5 asukasta työntekijää kohden. Henkilöstömäärässä on mukana alueellisen lomituspäivätyön henkilöstö.

Tavoitteeksi on asetettu kehityskeskustelujen käyminen vuosittain ja niiden tarkemmasta toteuttamistavasta ja aikataulusta vastaavat toimialajohtajat toimialoillaan. Niitä käydään sekä yksilö- että ryhmäkeskusteluina. Kehityskeskustelut ovat luottamuksellisia ja vuorovaikutteisia keskusteluja, joiden tarkoituksena on arvioida työntekijän tai ryhmän onnistumista asetetuissa tavoitteissa. Kehityskeskustelut tuottavat esimiehille tietoa henkilöstönsä työn yksityiskohdista, haasteista ja työkyvystä ja antavat henkilöstölle mahdollisuuden kehittää omaa työtään esimiehensä tuella ja ohjauksessa. Ammatillisesta täydennyskoulutuksesta vastaa kukin toimiala henkilöstönsä osalta.

Sairauspoissaolot kasvoivat edellisestä vuodesta 23 %. Poissaolopäiviä yhtä henkilö kohden oli 19 kun niitä vuonna 2018 oli 15. Vuonna 2018 kunta-alalla sairauspoissaoloja oli keskimäärin 17 päivää. Työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti sairauspoissaolot käydään työterveyshuoltojohtoisesti läpi kahdesti vuodessa. Käytössä on varhaisen välittämisen malli, joka tuo esimiehille selkeän toimintatavan ottaa puheeksi työntekijän työkyky ja sitä mahdollisesti uhkaavat seikat. Sairauspoissaolojen palkkakustannus oli 294 383 euroa. Tämän lisäksi kustannuksia aiheutui sijaisten palkkaamisesta. Kaikkiin sairauspoissaoloihin ei ole palkattu sijaista. Myös työterveyshuollon sairaanhoidon kustannukset olivat nousseet, 13,4 %:a, ja olivat 91 610 euroa. Ennalta ehkäisevän ja työkykyä tukevan toiminnan menot olivat ennallaan, 53 258 euroa.

Vuoden alusta voimaan tullut Kela-korvauksen muutos kannustaa työnantajien panostamaan juuri jälkimmäisen korvausluokan mukaiseen toimintaan.

1.1.6 Ympäristöasiat

Kuntastrategian mukaan Kaustisen kunnan toiminnassa noudatetaan kestävän kehityksen periaatetta. Resurssien taloudellinen käyttö ei siten ole vain talouskysymys, vaan kunnan arvo palvelujen ja opetuksen järjestäjänä. Ympäristönsuojelussa on kiinnitetty huomiota ympäristön siisteyteen sekä yleisesti tiedottamalla kuntatiedotteessa että henkilökohtaisilla yhteydenotoilla ja seuraamalla kehotuksen noudattamista. Ympäristöluvan omaavia toimijoita on valvottu suunnitelmallisesti ja epäkohtiin on aktiivisesti puututtu. Ympäristön tilaa on seurattu myös pinta- ja pohjavesinäytteiden otolla mm. Perhojen yhteistarkkailun myötä. Perhojen yhteistarkkailussa ovat mukana niin jätevedenpuhdistamo kuin muita alueen yrityksiä, joilla on ympäristöluvassa seurantavelvoitteita. Mukaan Perhojen yhteistarkkailuun tulivat 2019 myös alueen turvetuottajat. Yhteistarkkailun koordinoi Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys ry, joka laati vuosittain raportin valvonnasta.

2018 - 2019 on myös tehty yhteistyössä Kokkolan, Pietarsaaren, Luodon, Uudenkaarlepyyn, Pedersören ja Kruunupyyn kanssa bioindikaattoriselvitys, jossa selvitetään alueen ilmanlaatua. Tutkimus suoritetaan noin viiden vuoden välein. Kaustisen kunnan alueella sijaitsee Kaustisen, Vetelin ja Terjärv Vatten och Avlopp Ab:n yhteinen jätevedenpuhdistamo.

Keliber Oy:n kaivostoiminnan aloitus on siirtynyt eteenpäin. Kaivostoiminta tulee lisäämään liikennettä. Louhosalueelta Kalaveden rikastamolle kulkee useita reikkoja tunnissa. Rikastamolta Kokkolan kemiantahtaalalle menevä rekkaliikenne kulkee kuntakeskuksen kautta. Liikenteen lisäksi suurimmat haittatekijät tulevat olemaan melu, pöly ja mahdolliset vesistömuutokset. Ympäristöluvat määrittelevät toiminnan reunaehdot.

Kunnan asuntoalueita ja teollisuusalueita sijaitsee luokitelluilla pohjavesialueilla. Tämä voi aiheuttaa rakentamiseen ja toimintaan rajoitteita.

1.1.7 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoteen talousarvioon

Vuoden 2020 talousarvio hyväksyttiin n. 126 0000 euroa ylijäämäisenä. Veroprosenttia korotettiin puolella prosenttiyksiköllä 22,0 %:iin. Verotuloarvio talousarviossa on 14,7 milj. euroa ja vuoden 2019 toteuma oli 13,851 milj.euroa.

Sotemenoihin varattiin talousarvioon 14,7 milj. euroa. Soiten ennakot ovat vuositasolla 14,9 milj .euroa. Kuntaosuus Soitelle oli viime vuonna 15,1 milj. euroa. Soite yrittää edelleen tehdä säästö- ja tehostamistoimenpiteitä.

Kunnan oma toiminta pysyi viime vuonna kuosissa. Talousarviovaraukset ostopalveluihin, kuten puhtaanapitoon ja rakennusten ja alueiden kunnossapitoon, tulevat viime vuoden toteumaan verrattuna olemaan alimittaiset.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaustinen on elinvoimainen kunta, jolle kuitenkin kunnan taloustilanne, alijäämien kattamisvaade ja kuntakonsernin korkea velkataso ovat iso haaste.

Kunnan saamat valtionosuudet tulevat tänä vuonna olemaan n. 1,5 milj. euroa viime vuotta korkeammat. Veronkorotuksen lisäksi tänä vuonna piti kertyä myös viime vuonna saamatta jääneitä verotuloja.

Käynnissä oleva koronavirusepidemia laittaa kuitenkin kuntatalousennusteet uusiksi. Kuntaliiton ensimmäisen arvion mukaan epidemian vaikutus kuntatalouteen verotulojen vähenemisenä ja terveydenhuoltokulujen lisääntymisenä on vähintään 1,5 mrd. euroa. Jos tuo summa kohdistuisi tasaisesti Suomen kuntiin, niin Kaustisen osuus olisi 1,2 milj. euroa. Epidemia tulee kunnassa lisäämään työtä ja vähentämään työtä. Vuoden 2020 talousarvio on avattava uudelleentarkasteluun.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävimmät riskit liittyvät kunnan taloustilanteeseen. Emolla on takanaan kolme ja kuntakonsernilla kaksi alijäämäistä tilinpäätöstä ja konsernin kokonaisvelka/ asukas on kuntien korkeimpia. Edessä on kuitenkin isoja investointeja toimitiloihin ja palveluihin. Samalla pitää kehittää vetovoimaa ja palveluita ja toisaalta säästää. Vahinkojen varalta kunnan henkilöstö, omaisuus ja toiminta on vakuutettu riittävässä laajuudessa. Ohut asiantuntijaorganisaatio on epävarmuustekijä kehittämistoiminnalle. Ongelmaksi voi muodostua myös osaavan henkilöstön saaminen, henkilöstön motivointi ja työkyvyn säilyttäminen.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta (21 §). Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän (66 §). Kunnanjohtaja vastaa yhteistyössä toimialajohtajien kanssa tehtävien häiriöttömästä, vaikuttavasta, taloudellisesta ja tehokkaasta hoitamisesta.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje on päivitetty vuonna 2019. Sen mukaan sisäinen valvonta on hyvän johtamis- ja hallintotavan edellytys ja osa jokapäiväistä toiminnan ohjausta ja johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Erillistä sisäistä tarkastusta ei ole.

Sisäinen valvonta on toiminnan valvonnan ja kehittämisen ohella tapa tunnistaa riskejä ja läheltä piti -tilanteita. Riskien hallinta perustuu riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen, riskin toteutumisen vaikutusarviointiin ja todennäköisyyteen, mahdollisuuteen hallita riskiä sekä riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan. Kaustisen kuntakonsernin riskit ovat jaoteltu strategisiin, rahoitus-, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämiseksi työantaja antaa erilaisia toimintaohjeita, joiden tunnettuudesta ja soveltamisen osaamisesta huolehditaan tiedottamalla ja työnjohdollisin toiminnoin. Kunnan johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kerran viikossa. Toimialoilla käytössä ovat henkilöstöpalaverit viikon tai kahden välein. Henkilöstön säännöllinen tapaaminen vahvistaa toimintaohjeiden tuntemusta ja yhteisiä toimintakäytäntöjä ja näin vähentää riskien toteutumisen todennäköisyyttä. Jokaisen työntekijän tulee omassa toiminnassaan tuntea sitä ohjaavat säännöt ja vastuu niiden noudattamisesta. Uudistettu sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje sisältää yksityiskohtaisen ja jokaiselle toimialalle soveltuvan arviointilomakkeen, jota ehdotetaan käytettäväksi esimerkiksi valtuustolle tehtävän raportoinnin työkaluna. Oppimista ja toiminnan kehittämistä suosiva avoin organisaatiokulttuuri mahdollistaa tapahtuneista virheistä ilmoittamisen ja näin auttaa rajaamaan syntyvää vahinkoa ja ehkäisee saman virheen toistumista uudelleen.

Sisäisen valvonnan lisäksi ulkoista tarkastusta suorittaa tarkastuslautakunta. Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana JHTT Asko Vanhatupa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019 1 000 €	2018 1 000 €
Toimintatuotot	7 230	7 557
Toimintakulut	-32 252	-31 346
Toimintakate	-25 021	-23 789
Verotulot	13 851	14 168
Valtionosuudet	11 063	10 882
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12	11
Muut rahoitustuotot	40	36
Korkokulut	-232	-252
Muut rahoituskulut	-1	-2
Vuosikate	-289	1 054
Poistot ja arvonalentumiset	-1 456	-1 366
Tilikauden tulos	-1 745	-312
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 745	-312

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,4	24,1
Vuosikate/Poistot, %	-20	77
Vuosikate, euroa/asukas	-68	246
Asukasmäärä	4 263	4 273

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista. Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019 1 000 €	2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-289	1 054
Tulorahoituksen korjauserät	-257	-850
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 437	-2 144
Rahoitusosuudet investointeihin	15	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	386	1 199
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 583	-741
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	3 017
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 456	-2 470
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	300
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 076	663
Rahoituksen rahavirta	1 620	1 510
Rahavarojen muutos	37	769
Rahavarat 31.12.	974	937
Rahavarat 1.1.	937	168

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-9 682	-11 573
Investointien tulorahoitus, %	-23,9	-83,6
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,0	1,0
Kassan riittävyys, pv	10	6
Asukasmäärä	4 263	4 273

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €	VASTATTAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	39 922	40 084	A OMA PÄÄOMA	7 418	9 163
I Aineettomat hyödykkeet	153	180	I Peruspääoma	9 686	9 686
1. Aineettomat oikeudet	2	2	IV Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-523	-210
2. Muut pitkävaikutteiset menot	151	178	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 745	-312
II Aineelliset hyödykkeet	30 639	31 164	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	277	305
1. Maa- ja vesialueet	2 405	2 421	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	275	297
2. Rakennukset	22 899	23 599	3. Muut toimeksiantojen pääomat	2	9
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 581	4 642	E VIERAS PÄÄOMA	34 400	33 079
4. Koneet ja kalusto	357	132	I Pitkäaikainen	20 893	23 387
5. Muut aineelliset hyödykkeet	397	369	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	1 737	2 053
III Sijoitukset	9 129	8 740	3. Lainat julkisyhteisöiltä	18 187	20 326
1. Osakkeet ja osuudet	8 647	8 257	5. Saadut ennakot	33	35
4. Muut saamiset	483	483	7. Liittymismaksut ja muut velat	937	973
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	58	16	II Lyhytaikainen	13 507	9 692
2. Lahjoitusrahastojen varat	53	8	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	316	316
3. Muut toimeksiantojen varat	5	7	3. Lainat julkisyhteisöiltä	2 140	2 140
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2115	2 448	4. Lainat muilta luotonantajilta	7 000	4 000
I Vaihto-omaisuus	33	33	5. Saadut ennakot	186	200
1. Aineet ja tarvikkeet	33	33	6. Ostovelat	1 022	711
II Saamiset	1108	1 477	7. Liittymismaksut ja muut velat	186	193
Pitkäaikaiset saamiset	200	200	8. Siirtovelat	2 658	2 132
2. Lainasaamiset	200	200	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	42 095	42 548
Lyhytaikaiset saamiset	908	1 277			
1. Myyntisaamiset	651	775	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
3. Muut saamiset	70	46	Omavaraisuusaste, %	17,7	21,5
4. Siirtosaamiset	187	457	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	106,3	100,8
IV Rahat ja pankkisaamiset	974	937	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-2 268	-523
VASTAAVAA YHTEENSÄ	42 095	42 548	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-532	-73
			Lainakanta 31.12., 1000 €	29 379	28 141
			Lainakanta 31.12., €/asukas	6 892	6 795
			Lainat ja vastuut, 31.12.	29 473	
			Lainat ja vastuut, €/asukas	6 914	
			Lainasaamiset, 1000 €	0	0
			Asukasmäärä	4 263	4 273

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakotuloilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. [2019]

Lainasaamiset 31.12.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut [2019]

Lainasaamiset 31.12.

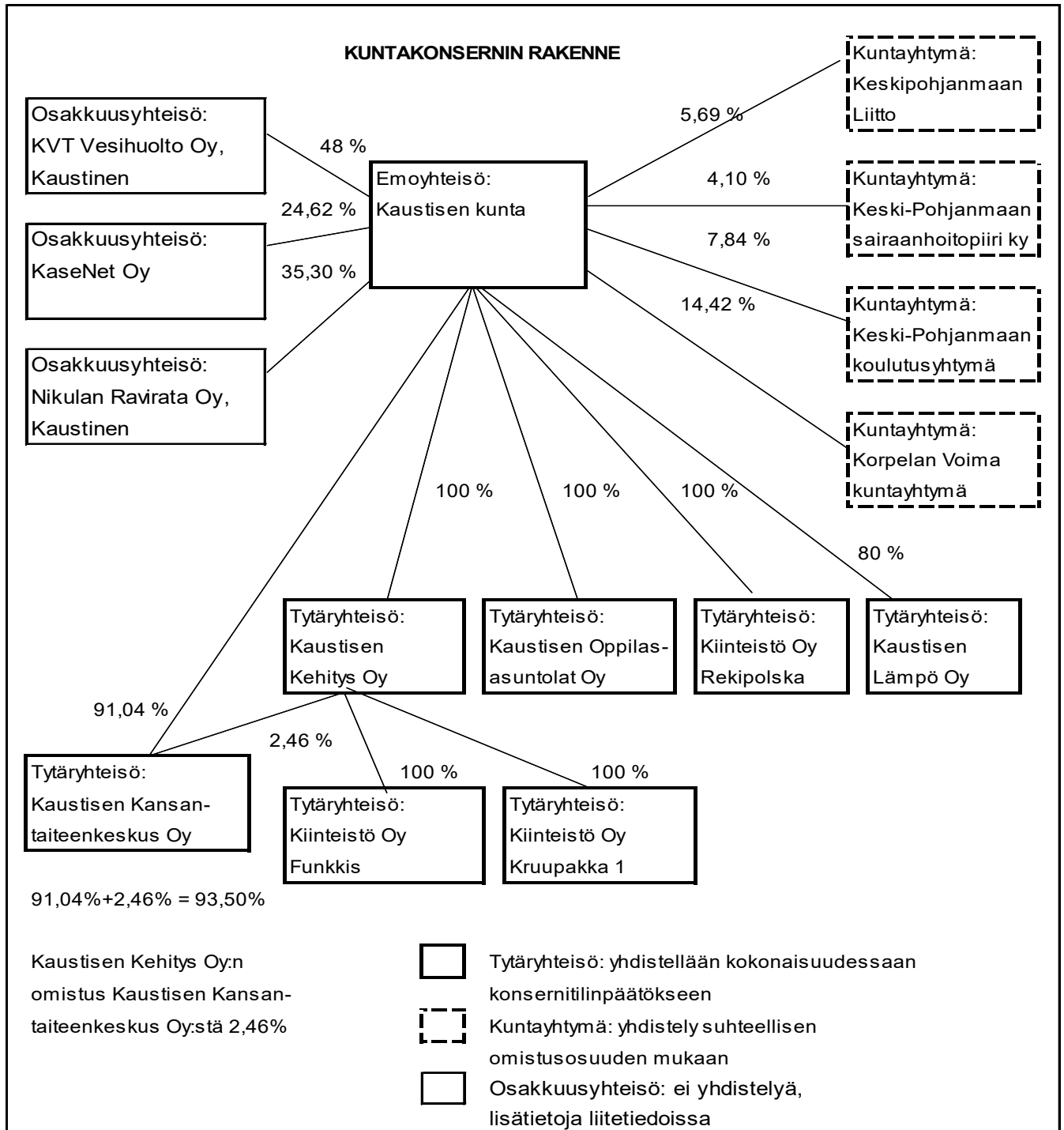
= *Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset*

1.5 Kunnan kokonaistulot ja -menot

ulkoinen	2019		2018	
TULOT	€	%	€	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	7 230 325,90	20,58	7 556 814,69	20,81
Verotulot	13 850 788,83	39,43	14 168 628,14	39,01
Valtionosuudet	11 062 893,49	31,49	10 882 340,00	29,96
Korkotuotot	11 610,95	0,03	10 575,68	0,03
Muut rahoitustuotot	39 515,03	0,11	36 396,01	0,10
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät				
Käyttöom.myyntivoitot	-257 004,67	-0,73	-849 568,29	-2,34
Investoinnit				
Rahoitusosuudet				
investointimenoihin	15 000,00	0,04	0,00	0,00
Käyttöom. myyntitulot	385 877,24	0,49	1 198 762,93	3,30
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	3 017 545,00	8,31
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3 000 000,00	8,54	300 000,00	0,83
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kokonaistulot yhteensä	35 339 006,77	100,00	36 321 494,16	100,00
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	32 251 664,62	89,18	31 346 378,97	86,55
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlisäveron takaisinperintä	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	231 833,28	0,64	252 345,87	0,70
Muut rahoituskulut	601,75	0,00	2 390,94	0,01
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos	0,00	0,00	0,00	0,00
Käyttöom. myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 437 554,72	3,39	2 144 144,54	5,92
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 455 593,48	6,79	2 470 520,48	6,82
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Oman pääoman vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kokonaismenot yhteensä	36 165 112,99	100,00	36 215 780,80	100,00
Kokonaistulot	35 339 006,77		36 321 494,16	
Kokonaismenot	36 372 247,85		36 215 780,80	
	-1 038 241,08		105 713,36	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 075 722,38		-663 432,28	
Rahavarojen muutos	37 481,30		769 145,64	
	-1 038 241,08		105 713,36	

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitalinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Talousarviotavoitteena on konserniohjauksen vahvistaminen. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje on päivitetty vuonna 2019. Konserniohjausta toteutettiin kunnan johdon ja konserniyhtiöiden toimitusjohtajien kanssa käydyin keskusteluin.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaustisen Kehitys Oy:n kirjanpidon siirtämistä kunnan taloushallinnon hoidettavaksi alettiin valmistella ja siirto tapahtui vuoden 2020 alussa.

TYTÄRYHTIÖT

Kaustisen Kehitys Oy

Tilivelvollinen toimitusjohtaja Rauno Jauhiainen

Tavoite	Toteuma
Taloudelliset tavoitteet Taloudellisena tavoitteena on saada yhtiön kannattavuus nostettua luopumalla vanhoista ja kannattamattomista kiinteistöistä ja tarkistamalla kiinteistöjen vuokrien määrää ja tehostamalla kiinteistöjen käyttämistä liiketoimintaan varastotiloina käyttämisen sijaan.	Kiinteistökauppoja ei syntynyt vuoden aikana. Hotellin toiminnan järjestämiseen meni vuoden 4 ensimmäistä kuukautta. Vuokrien määrä on tarkistettu sopimuksien mukaisesti. Tilojen käyttöastetta on pystytty lisäämään edellisestä vuodesta.
Toiminnalliset tavoitteet Toiminnallisena tavoitteena on viimeistään vuoden 2019 aikana saada vähennettyä vanhinta kiinteistökantaa myymällä kannattavalla hinnalla ne ensisijaisesti niissä toimiville yrityksille ja yrittäjille ja toisena vaihtoehtona on laittaa kiinteistöt yleisesti myyntiin. Tämä parantaa yhtiön kulurakennetta ja sitä kautta mahdollistaa tuloksen kasvattamisen. Yhtiölle jää uusimmat kiinteistöt, joissa suurempien kunnostuksien kustannukset ovat vuosien päässä, ellei mitään yllättäviä menoeria kiinteistöistä tule.	Hotellitoiminnan järjestäminen vei yhtiön hallitukselta ja toimitusjohtajalta aikaa varsinkin vuoden alussa. Samaan aikaan käynnistettiin Kiinteistö Oy Kruupakka 1 rakentaminen. Teollisuuskiinteistö valmistui 16.12.2019 jolloin se otettiin vastaan. Hotellitoiminta toi yhtiön liikevaihdosta jo 41 %. ST1 Oy:n kanssa saatiin jatkettua kannattavaa maanvuokraustoimintaa 10 vuoden sopimuksella.

KAUSTISEN KEHITYS OY	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Myyntituotot	607 788,06	566 788,68	620 000,00	740 215,61
Muut tuotot	7 901,05	67 999,76	300 000,00	9 527,38
Materiaalit ja palvelut				-52 463,25
Henkilöstökulut	-63 935,29	-65 167,05	-80 000,00	-198 887,58
Poistot ja arvonalentumiset	-206 799,18	-188 733,08	-190 000,00	-203 417,93
Liiketoiminnan muut kulut yht.	-424 167,22	-592 925,62	-360 000,00	-454 191,68
LIIKEVOITTO	-79 212,58	-212 037,31	290 000,00	-159 217,45
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-87 678,62	9 214,89	-80 000,00	-58 436,93
Tilinpäätössiirot				
Tuloverot				
TILIKAUDEN VOITTO	-166 891,20	-202 822,42	210 000,00	-217 654,38

TYTÄRYHTIÖT

Kiinteistö Oy Kaustisen Oppilasasuntolat Tilivelvollinen toimitusjohtaja Rauno Jauhiainen

Tavoite	Toteuma
Taloudelliset tavoitteet Taloudellisena tavoitteena on pitää yhtiön talous voitollisena. Tämä mahdollistaa korjausten tekemisen ajallaan ja on varautumista suurempien peruskunnostuksien tekemiseen, jos solutyypisiä asuntoja jossakin vaiheessa halutaan muuttaa isommiksi kokonaisuuksiksi. Rakentamiseen otetun aravalainan takaisinmaksu päättyy vuoden 2020 aikana ja tämän menoerän poistuminen vapauttaa rahoitusta sen jälkeisiin peruskunnostuksiin.	Yhtiön tulos oli voitollinen, mutta aravalainan maksamiseen jouduttiin ottamaan tilapäisrahoitusta. Samoin maksujärjestelyjä jouduttiin tekemään sisäilmatutkimuksien maksamiskuukausina. Sisäilmasta johtuvia saneeraustoimia joudutaan tekemään vuoden 2020 aikana.
Toiminnalliset tavoitteet Toiminnallisena tavoitteena on pitää oppilasasuntolan rakennukset hyvässä kunnossa ja korjata asuntosoluja, jos niissä ilmenee korjauksen tarpeita. Asuntolaan on uusittu keittiöiden koneita sitä mukaa kun uusimistarvetta on ilmennyt. Osa keittiöiden konekannasta on vielä alkuperäisiä. Mikäli asumistarpeissa ilmenee uusia toiveita, niitä pyritään toteuttamaan rahoituksen sallimissa rajoissa. Tavoitteena on, että rakennukset pysyvät hyvässä kunnossa koko niiden elinkaaren ajan.	Toiminnallisesti yhtiön on joutunut painimaan ongelmien kanssa johtuen tiukasta rahatilanteesta ja sen aiheuttamasta rahoituksen järjestämisen löytymisestä. Kuitenkin juoksevat asiat on pienellä viiveellä saatu hoidettua. Perusteelliseen kunnostukseen ei vielä 25 käyttövuoden jälkeen tarvitse ryhtyä sillä tutkimukset osoittivat, että rakennukset ovat hyväkuntoisia ja kunnostuksella saadaan vielä rakennuksien elinkaarta pidemmäksi.

KIINTEISTÖ OY KAUSTISEN				
OPPILASASUNTOLAT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Myyntituotot	87 760,20	88 445,40	90 000,00	89 587,29
Muut tuotot				
Materiaalit ja palvelut				
Henkilöstökulut	-3 619,42	-3 720,58	-4 200,00	-3 646,58
Poistot ja arvonalentumiset	-14 257,07	-13 637,15	-14 000,00	-13 054,43
Liiketoiminnan muut kulut yht.	-42 442,63	-48 772,39	-30 000,00	-41 453,54
LIIKEVOITTO	27 441,08	22 315,28	41 800,00	31 432,74
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 349,53	-959,08		-1 083,74
Tilinpäätössiirrot				
Tuloverot				
TILIKAUDEN VOITTO	25 091,55	21 356,20	41 800,00	30 349,00

TYTÄRYHTIÖT

Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy
Tilivelvollinen toimitusjohtaja Kimmo Pajukangas

Tavoite	Toteuma
Taloudelliset tavoitteet Yhtiön myyntituotot kasvavat.	129 210,67 €
Toiminnalliset tavoitteet Talon käyttöaste kasvaa.	Talon käyttöaste on kasvanut huomattavasti.

KAUSTISEN				
KANSANTAITEENKESKUS	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Myyntituotot	72 490,78	68 829,89	100 000,00	68 409,80
Muut tuotot	70 000,00	60 014,46	70 000,00	60 800,87
Materiaalit ja palvelut	-3 437,50	-1 667,73	-20 000,00	-3 959,68
Henkilöstökulut	-5 928,91	-7 393,89	-5 500,00	-9 717,25
Poistot ja arvonalentumiset	-35 344,52	-32 572,62	-30 000,00	-31 979,42
Liiketoiminnan muut kulut yht.	-140 736,01	-154 584,98	-130 000,00	-174 947,04
LIIKEVOITTO	-42 956,16	-67 374,87	-15 500,00	-91 392,72
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 844,62	-3 878,90	-6 000,00	-3 714,30
Tilinpäätössiirot				
Tuloverot				
TILIKAUDEN VOITTO	-44 800,78	-71 253,77	-21 500,00	-95 107,02

TYTÄRYHTIÖT

Kiinteistö Oy Rekipolska

Tilivelvollinen toimitusjohtaja Vesa Jouppila

Tavoite	Toteuma
Taloudelliset tavoitteet Taloudellisena tavoitteena on tulostaso, jossa asukkaiden vuokrataso pysyy kohtuullisena vähintään maakunnan keskiarvoluvuissa. Taloudellisella tuloksella myös tulevat peruskunnostustarpeet rahoitetaan asukkaiden maksamilla vuokrilla vähintään puolella ja toinen puoli peruskunnostuksista hoidetaan lainarahoituksella	Taloudellisena tavoitteena saavutimme voitollisen tuloksen ja vuokrataso pitämällä kohtuullisena, vaikka käyttöasteemme putosi n. kolme prosenttia ja ylimääräisenä korjaustoimenpiteenä Jyväskylän tie 397 vesikaton uusiminen. Peruskunnostukseen kerättävä rahoitusosuus toteutuman aikana on pienempi kuin edellisellä vuotena
Toiminnalliset tavoitteet Tavoitteena on järjestää asumismahdollisuuksia kohtuullisella vuokratasolla ja lyhyellä odotusajalla kaikille asunnon tarvitsijoille. Asuntokannan ylläpito hyvän kiinteistönhoidon avulla ja uusien vuokrakohteiden rakentaminen nykyaikaiseen asumiseen soveltuviksi ja että asunnot on varustettu nykyaikaisella varustuksella ja tekniikalla. Eri perhekoon ja eri ikäkausien asumistarpeisiin soveltuvia asuntoja olisi tarjolla, kun uusia asuntoja rakennetaan.	Toiminnallisena tavoitteena saavutettiin kolmetoista uutta asuinhuoneistoa ja täysin peruskorjattiin kaksi asuinhuoneistoa ja pinta remontoitiin yksitoista asuinhuoneistoa

Asunnonhakijoita		Neliövuokra €/m ²	
2013	192	2013	8,16
2014	161	2014	8,20
2015	140	2015	8,55
2016	204	2016	8,57
2017	200	2017	8,58
2018	197	2018	8,60
2019	188	2019	8,66

KIINTEISTÖ OY REKIPOLSKA	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Myyntituotot	1 356 850,18	1 390 877,54	1 535 509,80	1 457 201,94
Muut tuotot	27 052,70	27 271,22	29 404,00	31 587,24
Kiinteistön muut hoitokulut	-645 653,43	-689 699,01	-755 031,35	-717 782,09
Henkilöstökulut	-130 991,74	-139 880,90	-140 899,00	-146 335,09
Poistot ja arvonalennukset	-441 009,05	-464 040,98	-494 278,49	-516 643,77
Liiketoiminnan muut kulut yht.				
LIIKEVOITTO	166 248,66	124 527,87	174 704,96	108 028,23
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-87 312,21	-73 239,50	-104 985,96	-86 160,45
Luottotappio	-29 524,60	-16 252,49		-6 304,38
Tilinpäätössiirrot				
Tuloverot				
TILIKAUDEN VOITTO	49 411,85	35 035,88	69 719,00	15 563,40

TYTÄRYHTIÖT

Kaustisen Lämpö Oy

Tilivelvollinen toimitusjohtaja Vesa Jouppila

Tavoite	Toteuma
Taloudelliset tavoitteet Toiminta-alueella oleva kilpailukykyinen energiantoimittaja. Varmistetaan tehdyillä energiamateriaalisopimuksilla häiriötön ja hinnaltaan kilpailukykyinen energiamateriaalien saanti.	Taloudellisesti toiminta oli voitollista tehtyjen investointien ja sopimuksien sekä laitoksien toimivuudesta johtuen.
Toiminnalliset tavoitteet Tuotetaan keskeytymätöntä energianjakelua asiakkaille. Laajentaa lämmönjakelua olemassa olevan verkoston alueella mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa laajentaa verkostoa uusille kaava-alueille.	Investointien sekä toimilaitteiden uusimisella laitoksiemme osalta olemme saavuttaneet keskeytymätöntä energiajakelua ja verkoston laajentamisen sekä peruskorjauksien osalta vasta aloitus vaiheessa.

Kaustisen Lämpö Oy	liittymien määrä 2019
Omakotitalot	155
Rivi- ja kerrostalot	52
Teollisuushallit	18
Julkiset rakennukset	22
Liikehuoneistot	16
Yhteensä	263

Kaukolämmön myynti

	2015	2016	2017	2018	2019
Kaukolämmön myynti	18 234	23 469	23 048	20 171	20 290
Myydyn energian määrä ostetusta energiasta	79,14	82,75	87,21	81,14	82,72
Energian hinta € / MWh + alv (23%) 24 %	39/41	41/43	43	44/45,50	45,50

KAUSTISEN LÄMPÖ OY	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Myyntituotot	1 136 970,02	1 232 421,31	1 202 150,00	1 208 457,47
Ostot	-530 671,59	-598 344,69	-525 000,00	-501 270,22
Ulkopuoliset palvelut	-87 298,04	-104 363,93	-88 000,00	-96 279,28
Henkilöstökulut	-206 763,78	-237 481,31	-220 000,00	-220 119,04
Poistot ja arvonalennukset	-167 027,18	-181 976,53	-189 000,00	-201 006,82
Liiketoiminnan muut kulut yht.	-105 974,95	-105 694,38	-102 000,00	-112 774,39
LIKEVOITTO	39 234,48	4 560,47	78 150,00	77 007,72
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-8 160,42	-12 330,24	-14 800,00	-13 170,07
Varastot	-10 421,08	23 015,02	-12 000,00	7 946,82
Tilinpäätössiirrot				
Tuloverot				
TILIKAUDEN VOITTO	20 652,98	15 245,25	51 350,00	71 784,47

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 § mukaan valtuuston tulee päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kuntalain 47 § mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kuntalain mukainen konserniohje on uudistettu vuonna 2019 (Kv 11.4.2019 § 8).

Konserniyhtiöille on annettu ohjeita talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa, talousarvion laadintaohjeissa ja konserniohjeessa. Konserniyhtiöt ovat raportoineet toiminnastaan talousarvioraportointien yhteydessä.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	Vuosi 2019	Vuosi 2018
Toimintatuotot/ tulot	28 529 060,37	31 162 000,87
Toimintakulut	-53 879 757,61	-55 131 819,45
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	121 702,04	119 742,12
TOIMINTAKATE	-25 228 995,20	-23 850 076,46
Verotulot	13 850 788,83	14 057 093,79
Valtionosuudet	13 163 594,36	12 976 971,31
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotulot	27 830,30	95 081,69
Muut rahoitustuotot	23 610,68	47 300,69
Korkokulut	-376 770,15	-358 572,03
Muut rahoituskulut	-15 258,42	-97 045,42
VUOSIKATE	1 444 800,40	2 870 753,57
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 318 226,18	-3 260 243,57
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	-1 209,37
TILIKAUDEN TULOS	-1 873 425,78	-390 699,37
Tilinpäätössiirrot	4 460,60	-76 236,56
Vähemmistöosuudet	-21 456,85	8 065,90
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 890 422,03	-458 870,03
Toimintatuotot % toimintakuluista	52,95	56,52
Vuosikate prosenttia poistoista (>100 tulorahoitus riittävä)	44	88
Vuosikate €/as	338	672
Suunnitelmapoistot/asukas	777	763
Asukasmäärä 31.12.	4 273	4 273
Vuosikatteen ja poistojen suhde <80%	-43,54	-88,05
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	Vuosi 2019	Vuosi 2018
Vuosikate	1 444 800,40	2 870 753,57
Satunnaiset erät	0	475 615,26
Tulorahoituksen korjauserät	-355 326,24	-1 261 710,22
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 089 474,16	2 084 658,61
Investointimenot	-4 357 591,92	-6 060 773,25

Rahoitusosuudet investointeihin	15 000,00	49 262,22
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	194 544,75	2 469 677,15
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	689,78	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 147 357,39	-3 541 833,88
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 057 883,23	-1 457 175,27
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-35 497,44	-5 400,00
Antolainasaamisten vähennykset	12 874,44	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 264 587,09	4 999 245,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 037 067,38	-3 519 880,42
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 075 595,35	-9 331,02
Lainakannan muutokset	1 280 492,06	1 464 633,56
Oman pääoman muutokset	6 930,00	-34 539,26
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	78 987,56	54 122,52
Vaihto-omaisuuden muutos	-156 114,89	34 657,91
Saamisten muutos	321 435,75	436 515,54
Korottomien velkojen muutos	841 892,26	481 030,84
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 086 200,68	1 006 326,81
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 373 622,74	2 436 421,11
RAHAVAROJEN MUUTOS	-684 260,49	979 245,84
Rahavarat 31.12	5 625 569,64	6 308 977,11
Rahavarat 01.01	6 309 830,13	5 329 731,27
RAHAVAROJEN MUUTOS	-684 260,49	979 245,84
Investointien tulorahoitus, %	35	81
Investoinneista rahoitetaan pääomarahoituksella	65	19
Lainanhoitokate (tyydyttävä 1-2)	1,18	2,27
Kassan riittävyys, pv	33	35

Tunnusluvut 5 vuodelta vertailuna	Toiminnan ja rahavirran kertymä
Tunnusluvut v 2015	-7 556
Tunnusluvut v 2016	439
Tunnusluvut v 2017	-1 907
Tunnusluvut v 2018	-1 457
Tunnusluvut v 2019	-3 057

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

KUNNAN KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	Vuosi 2019	Vuosi 2018
VASTAAVAA		
Aineettomat oikeudet	265 588,25	296 568,10
Konserniliikearvo	0	0
Muut pitkäaikaiset menot	152 536,88	177 967,22
Ennakkomaksut	7 115,84	10 864,47
Aineettomat hyödykkeet	425 240,97	485 399,79
Maa- ja vesialueet	3 737 317,83	3 752 209,35
Rakennukset	47 132 017,36	45 199 402,56
Kiinteät rak. ja laitteet	8 215 988,91	8 281 238,15
Koneet ja kalusto	2 384 935,08	2 229 008,90
Muut aineelliset hyödykkeet	1 123 065,82	1 096 358,98
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	274 574,64	1 421 378,97
Aineelliset hyödykkeet	62 867 899,64	61 979 596,91
Osakkuusyhteisöosuudet	2 716 976,75	2 824 123,79
Muut osakkeet ja osuudet	1 613 615,59	1 662 471,39
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	281 357,39	22 190,73
Muut saamiset/ liittymismaksut	657 183,17	516 520,64
Sijoitukset	5 269 132,90	5 025 306,55
PYSYVÄT VASTAAVAT	68 562 273,51	67 490 303,25
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	313 406,81	213 637,21
Vaihto-omaisuus	629 370,55	473 230,09
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	606 157,01	14 332,14
Lyhytaikaiset saamiset	3 642 326,76	3 773 302,54
Rahoitusarvopaperit	43 260,00	43 248,00
Rahat ja pankkisaamiset	5 582 309,64	6 265 729,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 503 423,96	10 569 841,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ	79 379 104,28	78 273 782,32

VASTATTAVAA	Vuosi 2019	Vuosi 2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	9 685 777,02	9 685 777,02
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä	0	0
Arvonkorotusrahasto	876 393,18	876 145,81
Muut omat rahastot	1 594 513,82	1 624 240,19
Ed. tilikausien ylijäämä (+) / alijäämä (-) *)	4 376 595,52	4 364 373,01
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-1 890 422,03	-458 870,03
	14 642 857,51	16 091 666,00
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	441 425,77	194 604,80
KONSERNIRESERVI	0	0
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	260 877,88	344 808,07
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	935 255,20	756 498,04
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	40 574 823,41	41 788 354,47
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 744 955,59	3 885 633,33
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 243 044,79	7 844 480,36
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 535 864,13	7 367 737,25
	63 098 687,92	60 886 205,41
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	79 379 104,28	78 273 782,32

Konserniohjelmassa kahden desimaalin omistus,
lisäksi Korpelan Voiman poistoero huomioitu aik. vuosien ylijäämässä

Takaukset muiden puolesta	Selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa	Selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa
Omavaraisuusaste, % (tavoite 70%, <50% merkittävän suuri velkarasite)	18,45	20,56
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	159	147
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2 486	3 906
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	583	914
Konsernin lainakanta 31.12, 1000 €	50 818	49 633
Konsernin lainat/asukas 31.12, 1000 €	11 921	11 615
Lainasaamiset 31.12	657 183	516 521
Kunnan asukasmäärä	4 263	4 273

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain 113.3 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarviota laadittaessa Suomessa vallitsivat koronavirusepidemiasta johtuvat poikkeusolot, jotka väistämättä tuovat kunnalle joitakin lisäkustannuksia samaan aikaan kun kunnan verotulokertymän voidaan arvioida lähtevän laskuun.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

1.7.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 113 § mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja tai pormestari.

1.7.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnalle alkoi syntyä alijäämää vuonna 2017. Alijäämä oli tuolloin 213 049 euroa. Kunnanhallitus esitti tuloksen käsittelyn yhteydessä talouden tasapainottamistoimenpiteiksi palvelutoiminnan kriittistä tarkastelua ja kehittämistoimenpiteitä tulopohjan vahvistamiseksi. Vuodelle 2018 korotettiin yleistä kiinteistöveroa 0,95 prosentista 1,03 %:iin ja muita asuntoja 1,00 prosentista 1,03 %:iin. Jätevesimaksua korotettiin vuonna 2017 50 snt ja vuonna 2018 15 snt. Jätevesimaksu nousi näin kahden vuoden aikana lähes kolmanneksella.

Tilinpäätös vuodelta 2018 osoitti 312 493,35 euron tappiota. Alijäämää emolla oli tämän jälkeen yhteensä 522.915,70 euroa. Kunnanhallitus esitti talouden tasapainottamiseksi mm. toiminnan tehostamista, maksujen tarkistamista, omaisuuden myyntiä, verojen korottamista ja asetti hallintokunnille 5 %:n säästötavoitteen talousarviomäärärahoista. Kunnanvaltuusto korotti syksyllä kunnallisveroa 0,5 % -yksiköllä 22,0 %:iin. Hallintokuntia ohjeistettiin tiukkaan taloudenpitoon. Kuntamaisema Oy:n analyysiä käytettiin toiminnan ja talouden parantamismahdollisuuksien löytämiseksi. Kunnanhallitus perusti keskeisistä päättäjistä muodostuvan taloustyöryhmän.

Tilikauden 2019 tappioksi muodostui 1 745 084, 47 euroa. Alijäämää on tilinpäätöksessä taseessa tämän jälkeen 2 268 000,17 euroa. Alijäämä on kattamisveloitteen mukaan katettava viimeistään vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

Talouden tasapainottamiseksi vuoden 2020 talousarvio avataan. Siihen sisällytetään työryhmässä esille nousseet säästöideat. Nykyisen poikkeustila-ajan vaikutukset arvioidaan lisääntyvien kulujen lisäksi myös toiminnan tehostamismahdollisuuksina. Palvelutasoa ei-lakisääteisissä palveluissa lasketaan. Kunnan edustajat soten järjestäjäelimissä ottavat kriittisesti kantaa myös muiden kuntien alueella oleviin palveluihin ja palvelupisteverkkoon.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen

I HALLINTO- JA KEHITTÄMISPALVELUJEN TULOSALUE

Tilinelvöllinen kunnanjohtaja Arto Alpia

Tilivelvöllinen hallintojohtaja Hanna Salminen

1100 Kunnanhallitus ja valtuusto

1101 Kunnanvirasto/ KJ + hallintoj.

1102 Vaalien järjestäminen

1103 Tarkastustoiminta

1104 Muut toimielimet ja Maakuntary

1121 Kehittämistoiminta

1123 Muu toiminta

1212 Työllistämispalvelut ja työmarkkinatuki

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Kuntastrategia	Laadittu 2017	Strategia ohjaa kunnan operatiivista toimintaa eli käytännön työskentelyä kunnan tehtävien hoitamisessa
Kunnan hyvinvointistrategian päivitys	Lakisääteinen hyvinvointikertomus laadittu ja käsitelty valtuustossa joulukuussa 2019.	Kertomuksen tuloksia hyödynnetään kunnan toiminnan suunnittelussa. Esim. Päihdevalistuksen myötä
Tasapainoinen talous		
Vuosikatetavoite talouden tasapainottamiseksi suunnittelukaudella siten, että vuosikate kattaa poistot ja osan investoinneista.		Vuosikate - 289 000 eur Tulos -1 745 000 eur Tavoite ei toteutunut
Vuosikate vähintään 450 €/as.		Vuosikate on -68 €/asukas
Konserniohjaus		
Konserniyhtiöiden toiminta johdetaan kuntastrategian keskeisistä tavoitteista.	Kyllä.	
Kunnanjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja käyvät vuosittain konserniyhtiöiden kehityskeskustelut.	Vuoden 2019 kehityskeskustelu on käyty.	Tavoite on toteutunut
Keskeisten tavoitteiden toteuma raportoidaan talousarvioraportoinnin yhteydessä.	Kunnanhallitukselle ja valtuustolle annetaan osavuositarkastukset ja muuta talousraportointia tarpeen mukaan.	Tavoite on toteutunut.
Asiakas		
Palvelujen laatu		
Kuntapalvelukysely koko palvelutuotannosta toteutetaan parittomina vuosina 2019 ja 2021.	Kuntapalvelukyselyä ei ole toteutettu vuonna 2019.	Tavoite ei ole toteutunut.
Asioiden joustava käsittely		
Kunnanhallitus kokoontuu keskimäärin joka toinen viikko ja valtuusto tarvittaessa.	Kunnanhallitus kokoontui 20 kertaa ja valtuusto 4 kertaa.	Tavoite on toteutunut.

Asiat valmistellaan käsittelyyn kahden viikon kuluessa vireillepanosta.	Asiat ratkaistaan ilman aiheutonta viivytystä. Tarvittavia selvityksiä pyydetään nopeasti asian valmistelun alkuvaiheessa.	Asian valmistelu aloitetaan asian tultua vireille, mutta pääsääntöisesti eivät tule käsiteltyä kahden viikon tavoiteajassa. Vaihtelevista kirjaamiskäytännöistä johtuen käsittelyajan seuraaminen raportoinnilla on vaikeaa.
---	--	--

Prosessit		
Kunnan myöntämät avustukset		
Kunta myöntää hakemuksesta yleisavustusta kaustislaisille yhdistyksille toiminnan tukemiseen.	Yleisavustuksia myönnetään mm. Kansantaiteenkeskukselle ja Kaustisen seudun oppaille yhteensä 60.500.euroa.	
Kunta myöntää harkinnanvaraista avustusta työllisyyspalveluihin ja yleishyödylliseen toimintaan.	Muut avustukset mm. työllisyyspalveluihin ja kunnan näkyvyyteen yhteensä 95.500 euroa.	
Kunta myöntää hakemuksesta yleisavustusta liikunta- kulttuuri- ja nuorisotoiminnan tukemiseen.	Nuoriso- ja liikunta-avustukset yhteensä 49.750 euroa. Kulttuuriavustukset yhteensä 69.000 euroa	
Kunta myöntää hakemuksesta kohdeavustusta liikunta- kulttuuri- ja nuorisotoiminnan tukemiseen.	Yhteisöavustus kulttuuri-, liikunta- ja nuorisovastusten rinnalle kohderahamuotoisena avustuksena, jota voi hakea ympäri vuoden tiettyyn toimenpiteeseen yhteensä 10.000 euroa.	
	Kaustisen kunnan avustukset yhteensä 284.750 €.	

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

HALLINTO- JA KEHITTÄMISPALVELUT

Kunnanhallitus, valtuusto, kunnan toimet, kehittämistoiminta, työllistämispalvelut

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	9 952		9 952	42 485	32 533	11 162
Toimintamenot	-645 173	25 000	-620 173	-609 340	10 833	-721 846
<i>Toimintakate (Netto)</i>	<i>-635 221</i>	<i>25 000</i>	<i>-610 221</i>	<i>-566 855</i>	<i>43 366</i>	<i>-710 684</i>
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 118		-1 118		1 118	-3 736
Tehtävän kokonaiskustannukset	-636 339	25 000	-611 339	-566 855	44 484	-714 420

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019
KUNNANHALLITUS, sisäiset palvelut
Tilivelvollinen hallintojohtaja Hanna Salminen
1201 Toimistopalvelut
1202 Taloushallintopalvelut
1203 ICT-palvelut
1204 Henkilöstöhallinto
1205 Yhteispalvelupiste

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Asia-, talous- ja henkilöstöhallinto		
Ajantasainen ja luotettava talousarvioraportointi,	4 kertaa vuodessa talousraportit tarvittaessa.	Kolme raporttia (käsitelty Kv 26.6, 11.11.)
Asiakas		
Asiat valmistellaan viranomaiskäsitelyyn kahden viikon aikana.	Asiat ratkaistaan ilman aiheutonta viivytystä. Tarvittavia selvityksiä pyydetään nopeasti asian valmistelun alkuvaiheessa.	Asian valmistelu aloitetaan asian tultua vireille, mutta pääsääntöisesti eivät tule käsiteltyä kahden viikon tavoiteajassa. Vaihtelevista kirjaamiskäytännöistä johtuen käsittelyajan seuraaminen raportoinnilla on vaikeaa.
Prosessit		
Toimiva palvelutuotannon kokonaisuus kuntakonsernissa	Palvelut tuotetaan toimintaa kehittäen, tarkoituksenmukaisuusharkintaa tehden ja taloudelliset realiteetit tunnustaen	Kuntalaisten oikeus lakisääteisiin palveluihin toteutuu. Kunnan palvelutuotanto on kuntavertailussa tehokasta
Tiedonohjaussuunnitelman tekemisen jatkaminen, prosessien läpikäyminen, tavoitteena luvan saaminen sähköiseen arkistointiin.	TOS:ia tehdään yhteistyössä Perhon ja Toholammin kuntien kanssa.	Ympäristötoimen osuus valmis.
Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistot päivitetään Halsuan, Kaustisen ja Vetelin yhteiseen tietokantaan.	Kolmen kunnan yhteinen kirjanpito-ohjelma päivitettiin 2019. Lisäksi Perho. Palkkaohjelma on kolmen kunnan yhteinen. It-yhteistyötä lisätään ja kehitetään edelleen.	Tavoite saavutettu. Yhteistyötä Halsuan ja Vetelin kanssa kehitetään edelleen.
Konserniyhtiöiden taloushallinto hoidetaan keskitetysti omana työnä.	Muutos toteutetaan vaihteittain.	Kaustisen Kehitys Oy:n taloushallinnon siirto valmisteltiin talousarviovuonna ja taloushallinto siirtyi 1.1.2020.
Uusi tulorekisteri otetaan käyttöön 1.1.2019.	Tulorekisteri otettiin käyttöön 1.1.2019.	Tulorekisterin käyttöönotto sujui onnistuneesti.
Teknisen toimen; rakennustarkastus ja ympäristötoimi ohjelmistot uusitaan.	Hankittu pilvipalveluna rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen käyttämä Trimble jo 2018.	Käytössä tarkoituksenmukaiset ohjelmistot.

Henkilöstö		
Osaava, sitoutunut ja yhteistyössä toimiva henkilöstö		
	Kehityskeskustelut käydään vuosittain.	Kehityskeskustelut vuonna 2019 on käyty joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluna. Keskustelujen sisältöä hyödynnetään palvelutoiminnan kehittämisessä, osaamisen laaja-alaisessa käytössä ja työtyytyväisyyden vahvistamisessa.
Sairauspoissaolotavoite enintään 10 pv/tt,vh/v	Henkilöstön työkykyyn kiinnitetään huomiota sairauspoissaolokäytännön ja varhaisen välittämisen mallin avulla.	Tavoitteeseen ei ole päästy. Sairauspoissaolot kasvaneet 14 päivästä 19:ään per hlö.
Toimivat varhaisen puuttumisen käytänteet.	Esimiesten käytössä työnantajan laatima varhaisen puuttumisen malli ja tarvittavat lomakkeet.	Vahvistetaan henkilöstön työkyvyn tukemista edelleen esimiestyön keinoin.
Työtyytyväisyys		
Hyvinvoiva, osaava ja sitoutunut henkilöstö	Työtyytyväisyyskysely toteutetaan talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina.	Kyselyä ei ole toteutettu vuonna 2019
	Johtoryhmätyöskentely ja toimialakohtaiset työpalaverit toiminnassa säännöllisesti.	Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kerran viikossa. Toimialakohtaiset työpalaverit toiminnassa säännöllisesti.
	Esimiesfoorumi kokoontuu vähintään neljä kertaa vuoden aikana.	Esimiesfoorumi ei kokoontunut talousarviovuonna. Esimiesfoorumi aloittaa säännöllisen toimintansa jälleen 2020.
	Viranhaltijat osallistuvat alueen kuntien asiantuntijatapaamisiin tarvittaessa.	Monipuolista verkostoitumista oman toiminnan kehittämiseksi ja parhaiden käytäntöjen löytämiseksi. Hyvät alueelliset yhteistyösuhteet. Osaamisen jakaminen ja erikoistuminen.

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAOITTEEN TEHTÄVÄ 2019

KUNNANHALLITUS, sisäiset palvelut

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	88 611		88 611	111 749	23 138	417 664
Toimintamenot	-574 675		-574 675	-551 007	23 668	-569 486
<i>Toimintakate (Netto)</i>	<i>-486 064</i>	<i>0</i>	<i>-486 064</i>	<i>-439 258</i>	<i>46 806</i>	<i>-151 822</i>
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-16 568		-16 568	-20 349	-3 781	-15 117
Tehtävän kokonaiskustannukset	-502 632	0	-502 632	-459 607	43 025	-166 939

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019
KUNNANHALLITUS, kuntayhteistyö
Tilivelvollinen kunnanjohtaja Arto Alpia
1110 Keski-Pohjanmaan liitto
1304 Kaustisen seutukunta
1308 Ympäristöterveydenhuolto / Kokkola
1321 Palo- ja pelastus, öljyvarasto / Kokkola

Laatu- ja taloudelliset tavoitteet	€/asukas	Kuntaosuus Kaustinen, €
Seutukuntaosuudet	42,24	182.002
Ympäristöterveydenhuolto	30,51	131.485
Keski-Pohjanmaan liitto	21,79	93.904
Aluepelastuslaitos	99,26	427.714
Asukaslukena käytetty 4 309		

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

KUNNANHALLITUS, kuntayhteistyö

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarvot ja määrärahat						
Toimintatulot			0		0	
Toimintamenot	-822 345		-822 345	-799 520	22 825	-735 525
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-822 345	0	-822 345	-799 520	22 825	-735 525
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-10 500		-10 500	-13 501	-3 001	-14 353
Tehtävän kokonaiskustannukset	-832 845	0	-832 845	-813 021	19 824	-749 878

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**ELINKEINOTOIMEN EDISTÄMINEN**

Tilivelvollinen

1410 Maaseutupalvelut / Lestijärven kunta, vs. maaseutuasiamies Sami Salonen

1420 Yrityspalvelut + turkisneuv. / Lestij., kunnanjohtaja Arto Alpia

Tavoitteet, maaseutulauslautakunta	Toimenpide	Tulos
Tavoitteena on lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi, sekä viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa.	Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin.	Lakisääteiset tehtävät on hoidettu ajallaan. Jokaisessa maaseututoimen alueen kunnassa on järjestetty maataloustukiin liittyvä tuki-info yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Investointien suunnittelua ja neuvontaa on annettu pääsääntöisesti maataloustoimistoissa käydyissä keskusteluissa. Kuntalaisille ja yhdistyksille on tiedotettu eri projekteista ja tukimahdollisuuksista.
Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan.	Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan.	Lakisääteiset tehtävät on hoidettu ajallaan
Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille.	Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille	Jokaisessa maaseututoimen alueen kunnassa on järjestetty maataloustukiin liittyvä tuki-info yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.	Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.	Investointien suunnittelua ja neuvontaa on annettu pääsääntöisesti maataloustoimistoissa käydyissä keskusteluissa
Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista.	Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista.	Kuntalaisille ja yhdistyksille on tiedotettu eri projekteista ja tukimahdollisuuksista.
Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin.	Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin	Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija ovat osallistuneet tarjolla oleviin useisiin eri maaseudun kehittämispalaveriin.
Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin.	Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin.	Sopimuskunnat ja viljelijät ovat osallistuneet maaseudun kehittämishankkeisiin
Henkilöstö		
Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisesti työpisteensä työtoimintaan.	Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisesti työpisteensä työtoimintaan.	Henkilöstö on pääsääntöisesti osallistunut pääasiallisen työpisteensä työtoimintaan
Maakuntauudistus		
Osallistutaan aktiivisesti omalla asiantuntemuksella maakuntauudistuksen valmisteluun.	Maakuntauudistuksen valmistelu on lopetettu	Maakuntauudistuksen valmistelu on lopetettu

Tavoitteena on säilyttää nykyiset hyvät käytännöt ja lähipalveluperiaate.	Tavoitteena on säilyttää nykyiset hyvät käytännöt ja lähipalveluperiaate	Hyvät käytännöt on säilytetty ja lähipalveluperiaate
---	--	--

Laatutavoitteet		
Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta.	Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta.	Laatutavoitteisiin on päästy
Tukihauntallennukset tehdään 20.6. mennessä.	Tukihaun tallennukset tehdään 20.6. mennessä	Tallennukset tehtiin 20.6. mennessä
Päätökset viljelijöille toimitetaan kahden kuukauden sisällä maksatuksesta.	Päätökset viljelijöille toimitetaan kahden kuukauden sisällä maksatuksesta.	Päätösten toimituksessa on pääosin onnistuttu.
Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäättös tehdään kuuden kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.	Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäättös tehdään kuuden kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.	Tavoitteeseen on päästy.
Talousarvioesitys maaseutulausuntakunta, Kaustisen kuntaosuus 56.290 euroa.		
Yhteensä 61.877 euroa.		

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

ELINKEINOTOIMEN EDISTÄMINEN

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot			0	1 991	1 991	
Toimintamenot	-207 420		-207 420	-136 498	70 922	-179 394
Toimintakate (Netto)	-207 420	0	-207 420	-134 506	72 914	-179 394
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-861		-861	-860	1	-860
Tehtävän kokonaiskustannukset	-208 281	0	-208 281	-135 366	72 915	-180 254

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**LOMITUSPALVELUT**

Tilivelvollinen lomituspäällikkö Hilka Kalliokoski

1503 Lomitushallinto

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelut järjestetään lainmukaisina, joustavasti ja taloudellisesti.

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Asiakas		
Asiakastytyväisyyskysely asteikko 1 - 5, tavoite 4	Asiakastytyväisyyskysely toteutettiin	4,2
Asiakaslaskutus kuukausittain, 12 krt/v	Laskutus on tehty kuukausittain	Asiakasmaksut saadaan säännöllisesti
Prosessit		
Työolosuhdekartoitusten teko	Lomitustilojen työturvallisuutta tarkastetaan jatkuvasti.	Lomittajien työolosuhteiden paraneminen.
- kolmen vuoden välein kaikille tiloille		65 lomitustilaa tarkastettiin.
Henkilöstö		
Lomitusopas päivittäisenä työvälineenä	Kaikilla on lomitusopas käytössä.	Joustavampi palvelu
Osaava henkilöstö		
Täydennyskoulutus tarpeen mukaan väh. 1 krt/v	Osallistuttiin täydennyskoulutukseen	Koulutuspäivien määrä oli 43.

KÄYTTÖTALOUS/ KOHDERAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019**LOMITUSPALVELUT**

Lomitushallinto

Lomitushallinto	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tulosbudjetti						
Toimintatulot	309 620	0	309 620	341 050	31 430	334 854
Myyntitulot/Liikevaihto	309 100		309 100	327 711	18 611	332 429
Muut tulot	520		520	13 339	12 819	2 425
Toimintamenot	-309 620	0	-309 620	-266 839	42 781	-273 114
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 800		-8 800	-3 483	5 317	-11 633
Palvelujen ostot	-39 100		-39 100	-35 606	3 494	-28 221
Henkilöstömenot	-246 220		-246 220	-215 692	30 528	-220 475
Muut menot	-2 000		-2 000	-498	1 502	-1 015
Vuokrakulut	-13 500		-13 500	-11 560	1 940	-11 770
Toimintakate	0	0	0	74 211	74 211	61 740
Vuosikate	0	0	0	74 211	74 211	61 740
Tilikauden tulos	0	0	0	74 211	74 211	61 740
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	74 211	74 211	61 740
Tehtävän kokonaiskustannukset	0	0	0	74 211	74 211	61 740

= valtuustoon nähden sitovat erät

		Hyödynnetään mm. koulutussuunnitelmaan.
Sairauspoissaolo % on alle vuoden 2018.	Käytetään varhaisen tuen mallia.	Ei toteutunut. Vakinaisten lomittajien % v. 2018 oli 10,47 %. V. 2019 8,97 %, laskettiin henkilötövuosien mukaan.
Parannetaan lomittajien ammattitaitoa		
Lomittajien täydennyskoulutus koulutussuunnitelman mukaan.	Lypsyrobottikoulutukset robottitiloilla työskenteleville ja maidonhoitokoulutukset kaikille lomittajille	Ammattitaito kartoitettiin 2018 kehityskeskusteluissa ja niihin perustuva koulutussuunnitelma on käytössä. Koulutuspäivien lukumäärä oli 106.
Tilakohtaista perehdytystä järjestetään tarpeen mukaan	Perehdytys työmenetelmien muuttuessa esim. robotit.	Lomittajien ammattitaito on parantunut mm. roboteille ja uusille työmenetelmille. Asiakastytyväisyystulos 4,25

KÄYTTÖTALOUS/ KOHDERAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

LOMITUSPALVELUT

Lomitustoiminta - maatalous

Lomitustoiminta - maatalous	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tulosbudjetti						
Toimintatulot	3 230 820	0	3 230 820	2 944 079	-286 741	3 055 577
Myyntitulot/Liikevaihto	2 849 820		2 849 820	2 480 003	-369 817	2 595 280
Maksutuotot	373 000		373 000	439 051	66 051	443 553
Tuet ja avustukset	8 000		8 000	17 900	9 900	14 505
Muut tulot			0	7 125	7 125	2 239
Toimintamenot	-3 230 820	0	-3 230 820	-2 944 079	286 741	-3 055 577
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 000		-12 000	-13 613	-1 613	-17 894
Palvelujen ostot	-250 000		-250 000	-244 383	5 617	-230 382
Henkilöstömenot	-2 907 320		-2 907 320	-2 657 561	249 759	-2 760 036
Avustukset	-40 000		-40 000	-24 342	15 658	-25 411
Muut menot	-21 500		-21 500	-4 181	17 319	-21 853
Toimintakate	0	0	0	0	0	0
Vuosikate	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukse	0	0	0	0	0	0

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**LOMITUSPALVELUT**

Tilivelvollinen lomituspäällikkö Hilka Kalliokoski

1505 Lomitustoiminta – turkistarhaus

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Turkistuottajien lomituspalvelut tuotetaan lainmukaisina, laadukkaasti ja taloudellisesti.

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Asiakas		
Asiakastytyväisyyskysely asteikko 1 - 5, tavoite 4	Kyselyä ei toteutettu.	
Tuotanto		
Vuosilomaa 1 000 pv/vuosi	Täysimääräinen palvelutarjonta	1 060 pv
Lisävapaa 3 100 h/vuosi	Täysimääräinen palvelutarjonta	3 455 tuntia

KÄYTTÖTALOUS/ KOHDERAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019**LOMITUSPALVELUT**

Lomitustoiminta - turkistarhaus

Lomitustoiminta - turkistarhaus	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tulosbudjetti						
Toimintatulot	256 890	0	256 890	237 380	-19 510	254 695
Myyntitulot/Liikevaihto	231 890		231 890	214 197	-17 693	229 175
Maksutuotot	25 000		25 000	23 183	-1 817	25 520
Toimintamenot	-256 890	0	-256 890	-237 380	19 510	-254 695
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-300		-300	-147	153	
Palvelujen ostot	-7 100		-7 100	-4 958	2 142	-3 348
Henkilöstömenot	-42 490		-42 490	-48 899	-6 409	-42 519
Avustukset	-207 000		-207 000	-183 377	23 623	-208 828
Toimintakate	0	0	0	0	0	0
Vuosikate	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukse	0	0	0	0	0	0

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS/ KOHDERAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019
LOMITUSPALVELUT
Lomitustoiminta - maatalous

LOMITUSPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tulosbudjetti						
Toimintatulot	3 797 330	0	3 797 330	3 522 509	-274 821	3 645 126
Myyntitulot/Liikevaihto	3 390 810		3 390 810	3 021 910	-368 900	3 156 884
Maksutuotot	398 000		398 000	462 235	64 235	469 072
Tuet ja avustukset	8 520		8 520	19 200	10 680	14 505
Muut tulot			0	19 164	19 164	4 664
Toimintamenot	-3 797 330	0	-3 797 330	-3 448 298	349 032	-3 583 386
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 100		-21 100	-17 242	3 858	-29 528
Palvelujen ostot	-296 200		-296 200	-284 947	11 253	-261 951
Henkilöstömenot	-3 196 030		-3 196 030	-2 922 152	273 878	-3 023 030
Avustukset	-247 000		-247 000	-207 718	39 282	-234 239
Vuokratulot	-13 500		-13 500	-11 560	1 940	-11 770
Muut menot	-23 500		-23 500	-4 679	18 821	-22 868
Toimintakate	0	0	0	74 211	74 211	61 740
Vuosikate	0	0	0	74 211	74 211	61 740
Tilikauden tulos	0	0	0	74 211	74 211	61 740
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	74 211	74 211	61 740
Tehtävän kokonaiskustannukse	0	0	0	74 211	74 211	61 740

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019
KUNNANHALLITUS, sosiaali- ja terveystalvet
Tilivelvollinen kunnanjohtaja Arto Alpia
2101 Kuntaennakkomaksut ent. PTH / SOITE

Kaustisen kuntaosuus Soiten kustannuksiin on kasvanut kahden vuoden aikana 13 %. Asukaskohtainen kustannus oli v. 2019 jo yli Soiten kuntien keskiarvon. Oikeastaan koko 2010 -luvun joko meidän tai Kannuksen asukaskohtaiset kustannukset ovat olleet matalimmat. Nyt ero Kannukseen oli 141 eur/as.

Allaolevasta taulukosta ilmenevät kuntien asukaskohtaiset kustannukset palvelualoittain. Huomattavaa on, että Kaustisen suoriteperusteiset ostopalvelut (erikoissairaanhoido) olivat viime vuonna asukasta kohti euroina alueen korkeimmat. Myös hoivapalvelujen kustannus oli alueen keskiarvoa korkeampi. Näin ei pitäisi kunnan ikärakenteen perusteella olla. Perhepalvelujen kustannus jäi v. 2018 voimakkaasti kohonneelle tasolle.

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Muutos	Muutos	Muutos
	eur	eur	eur	2018-19 eur	2018-19 %	2017-19 %
Aikuispsykososiaaliset	523 982	565 107	456 278	-108 829	-19,3	-12,9
Aikuissosiaalityö	170 405	211 241	216 115	4 874	2,3	26,8
Ensihoito	281 079	291 054	315 025	23 970	8,2	12,1
Hoivapalvelut	3 727 866	4 085 060	4 357 452	272 392	6,7	16,9
Lääkinnällinen kuntoutus	438 533	366 415	357 071	-9 343	-2,5	-18,6
Perhepalvelut	813 447	1 345 847	1 309 091	-36 756	-2,7	60,9
Suoriteperusteinen laskutus (oma)	3 398 753	3 564 016	3 145 949	-418 067	-11,7	-7,4
Suoriteperusteinen laskutus (osto)	964 426	1 165 168	1 600 835	435 667	37,4	66,0
Suunterveys	409 282	553 638	479 258	-74 381	-13,4	17,1
Vammaispalvelut	1 577 713	1 538 432	1 860 237	321 805	20,9	17,9
Vastaanottopalvelut	907 802	1 048 296	998 365	-49 931	-4,8	10,0
YHTEENSÄ	13 213 287	14 734 274	15 095 675	361 401	2,5	14,2

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI Soite + ESH	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Henkilöstökulut	-180 000		-180 000	-201 867	-21 867	-184 000
Palvelujen ostot	-8 490 000	-5 100 000	-13 590 000	-15 095 674	-1 505 674	-14 739 000
Toimintamenot	-8 670 000	-5 100 000	-13 770 000	-15 297 541	-1 527 541	-14 923 000
Toimintakate (Netto)	-8 670 000	-5 100 000	-13 770 000	-15 297 541	-1 527 541	-14 923 000
Tehtävän kokonaiskustannukset	-8 670 000	-5 100 000	-13 770 000	-15 297 541	-1 527 541	-14 923 000

= valtuustoon nähden sitovat erät

II SIVISTYSTOIMEN TULOSALUE

Tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

KÄYTTÖTALOUS 2019

SIVISTYSTOIMI

Tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

Sivistyspalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta

1. tuottaen tarkoituksenmukaisia, asiakaslähtöisiä ja laadukkaita **lähipalveluja** edullisesti turvallisessa toimintaympäristössä
2. tukien kuntalaisten mahdollisuuksia hyödyntää alueen monipuolista kulttuuriosaamista ja elävää **kulttuuriperintöä** kansainvälistä ja kansallista kulttuurista erikoisosaamista unohtamatta
3. kehittäen monipuolisesti **vapaa-aikapalveluja** kaikenikäisille, erityisryhmiä unohtamatta
4. antaen monipuolisia mahdollisuuksia kuntalaisten **osallistumiselle** palvelujen edelleen kehittämiseksi

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Strategiset tavoitteet		
Sivistyspalvelut toteutetaan kunnassa laadukkaasti.	Sivistyspalvelujen laatuarviointi	Jokaisella sivistystoimen palvelualueella toteutetaan laatuarviointi asiakaskyselyjen ja laajempiin laatuarviointeihin osallistumalla.
Tulosalueiden turvallisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja työntekijät harjoittelevat niiden mukaista toimintaa säännöllisesti.	Turvallisuussuunnitelmat on päivitetty ja käyty läpi henkilökuntakokouksissa syyskuun loppuun mennessä ja niiden mukaista hätätilanteen pelastustoimintaa on harjoiteltu yksiköissä marraskuun loppuun mennessä.	Jokaisella yksiköllä on ajan tasalla olevat turvallisuussuunnitelmat, yksiköiden henkilökunta on ne läpikäynyt, hätätilanteen pelastustoimintaa on harjoiteltu.
Kuntalaisten aktiivisuutta sivistyspalveluiden käyttämisessä ja kehittämisessä tuetaan sivistystoimen viestintää kehittämällä ja luomalla kaksisuuntaisen viestinnän mahdollisuuksia.	Tehdään vuosittainen tiedotus/viestintäsuunnitelma. Sivistystoimen palveluista ja toimialasta tiedotetaan viikoittain monipuolisesti hyödyntäen perinteisten tiedotusvälineiden lisäksi myös sosiaalista mediaa ja toimialueiden omia viestintävälineitä. Kuntatiedotetta ja kunnan kotisivuja uudistetaan. Kuntalaisaloitteiden määrä kasvaa sivistyspalveluiden osalta ja ne käsitellään kuukauden kuluessa.	Kunnan viestintäohje on päivitetty ja otettu käyttöön. Kuntatiedotetta on uudistettu ja kuntalaisilla ja yhdistyksillä on tiedossa sen aikataulu. Kolmannen sektorin toimijoiden tapahtumat näkyvät myös kuntatiedotteessa. Kunnan someviestintää hyödynnetään viikoittain ja osastoilla on lisäksi omat asiakasviestintävälineensä jatkuvassa käytössä. Someviestinnässä tulleisiin kysymyksiin vastataan virka-aikana. Kotisivujen uudistaminen ei ole toteutunut. Kuntalaisaloitteita on tullut v. 2019 aikana 4 ja niiden käsittely on toteutunut 1 - 2 kk aikana aloitteen tekemisestä. Lomakaudet ovat aiheuttaneet käsittelyajan pitenemistä.
Työstetään kuntastrategian mukaiset kehittämissuunnitelmat	Kehittämissuunnitelmien aikataulua porrastetaan seuraaville vuosille: Vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelma 2019, Elävä kulttuuriperintöstrategia 2019, Osallistuva kuntalainen – kehittämisohjelma 2020.	Elävä kulttuuriperintöstrategia ja Vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelma on aloitettu ja työstön alla.

KÄYTTÖTALOUS 2019 SIVISTYSTOIMI

Prosessit

Tavoite	Toiminta	Arvio/Mittari
Esimiestuki on järjestelmällistä.	Sivistystoimen johtoryhmä kokoontuu kolmen viikon välein ja kahdenkeskiset lähiesimiestapaamiset sivistystoimen johtoryhmän jäsenen ja sivistysjohtajan kanssa ovat viikoittaisia.	Sivistystoimen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja kahdenkeskiset lähiesimiestapaamiset ovat viikoittaisia. Jäsenten arvio toteutuksesta 4, asteikolla 1 - 5.
Alueellinen yhteistyö on monipuolista ja tarkoituksenmukaista.	Perhonjokilaakson sivistysjohto kokoontuu vähintään joka toinen kuukausi. Halsualla, Kaustisella ja Vetelillä on vuosittain yhteistyöhankkeita. Kaustinen osallistuu aktiivisesti Keski-Pohjanmaan alueverkostojen toimintaan.	Alueen sivistysjohtoon yhteistyö on tiivistä ja yhteisiä kokoontumisia on noin 1,5 kk välein. Lisäksi alueellinen yhteinen kehittämistyö Keski-Pohjanmaalla on tiivistä. Tulossa on mm. yhteinen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja Päihde- ja mielenterveysstrategia osana alueellista Hyte-työtä. Kaustisella, Vetelissä ja Halsualla on yhteinen etsivä nuorisotyöntekijä. Perusopetuksen ja lukiotoiminnan laatuarviointikyselyt työstetään Keski-Pohjanmaan laatutyöryhmän yhteistyönä. Perhon-jokilaakson ja Lestijokilaakson kunnilla on yhteisiä Opetus-hallituksen koordinoimia hankkeita meneillään.

Henkilöstö

Tavoite	Toiminta	Arvio/Mittari
Henkilöstöä tuetaan työprosesseissa ja työssä jaksamisessa.	Jokaisella työntekijällä on ajantasainen tehtävämääritys ja toimenkuva. Hän on saanut työhönsä perehdytyksen ja saa tarvitessaan työhönsä ohjausta ja koulutusta. Tehtäville on sovittu varajärjestelmä. Henkilöstön on mahdollista kehittää itseään koulutuksen ja itseopiskelun avulla. Kehityskeskustelut käydään sivistystoimessa vuosittain jokaisen vakinaisen ja yli 6 kk määräaikaisen työntekijän kanssa.	Kehityskeskustelut toteutetaan. Tehtävämääritys ja toimenkuvat yleisellä tasolla on tehty, mutta ne kaipaavat ajantasaistamista. Perehdytys toteutetaan toimipistekohtaisesti esimiesten toimesta ja tuki työhön jatkuu kollegiaalisena ja esimiestyönä. Varajärjestelmät on osittain saatu toteutettua. Se työ on kuitenkin vielä kesken. Koulutustarpeisiin voidaan vastata budjetin puitteissa.

Talous

Tavoite	Toiminta	Arvio/Mittari
Sivistystoimen tulosalueiden kustannukset /asukas ovat alle Keski-Pohjanmaan maaseutukuntien keskiarvon ottaen huomioon valtakunnallisen erikoislukion.	Budjettia toteutetaan taloudellisesti.	Kuntamaiseman toteuttama taloudellisuusarviointi osoittaa toiminnan olevan tehokasta ja taloudellista.

Sivistystoimi yhteensä	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	806.823	784.943	916.717
Menot	-9.080.538	-9.851.966	-9.744.437
Toimintakate	-8.273.715	-9.067.023	-8.828.720
Poistot	-45.899	-41.123	-36.899
Yli-/alijäämä	-8.319.614	-9.108.146	-8.865.619

osallistuu vähintään 130 oppilasta. Jokaisessa koulussa on oppilaskunta.		Liikkuva koulu -hankkeen kautta hankittu välineitä. Järvelän ja Puumalan kouluissa toteutuvat liikunnalliset pidennetyt välitunnit viikoittain. Kk 1. – 6. välkäliikuttajat toimivat ruokavälitunnilla innostamassa muita liikkumaan. Kaikilla kouluilla on liikuntavälineitä välituntiliikkumiseen. Kouluilla on kerhotoimintaa ja osa kerhoista on koulun ulkopuolisen toimijan ohjauksessa, kerhoihin on myös mahdollista osallistua koulualueen ulkopuolella. Kiusaamisen vastainen ohjelma on käytössä. Kouluilla on säännöllinen aikataulu kuraattorin käynneille ja oppilashuoltotoimintaasuunnitellusti yhteistyössä mm. kouluterveydenhuollon kanssa.
Jokaisella luokalla toteutetaan vuosittain yhteisiä (arviointi)keskusteluja oppilaan ja huoltajien kanssa, sekä yhteistyössä kotien kanssa hyödynnetään aktiivisesti Wilmaa viestintäkanavana.	Toiminta säännöllistä ja sitä seurataan.	Toteutuu Alakouluilla arviointikeskusteluina ja yläkoululla vanhempaintapaamisina lukuvuosittain, kaikilla kouluilla on vanhempainiltoja vuosittain. Yhteistyö ja viestintä on säännöllistä Wilman kautta, muina viesteinä ja puhelinkeskusteluina. Käytössä tiedottamiseen on myös Peda.net.
Keskiryhmäkoko	Enintään 21	Toteutuu Keskiryhmäkoko alakouluissa 16,6, yläkoulussa 16,2, ei sis. erit.opetus; kaikki huomioiden (erityisopetus, pienluokka ja erityistehtävät aa 15,0 ja ya 14,7;. Keskiluokkakoko alakoulut 18,9 ja pienluokka 5 sekä yläkoulu 18,2 Luokkakoot alakoulut 7 - 26 ja yläkoulu 15 - 20
Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain	100 %	100 %
Henkilöstö osallistuu vuosittain muuhunkin koulutukseen kuin veso- ja kiky-koulutukseen vähintään	väh. 40 %	50 %
Sivistyslautakunta seuraa resurssien käyttöä ja arvioi yksiköitten tehokkuutta ja toimivuutta	Vuosittain	Toteutuu, käyttötalousuunnitelman ja toteumaseurannan kautta

Ilta- ja päivätoimintaa järjestetään joko kunnan omana toimintana tai yhteistyössä kolmannen sektorin toimijan kanssa.	Järjestetään, mikäli ilmoittautuneita IP-toimintaan on vähintään 7.	Toteutettu. Yhteistyö 4H-yhdistyksen kanssa laajentunut syksyllä 2019 kattamaan koko Keskuskoulun (1. - 6.) iltapäivätoiminnan sekä yhteistyössä Järvelän koululla. Aiemmin 4H-yhdistys on jo toteuttanut Puumalan koulun iltapäivätoiminnan. Kunnan omana toimintana laajennus aamutoiminnan järjestämiseen Puumalan koululla ja Keskuskoululla (1. - 6.).
Kruunupyyn kunnan kanssa sopimus Kaustisen puoleisten alueiden suomenkielisten esi- ja perusopetuksen oppilaiden opetuksen järjestämiseksi Kaustisella ja vastavuoroisesti Kaustisen kunnan ruotsinkielisten oppilaiden esi- ja perusopetuksen järjestämiseksi Kruunupyssä.	Saatava kotikuntakorvaus kattaa Kruunupyyn oppilaille opetuksen järjestettävän opetuksen kustannukset.	Toteutuu.

KÄYTTÖTALOUS 2019 PERUSOPETUS

Perusopetus netto €/asukas

	Kaustinen
2015	795
2016	889
2017	813
2018	857
2019	927

as 4263

Käyttökustannukset/opetustunti

	Kaustinen
2015	118
2016	115
2017	113
2018	114
2019	122

Käyttökustannukset €/oppilas

	Kaustinen
2015	7 640
2016	7 243
2017	7 138
2018	7 430
2019	7 635

opp 517,5

Perusopetuksen oppituntien/tukiopetuksen määrä

	oppitunteja	joista tukiopetusta
2015	30 821	465
2016	29 959	420
2017	31 129	410
2018	32 057	479
2019	31 992	508

V 2019 hallintoa ositettu kustannuspaikoille

KÄYTTÖTALOUS 2019
PERUSOPETUKSEN HANKKEET

Hankkeet

3100 Kerhotoiminta
 3101 Kieltenopetuksen rikastuttaminen
 3102 Hallå
 3103 Tasa-arvon parantaminen
 3104 Liikkuva koulu

3105 Aktiivisuuden promoottorit
 3106 Osallisuutta lisää – tulevaisuuden tekijäksi!
 3107 Tutoropettajien toiminta
 3109 Digitutor yhteishanke, Vetelin hallinnoima

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Strategiset tavoitteet		
Kehittämishankkeet tukevat perusopetuksen perustehtävää ja kehittämistä.	Liikkuva koulu aktivoi oppilaita liikkumaan enemmän ja opettajia kehittämään opetustaan aktiivisuutta korostavaan suuntaan. Kieltenopetuksen rikastuttaminen pyrkii oppilaiden ja opettajien kielitietoisuuden lisäämiseen. Kerhotoiminta edistää ja laajentaa oppilaiden mahdollisuuksia harrastustoimintaan. Tasa-arvoa edistävät toimenpiteet antavat avustuksen kautta kunnalle mahdollisuuksia tukea erityistä ja tehostettua tukea tarvitsevia. Tutoropettajatoiminta edistää tieto- ja viestintäteknologisen ja pedagogisen osaamisen kehittymistä. Alueellinen Digitutor-hanke verkostoi alueellisesti sekä tutortoiminnan että opettajien TVT-koulutuksen kehittämisen. Innovatiiviset hankkeet (Aktiivisuuden promoottorit ja Osallisuutta lisää) Hallå-hanke	Liikuntavälineistön monipuolistuminen, toimintaa koordinoivat opettajat. Kielituokiot, lyhyiden vieraiden kielten valinnaiskursien esittelyt ennen valintoja. Teemakerhojen ja lyhytkehojen tarjonnan laajeneminen. Lisäkoulunkäyntiohjaajien palkkaaminen GSE-työkalut pilvitalennuksineen sekä Chromebookkeja työvälineiksi. Jokilaaksoille yhteinen alueellinen TVT-kehittämishanke; koulujen TVT-valmiuksia videoneuvottelujen / etäohjauksen järjestämisessä; jokilaaksojen mini-ITK-päivä opettajilla. Kasvatusohjaaja. Aktiivisuuden promoottorit valinnaiskurssi, yritys yhteistyö ja teknologian hyödyntäminen. Toiminnallinen lähialueyhteistyö Teerijärven alakoulun ja Ädalenin yläkoulun kanssa.
Laatu- ja taloudelliset tavoitteet		
Kehittämishankkeita haetaan aktiivisesti ja niitä on meneillään	Vähintään 3	8

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	325.356	304.512	321.557
Menot	-4.049.117	-4.420.274	-4.261.048
Toimintakate	-3.723.761	-4.115.762	-3.939.491
Poistot	-34.401	-32.954	-26.934
Yli-/alijäämä	-3.758.162	-4.148.716	-3.966.426

KÄYTTÖTALOUS 2019**MUSIIKKILUKIO****Tilivelvollinen rehtori Ilona Salomaa-Uusitalo****3301 Musiikkilukio****3302 Lukion kulttuurituotanto****3303 Lukion erityinen kehittämistehtävä****3304 Valtion erityisavustus lukiouud. kehittämiseen****3305 Luova ote oppim. ymp.kehitt.****Visio**

- vetovoimainen, tunnettu ja dynaaminen valtakunnallinen toimija, opiskelijamäärä maksimissaan n. 180 - 200
- yhteistyökumppaneidensa arvostama, vireä alumnitoiminta
- kansallisesti ja kansainvälisesti verkostoitunut, osaamisen syventäminen ja jakaminen
- uudet opinpolut, aikuislukio toiminnan kehittäminen
- toimintakulttuurin kehittäjä ja rohkea mahdollistaja hyvin kohdennetun ja jäsenellisen lukiostrategian avulla
- itseohjautuvan oppimisen monipuolinen tukeminen; opettaja sparraaja tai pedagoginen ”henkari”

Tavoite	Toimenpide	Tulos 2019
Strategiset tavoitteet		
Uudistaa lukiotoimintaa tulevan lukiolain asettamien ehtojen mukaisesti; turvata musiikkilukiolle tulevaisuudessa OKM:n erityislukiolupa ja erityisrahoitus	Saadun valtakunnallisen erityisen kehittämistehtävän velvoitteen mukaisesti kehittää ja levittää valtakunnallisesti koko lukiokoulutusta koskien erityisen koulutustehtävän opetuspainotuksen mukaisia, pedagogiikkaan, toimintakulttuuriin ja oppimisympäristöihin liittyviä malleja ja hyviä käytänteitä sekä vahvistaa valtakunnallisesti henkilöstön opetuksellisia valmiuksia	Erityisen kehittämistehtävän mukainen työ jatkunut vuonna 2019. Osaamisen kehittäminen ja levittäminen. Suomen musiikinopettajien kouluttaminen Oulussa ja Tampereella syksyllä 2019 yhdessä yhteistyölukioiden kanssa. Kansainvälinen yhteistyö skotlantilaisen Plocktonin musiikkikoulun kanssa. Koulutuksista on kerätty palautetta yhdessä yhteistyökoulujen kanssa.
Opiskelijamäärää kasvatetaan kehittämällä toiminta- sekä oppimisympäristöjä entistä houkuttelevimmiksi	Tavoitteena syksyllä 2019 noin 150 - 160 opiskelijaa.	Opiskelijamäärä 20.9.2019 oli 151 opiskelijaa. Opiskelijamäärä elää koko ajan valmistuvien tai muihin opintoihin siirtyvien mukaan. 4. vuoden opiskelijoiden määrä kasvaa lukio-opintojen muuttuessa haasteellisemmiksi. Valtuuston päätös uudesta lukiorakennuksesta kesäkuussa 2019.
Vahvistaa lukiotoimintaa niin paikallisesti kuin maakunnallisestikin	Musiikkilukion toimintaan sisältyy musiikkiteatteriproduktion eli musikaalin tuottaminen. Musiikkiteatteri on lukion opetussuunnitelman mukainen kurssi, johon sisältyy teatteriohjausta, säveltämistä, teknistä tuottamista, tiedottamista ja markkinointia.	Kevään 2019 musikaali ”Oliver!” (ohjaus Vesa Kivinen) keräsi erittäin hyvät arvostelut. Opiskelijat saivat produktioon osallistumalla arvokasta kokemusta musikaalinäyttelemisestä, lavastuksesta, puvustuksesta ja teatteriasistenttina toimimisesta.
Monipuolistaa ja vahvistaa yhteistyötä paikallisten ammatillisten toisen asteen oppilaitosten kanssa ja mahdollistaa yksilölliset lukio-opinnot ammatillisia jatko-opintoja varten	Maakunnallisten ja paikallisten yhteistyösopimusten uudelleen arviointi	Yhteistyö Centrian kanssa: väyläopinnot, Averkon verkko-opinnot 3 krt. vuodessa. Myös lähiopetusmahdollisuus. Maksuttomuus. Yhteistyö

		Chydeniuksen yliopistokeskuksen kanssa.
Vahvistaa jokaisen opiskelijan yksilöllisen lukiopolun toteutumista yhteisöllisyys – yksilöllisyys	Arviointi asteikolla 1 – 5	Yksilölliset opinto-ohjelmat toteutuvat niin musiikkilinjan kuin yleislinjankin opiskelijoilla, arviointi 5.
Turvata musiikkilukiolle ammattitaitoinen ja osaamistaan edistävä henkilöstö	Täydennyskoulutukset työnantajan ja opettajien tarpeiden pohjalta; opettajien työmäärän ja sisällön määrittely lukion tavoitteiden pohjalta	Opettajien täydennyskoulutus tarpeen mukaan. Vuonna 2019 koulutusta etenkin LOPS2021-uudistukseen liittyen. Tarpeet arvioitu syksyn kehityskeskusteluissa.
Kehittää monipuolisilla hankkeilla ja verkostoilla lukiotoimintaa		Käynnissä kaksi OPH-hanketta ja yksi OKM:n hanke. Aktiivinen yhteistyö kaikkien Suomen musiikkilukioiden kanssa.
Markkinointi ja tiedotus		Erikseen nimetyt vastuupettajat + tiedotustiimi ja markkinointitiimi. Vuonna 2019 uusittiin kotisivut ja esitemateriaali. Opinlakeusmessut tammikuussa Seinäjoella.
Laatu- ja taloudelliset tavoitteet		
Yksilölliset opinto-ohjelmat toteutuvat niin musiikkilinjan kuin yleislinjankin opiskelijoille	Asteikko 1 - 5	5, arviointi tehty opiskelijakyselyiden ja -palautteiden pohjalta
Osallistava ja tulevaisuutta ennakoiva toimintakulttuuri	Asteikko 1 - 5	5, arviointi tehty opiskelijakyselyiden ja -palautteiden pohjalta
Opiskelijoiden urasuunnittelun laatu ja verkostojen määrä	Asteikko 1 - 5	4, arviointi tehty opiskelijakyselyiden ja -palautteiden pohjalta
Opiskelijoiden sijoittuminen jatko-opintoihin. Kaikki sijoittuvat tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	Asteikko 1 - 100 %	84,31 % sijoittunut. Arviointi tehty koulun sisäisten selvitysten pohjalta. 51 valmistuneesta ainakin 43 on jatkosijoittunut opiskeluun, töihin tai armeijaan. Ne, jotka eivät ole saaneet jatko-opintopaikkaa ovat saaneet jatko-ohjausta musiikkilukiolta.
Opiskelijamäärä strategian mukaan kasvava	Asteikko 1 - 5	3 - 4. Opiskelijamäärään pyritään vaikuttamaan mm. markkinoinnin ja näkyvyyden edistämisen kautta sekä uuden oppimisympäristön myötä.
Opiskelijoiden hyvinvointi edistynyt nykyisestä	Asteikko 1 - 5	4, arviointi tehty THL:n kyselyn pohjalta.
Lukiotoiminnan taloudelliset edellytykset	Asteikko 1 - 5	3. Arviointi kehitys- ja opettajainkokouskeskustelujen pohjalta sekä erilaisissa työryhmissä ja lukion johtoryhmässä. Kehityskeskustelut syksyllä ja aineryhmäpalaverit keväällä.
Toiminnan ja tavoitteiden kannalta määritellyt tarkoituksenmukaiset resurssit	Asteikko 1 - 5	3. Arviointi kehitys- ja opettajainkokouskeskustelujen pohjalta sekä erilaisissa työryhmissä ja lukion johtoryhmässä

		Lukion valtionosuusperustan supistuminen ja ikäryhmien pieneneminen tulevaisuuden haasteina.
Aktiivinen ja osaamistaan edistävä henkilöstö	Asteikko 1 - 5	5. Arviointi kehitys- ja opettajainkokouskeskustelujen pohjalta sekä erilaisissa työryhmissä ja lukion johtoryhmässä. Henkilöstön hyvinvointiin panostettu väistötalavaiheessa.
Oppimisympäristö on turvallinen ja tarkoituksenmukainen	Asteikko 1 - 5	3. Väistötalavaihe, joka sinällään tyydyttävä. Arviointi kehitys- ja opettajainkokouskeskustelujen pohjalta sekä erilaisissa työryhmissä ja lukion johtoryhmässä.
Asiantuntijavierailuja/-yhteistyömuotoja vähintään 2/lukukausi	Asteikko 1 - 5	5. Arviointi kehitys- ja opettajainkokouskeskustelujen pohjalta sekä erilaisissa työryhmissä ja lukion johtoryhmässä. Asiantuntijavierailuja ja yhteistyötä on melko paljon.
Yhteistyöverkostoja ja -hankkeita vähintään 2/lukuvuosi	Asteikko 1 - 5	5. Arviointi tehdyn yhteistyön perusteella.

KÄYTTÖTALOUS 2019 MUSIIKKILUKIO

Opiskelijakehitys	opiskelijaa
TP 2016	158
TP 2017	147
TP 2018	148,5
TP 2019	151,5

optunnit 15 993, as 4 263

Kaustinen	Nettokust. €/asukas	Käyttökust. €/opetustunti	Käyttökust. €/opiskelija
2014	339	91	9 448
2015	345	96	9 613
2016	331	95	9 000
2017	321	89	9 411
2018	318	83	9 445
2019	346	92	9 734

Kyselyt, joita Kaustisen musiikkilukio on järjestänyt tai joihin se on osallistunut vuonna 2019

- Abien palautekysely. Helmikuu 2019. Kaustisen musiikkilukion järjestämä kysely.
- Musiikkilukion kysely kaikille opiskelijoille yksilöllisten opinto-ohjelmien toteutumisesta, yksilöllisten vahvuksien tukemisesta, oppilaanohjauksen saatavuudesta, jatko-opintosuunnitelmista, tiimityöskentelyhalukkuudesta sekä musiikkilukion ilmapiiristä. Syksy 2019. Kaustisen musiikkilukion järjestämä kysely.
- Kouluruokakysely. Kevät 2019. Kaisa Siirilä, ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö, Kaustisen kunta.
- THL:n kouluterveyskysely kevät 2019 ja tulokset syksy 2019. Terveys- ja hyvinvoinnin laitos.
- Chydeniuksen yliopistokeskuksen kysely toisen asteen opiskelijoille koskien avoimen yliopiston opintoja. Syksy 2019. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius yhteistyössä Centrian kanssa.
- Ylioppilastutkintolautakunnan kysely langattoman ylioppilaskoeympäristön testaamiseksi. Syksy 2019.
- Kyselytutkimus musiikinlehtoreille ja opiskelijoille musiikin lukiodiplomin arviointiperusteiden kehittämisestä. Aleks Ojala, musiikin didaktiikan laitos, Helsingin yliopisto. Kesto koko vuoden ajan.
- Kysely musiikkilukion 2. vuosikurssille matematiikan opiskelusta. Henna Peltoniemi, Itä-Suomen yliopisto. Syksy 2019.

- Opettajille suunnattu DigComp-itsearviointi -pilotointi. Pieta Sikström, Jyväskylän yliopisto. Syksy 2019.
- Ns. Kete kick off -palautekyselyt syksyllä 2019. Musiikkilukio keräsi yhteistyössä Sibelius-lukion ja Tapiolan lukion kanssa palautetta Suomen musiikinopettajien koulutustilaisuuksista Oulussa ja Tampereella. Syksy 2019.
- Tilastokeskuksen ja OKM:n valtakunnallinen opettajatiedonkeruu 2019. Syksy 2019.
- Kysely Opetushallituksen valtionavustustoiminnasta. Kevät 2019.
- Ylen kysely koulu-uupumuksesta rehtoreille. Kevät 2019. Niina Honka, Yleisradio.
- Kysely: Rehtorin terveys ja hyvinvointi. Kevät 2019. Suomen Rehtorit ry ja Helsingin yliopisto yhteistyönä.
- Karvin nivelvaihekysely. Kevät 2019. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, Helsinki.
- Opinnäytetyön tueksi: Lyhyt kysely koskien edutainmentia. Kevät 2019. Haatainen & Nyman, Laurea-ammattikorkeakoulu.
- Yle Uutisluokka, eduskuntavaalit 2019 -kysely. Kevät 2019. Kreeta-Maria Kivioja, Yleisradio.
- Helsingin yliopiston ja Opetushallituksen kyselytutkimus - Erityisopetus lukiossa. Tammikuu 2019.
- Kysely sivistystoimen ja nuorisotoimen edustajille koskien nuorisokeskusten arviointia. Tammikuu 2019. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Owl Group Oy.
- Vuosittaiset laatuarviointiin liittyvät kyselyt.
- Paikallislehtien ja -radioiden kyselyt lukio-opintoihin liittyen. Koko vuosi.

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	14.218	21.289	69.612
Menot	-1.386.583	-1.466.498	-1.502.036
Toimintakate	-1.372.365	-1.445.209	-1.432.424
Poistot ja arvonalentumat	-169	-169	-451
Yli-/alijäämä	-1.372.534	-1.445.378	-1.432.875

KÄYTTÖTALOUS 2019
MUU OPETUSTOIMI
 Tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula
 3401 Toisen asteen yhteistyö
 3501 Kansalaisopisto
 3502 Musiikkioppilaitokset

Perhonjokilaakson kansalaisopisto
Kansalaisopiston kustannuskehitys kunnittain TP 2011 – TP 2019

Kunta	TP2011	TP2012	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019
Halsua	13 068	12 900	10 282	11 200	15 062	11 327	11 394	11 746	13 672
Kaustinen	34 149	31 763	29 981	34 297	37 999	39 721	38 297	40 926	48 170
Perho	24 953	22 606	19 131	20 626	28 067	22 682	24 491	26 345	28 484
Veteli	29 101	29 606	24 478	31 071	35 783	28 003	28 557	31 345	31 659

Kansalaisopisto vuoden 2019 kustannusten jako: arvio / tuntitoteuma

Kunta	Oppituntiarvio/Toteuma
Halsua (1 171 asukasta = 10 %)	650/732
Kaustinen (4 309 asukasta = 37%)	2 405/2 579
Perho (2 860 asukasta =25 %)	1 625/1 525
Veteli (3 216 asukasta = 28 %)	1 820/1 695
Yhteensä	6 500/6 549

Kansalaisopiston rahoitus 2019

	Talousarvio	Tilinpäätös 2019
Toimintakulut	437 715 €	433 425 €
Valtionosuus	240 000 €	240 577 €
Kurssimaksut	56 000 €	60 751 €
Tuet ja avustukset valtiolta	4 000 €	2 500 €
Kuntien osuus	135 715 €	126 920 €
Vetelin kunnan osuus 8 %	2 607 €	2 677 €
Jaetaan kuntien kesken	135 108 €	126 920 €

Kuntien osuudet oppituntien suhteessa jaettuna 20,79 €/tunti; talousarvio 2019

Halsua (650 h x 20,79 €/tunti) 13.517 €
 Kaustinen (2.405 h x 20,79 €/tunti) 50.000 €
 Perho (1.625 h x 20,79 €/tunti) 33.784 €
 Veteli (1.820 h x 20,79 €/tunti +2.607 €) 40.445 €

Musiikkioppilaitokset
Keski-Pohjanmaan konservatorio

Konservatorion Kaustisen oppilasmäärät

Lukuvuosi	Määrä musiikki / tanssi	Pyrkinyt / hyväksytty
Lukuvuosi 2016 – 2017	37/31	12/7
Lukuvuosi 2017 – 2018	35/29	11/5
Lukuvuosi 2018 – 2019	35/10	13/5
Lukuvuosi 2019 – 2020	*/*	*/*

Tavoite	Toiminta	Tulos
---------	----------	-------

Kaustisen kunta kuuluu Perhonjokilaakson kansalaisopistoon	Opetustuntitavoite 2405 Kuntaosuus 2405 h * 20,79 €	Opetustunnit 2579
Kaustisen kunnalla ja Keski-Pohjanmaan konservatoriolla sopimus	Kunnan kiintiö on 45 oppilaspaikkaa, kuntaosuus 900 €/oppilas	Tiedot myöhemmin *
Toisen asteen yhteistyö		Yhteistyöverkostossa toimivat lukion rehtori ja opinto-ohjaaja

*=tiedot myöhemmin

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	0	0	0
Menot	-72.295	-83.198	-80.599
Toimintakate	-72.295	-83.198	-80.599
Poistot ja arvonalentumat	0	0	0
Yli-/alijäämä	-72.295	-83.198	-80.599

KÄYTTÖTALOUS 2019

KIRJASTO

Tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

3601 Kirjasto

3604 Tee tilaa -hanke

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Strategiset tavoitteet		
Kirjasto tarjoaa jokaisen saataville kirjallisuutta ja kulttuuria sekä edistää asukkaiden tiedonhankintaa, elinikäistä oppimista ja hyvinvointia tarjoamalla käyttöön ajanmukaiset ja asiakkaiden tarpeita vastaavat kirjastopalvelut.	Kirjastoa on kehitetty omatoimikirjastoksi: Aineisto on käyty läpi ja tehty tarvittavat poistot. Vaadittavat laitteistot on hankittu ja tiloja on muutettu niin, että ne ovat esteettömät.	Omatoimikirjasto avataan vuoden 2020 alkupuolella.
Perinteisten kirjastopalveluiden lisäksi kirjasto tarjoaa laadukkaita kulttuurielämyksiä ja vuorovaikutteisia palveluja.	Tee mulle tilaa -hanke edennyt (= Nuorten aikuisten oma huone aineistosisältöineen).	Anders ottaa digin liki -hanke on saatu päätökseen ja digilukudiplomi julkaistaan keväällä 2020.
		Tee mulle tilaa -hanke on saatu päätökseen. Nuorilla aikuisilla on nyt oma huone. Tämä on ensimmäinen laatuaan koko Suomessa.
		Kirjaston näyttelytoiminta, tapahtumien järjestäminen ja yhteistyö eri tahojen kanssa on vilkasta ja lisääntynyt merkittävästi. Myös erilaiset ryhmävierailut ovat lisääntyneet, ja yhteistyötä koulujen ja päiväkotien kanssa tehdään aktiivisesti. Sosiaalisesta mediasta on muodostunut tärkeä kirjaston tiedottamiskanava, jossa kirjasto on pyrkinyt olemaan näkyvästi esillä.
Laatu- ja taloudelliset tavoitteet		
Lainaus / asukas	20,50	18,42
		Lainausten määrä on laskenut valtakunnallisesti. Kaustisella on lainaus hieman noussut verrattuna edelliseen vuoteen. Lasten lainausluvut suhteessa aikuisten lainauslukuihin ovat suuria.
Käyttökustannus / lainaus €		78 751 lainaa v. 2019; 3,25 €/lainaus

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	3.788	5.500	32.177
Menot	-247.836	-252.526	-287.142
Toimintakate	-244.048	-247.026	-254.965
Poistot ja arvonalentumat	-7.259	-4.400	-4.355
Yli-/alijäämä	-251.307	-251.426	-259.320

Sisäisten tilavuokrien nousu.

KÄYTTÖTALOUS 2019**LIIKUNTATOIMI**

Tilivelvollinen vapaa-aikasihteeri Aija Järvenpää

3701 Liikuntapalvelut

3702 Showtanssi

3703 Urheilutalon toiminta

3704 Kaikki liikkuu Kaustisella -hanke

Asiakas

Tavoite	Toimenpide	Toteutus
Monipuoliset liikuntapalvelut (seura, kunnan oma toiminta, muut toimijat) aktivoivat kuntalaisia liikkumaan.	Seura järjestää monenlaisia liikuntapalveluja kuntalaisille, liikuntatoimen omat toteutukset täydentävät tarjontaa ja osallistuminen kaikkeen toimintaan on aktiivista.	Yhteistyösopimus KP-V:n kanssa. Seura järjestää hiihtoon, jalkapalloon, yleisurheiluun, suunnistukseen, voimisteluun, ammuntaan ja judoon liittyviä ryhmiä sekä lajikokeiluja painottuen erityisesti lapsiin ja nuoriin. Seuran ja lautakunnan välillä keskustelu 2 krt / vuodessa. Kunnan tuottamina palveluina täydentäviä ryhmiä ja uimaopetusta. Osa toiminnoista AVI:n hankkeen avulla. Liikuntatoimen pienavustuksia 3. Sivistyspalvelujen laatuarviointikyselyn tulos 3,15 asteikolla 1-5 (tavoite 3,5). Vastauksia 22.
Tieto sekä urheiluseuran tuottamista sopimuksen mukaisista liikuntapalveluista kuntalaisille että kunnan omana toimintana järjestetyistä liikuntapalveluista saavuttaa kuntalaiset hyvin.	Käytetään monipuolisia viestintävälineitä kuntalaisten tietoisuuden saavuttamiseksi ja tehdään hyvää yhteistyötä urheiluseuran kanssa tiedotuksen kehittämiseksi.	Kuntatiedote uudistettu, siellä säännöllisesti myös KP-V:n info ryhmiä. Sivistyspalvelujen laatuarviointikyselyn tulos 3,15 asteikolla 1 - 5 (tavoite 3,5). Vastauksia 22.
Omana toimintana järjestetyt toiminnot ovat monipuolisia.	Järjestetyt kerhot, leirit ja tapahtumat täydentävät ostopalvelusopimuksella tuotettuja palveluja monipuolisesti huomioiden erilaisia kuntalaisten kohderyhmiä.	Liikuntaryhmiin osallistutaan vaihtelevasti: sählykerhoon, show-tanssiin, senioreiden kuntojumppa sekä naisten ja senioreiden kuntosaliryhmiin osallistuminen on vilkasta. Nerf-, nyrkkeily-, laser- ja ilma-aseammuntaryhmiin osallistuminen on vaihtelevaa. Lisäksi vesijumppa ikääntyville uimahallilla. Perheliikuntapäiviä ja lajitutustumisia järjestettiin 6, osin omina tapahtumina, osin yhteistyössä verkostojen kanssa. Uimakouluja järjestettiin 3, joihin osallistui 108 lasta, kuntolaatikkosuorituksia oli 10 548 (keräyspisteitä 21).

Prosessit

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Urheilutalon ja liikunta-alueiden monipuolinen, kustannustehokas ja tasapuolinen käyttö.	Yhteistyössä urheiluseuran kanssa toteutettu urheilutalon ja liikunta-alueiden käytön koordinointi tukee tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten liikkumista.	Urheilutalon käyttöaste on korkea. Sivistyspalvelujen laatuarviointikyselyn tulos 3,15 asteikolla 1 - 5 (tavoite 3,5). Vastauksia 22.

Työstetään kuntastrategian mukainen vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelma, joka sisältää myös liikuntatoiminnan ja liikunta-alueiden kehittämisen.	Vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelma työstetään vuonna 2019.	Vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelmatyö aloitettu, toteutukseen vuonna 2020.
---	--	--

Henkilöstö

Tavoite ja toteutus	Tulos
Henkilöstön ajantasainen tehtävämäärittely selkeyttää toimintoja	Liikuntaryhmien vetäjien tehtävämäärittely työsopimuksen avulla, vapaa-aikasihteerin ohjaus työhön toimivaa. Työaikamäärittely työn jaksamisen apuna.

Talous

Tavoite	Tulos
Liikuntapalveluihin käytetty resurssi tuottaa kuntalaisille hyvinvointia ja kannattaa tuotos/panos -suhteessa.	Hyvinvointikertomuksen tuottama tieto kertoo erityisesti lasten ja nuorten liikunnallisuuden kasvaneen.

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	95.529	89.294	105.689
Menot	-277473	-285.112	-306.724
Toimintakate	-181.944	-195.818	-201.035
Poistot ja arvonalentumat	0	0	0
Yli-/alijäämä	-181.944	-195.818	-201.035

Sisäisten vuokramenojen nousu urheilutalolla.

KÄYTTÖTALOUS 2019**NUORISOTOIMI**

Tilivelvollinen vapaa-aikaohjaaja Aija Järvenpää

3801 Nuorisopalvelut**3803 Nuorisovaltuusto****3805 Lasten ja nuorten harrastustoiminta -hanke**

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Omana toimintana järjestetyt toiminnot ovat monipuolisia. Yhteistyö järjestöjen kanssa on monipuolista.	Järjestetyt kerhot, leirit ja tapahtumat huomioivat monipuolisesti erilaisia lasten ja nuorten kohderyhmiä ja täydentävät avustuksia antavien järjestöjen ja yhdistysten järjestämää lapsi- ja nuorisotyötä. Toteutetaan yhteistyötä paikallisten ja alueellisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa.	Nuorten illat keskiviikkoisin ja perjantaisin, toiminta-ajat alakouluikäisille ja siitä vanhemmille erikseen ostopalveluna 4H-yhdistykseltä. Nuorteniltakäyntejä keskimäärin yhteensä 61/ilta. Hankkeen avulla toteutettu kesäpäiväleirit 2 viikkoa (n. 40 lasta) sekä erä- ja kalastuskerhoa. Loma-aikojen tapahtumat yhteistyössä naapurikunnan ja 4H-yhdistysten kanssa. Nuorisotoimen pienavustuksia 5. 4H-yhdistyksen avustus määritetty suoraan valtuustokäsittelyssä. Laatuarviointikyselyssä tulos 2,8 asteikolla 1 - 5 (tavoite 3,5). Vastauksia 10.
Nuorisovaltuuston toiminta tuo uusia toimintatapoja nuorisotyön toteuttamiseen ja vaikuttaa kunnalliseen päätöksentekoon lasten ja nuorten asioissa.	Nuorisovaltuuston järjestämät uudet tapahtumat. Yhteiset tapaamiset kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan kanssa.	Nuorisovaltuusto järjesti vuoden aikana 6 tapahtumaa. Nuorisovaltuuston jäsen valtuustossa, sivistyslautakunnassa ja teknisessä lautakunnassa puheoikeudella. Nuorisovaltuustolla tapaaminen sivistyslautakunnan kanssa maaliskuussa.

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	6.965	3.599	3.209
Menot	-57.027	-71.726	-64.570
Toimintakate	-50.062	-68.127	-61.361
Poistot ja arvonalentumat	0	0	0
Yli-/alijäämä	-50.062	-68.127	-61.361

KÄYTTÖTALOUS 2019**TUKIPALVELUT**

Tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

3201 Kuraattoripalvelut

3202 Koulupsykologipalvelut

3804 Etsivä nuorisotyö

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Kuraattori- ja psykologipalvelut antavat tukea opiskeluun ja koulunkäyntiin.	Annettu tuki edistää koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia ja yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa. Tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Psykologipalvelut toteutetaan ostopalveluna. Kuraattoreita on 1,2 esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä kunnassa olevien muiden toisen asteen oppilaitosten opiskelijoiden tarpeisiin.	Kuraattorien tekemä työ on tärkeä osa kouluyhteisössä tapahtuvaa oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ja oppimisen tukea. Toiminta on vakiintunutta ja käytänteet osa koulujen ja oppilaitosten arkea. Palvelu on helposti saavutettavaa. Ennaltaehkäisevää työtä pystytään tekemään jonkin verran. Psykologipalveluja voidaan hyödyntää vain oppimistutkimuksiin ostopalvelujen heikon saatavuuden takia.

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä alle 29-vuotiaille, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella ja jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut.	Tarjoaa mahdollisuuden turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin ja etsii nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin auttaen nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut.	Kaustinen, Veteli ja Halsua toteuttavat etsivän nuorisotyön palvelujen tarjonnan yhden yhteisen etsivä nuorisotyöntekijän avulla ja aluehallintoviraston tuella. Tuki on 27 500 €/vuosi.

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	2.405	38.200	37.085
Menot	-72.484	-143.641	-132.532
Toimintakate	-70.079	-100.140	-95.447
Poistot ja arvonalentumat	0	0	-975
Yli-/alijäämä	-70.079	-100.140	-96.422

Psykologipalvelujen ostopalvelun tuottaja muuttui 2018->2019.

KÄYTTÖTALOUS 2019**ELOKUVATOIMINTA**

Tilivelvollinen vapaa-aikasihteeri Aija Järvenpää

3902 Elokuvatoiminta

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Elokuvatoiminta toteutetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.	Toiminta huomioi monipuolisesti erilaisia kohderyhmiä ja vastaa kuntalaisten toiveisiin houkuttaen osallistujia.	Elokuvia 41, näytöksiä 77. Katsojia 2 072, ka. 50/elokuva. (Tavoitteena väh. 30 elokuvaa ja katsojia 45 / elokuva.) Elokuvatoiminta mukana alueellisessa Kaikukortti-kokeilussa.

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	24.209	20.000	17.993
Menot	-47.135	-43.726	-38.728
Toimintakate	-22.926	-23.726	-20.735
Poistot ja arvonalentumat	-472	0	-472
Yli-/alijäämä	-23.398	-23.726	-21.207

KÄYTTÖTALOUS 2019**KULTTUURITOIMINTA**

Tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

3901 Kulttuuripalvelut

3903 Kansantaiteenkeskus

3905 Kansansoitinmuseo

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Kunta tukee kaustislaisia kulttuurintuottajia. Kuntapalvelujen avulla luodaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksia ja elämyksiä kuntalaisille. Tavoitteena on, että Kaustinen on Suomen johtava kansankulttuurikunta, jossa eri kulttuurin lajien ja taiteen muotojen välinen rajankäynti on rohkeaa ja uutta luovaa.	Kulttuuripalkinnon jakaminen Lautakunnalta avustusta saavia yhteisöjä 11 (sis. kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoavustukset) Valtuuston talousarviokäsittelyn yhteydessä suoraan avustusta saavia yhteisöjä 5.	Kulttuuripalkinto jaettu Lautakunnalta avustusta saaneita yhteisöjä 13 (kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoavustukset yht. 7 000 €) Valtuuston talousarviokäsittelyn yhteydessä suoraan avustusta saaneita yhteisöjä 5 (KTK, 4H, Tallari, Kamarimusiikkiviikko, Folk Music Festival (yht. 136 000 €) Tuki harrastus- ja kulttuuri-toimintapaikkoihin sivistystoimen sisäisinä vuokramenoina (Kantele-verstas, Kino alkuvuosi, Marttala, Salonkylän koulu, yht. 19 256 €) Kansansoitinmuseon ja kokoelmien vuokratilat (23 436 €) Ulkokaustislaisten tapahtuma
Nettokustannukset/asukas	Keski-Pohjanmaan keskitasoa	Kuntamaisemamalli: käsitellyn aineiston osalta maan keskitasoa
Elävä kulttuuriperintö -strategian työstäminen	Toteutus 2019	Toteutus aloitettu 2019

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	0	0	13.347
Menot	-88.099	-179.872	-184.989
Toimintakate	-88.099	-179.872	-171.642
Poistot ja arvonalentumat	0	0	0
Yli-/alijäämä	-88.099	-179.872	-171.642

Budjetissa 2019 siirretty sivistystoimen kustannuspaikoille muualta FMF-avustus ja harrastustilojen sis. vuokrat.

KÄYTTÖTALOUS 2019**VARHAISKASVATUS**

Tilivelvollinen varhaiskasvatusjohtaja Virpi Kataja

3915 Varhaiskasvatuksen avustajat

3920 Erityisopettaja varhaiskasvatus

3935 Lasten kotihoidontuki

3940 Perhepäivähoito

3945 Haitekki

3946 Omenapuu

3950 Pajalan päiväkot

3932 InnoVasu2017 -hanke

3215 Esiopetus Omenapuu ent. keskuskoulu

3216 Esiopetus päiväkot 2 Kino

3217 Esiopetus Puumala

3218 Esiopetus päiväkot 1

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Varhaiskasvatuksen asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Toimintaa arvioidaan asiakastyytyväisyyskyselyllä, asteikko 1 - 5, tulos vähintään 3.	Kyselyn tulos 4,4.
Erityisopettajan tuki lapselle on riittävää.	Toimintaa arvioidaan asiakastyytyväisyyskyselyllä, tavoitteena toteutuminen.	Erityisopettajavaje kevätkauden. Ei osaa sanoa 64 % Toteutuu 31 % Ei toteudu 5 %
Varhaiskasvatuksen tarjonta vastaa kysyntää ja toteutetaan lakisääteisessä ajassa (kiireellisesti 2 viikkoa tai 4 kk).	Toimintaa arvioidaan asiakastyytyväisyyskyselyllä, tavoitteena toteutuminen.	Syksyksi perustettu väliaikainen Haitekin yksikkö. Toteutuu 90 %, ei toteudu 6 % Ei osaa sanoa 4 %
Lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma huomioidaan varhaiskasvatuksen ryhmävasussa (ryhmäkohtaisessa varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmassa).	Tavoitteena toteutuminen.	Jokaisen lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma toteutuu ryhmän toiminnassa, mutta sen huomioimista ryhmävasussa ei ole edellytetty. Ryhmävasun käyttöönotto on meneillään.
Lapsiryhmän henkilöstö/työtiimi on tehnyt tiimisopimuksen. Siihen on kirjattu vastualueet, ja vasun toteuttamisen pedagogiset käytänteet sekä kehittämistarpeet toimintavuonna.	Tavoitteena toteutuminen.	Päiväkodin osastoilla toteutuu.
Esimies on pitänyt kehityskeskustelun toimintavuonna tai työntekijä on voinut osallistua ammatillisesti kehittävään vertaisryhmätapaamiseen/ryhmäkehityskeskusteluun.	Tavoitteena toteutuminen.	Toteutuu. Henkilökuntapalaverit joka toinen viikko, tarvittaessa henkilökohtainen keskustelumahdollisuus, varhaiskasvatuksen opettajien pedagogiset tiimit joka toinen viikko esiopetuksen vertaisryhmätapaamiset 1 krt/kk.
Lasten määrä eri toimintavuodoissa keskimäärin vuodessa	Tavoitteena täyttöaste päiväkodissa 85 %, käyttöaste 75 %	Täyttöaste* päiväkodissa 113 % laskentapäivänä 31.12.2019. Osa-aikaisten lasten takia täyttöaste ylittää 100%. Käyttöaste** valmistuu myöhemmin.
	Täyttöaste perhepäivähoidossa 85 %, käyttöaste 75 %	Täyttöaste* perhepäivähoidossa 98 % laskentapäivänä 31.12.2019. Käyttöaste** 83 %.
	Täyttöaste esiopetuksessa 85 %	Täyttöaste* esiopetuksessa päiväkodin ryhmämitoituksen osalta laskentapäivänä 31.12.2019 oli 92 %.

*Täyttöaste=varhaiskasvatuspaikkojen täyttymistä kuvaava suhdelu (kuinka paljon hoitopaikkoja on täytettynä suhteessa osastojen enimmäisryhmäkoko).
 **Käyttöaste=varhaiskasvatuspaikkojen täyttymistä kuvaava suhdelu (kuinka paljon hoitopaikkoja on täytettynä suhteessa osastojen enimmäisryhmäkoko).

**Käyttöaste=lasketaan lasten keskimääräisten läsnäolopäivien perusteella (se osa varhaiskasvatuspaikoista, jotka ovat keskimäärin käytössä päivittäin).

	Toteuma 2018	Budjetti 2019	Toteuma 2019
Tulot	334.351	297.248	315.046
Menot	-2.782.484	-2.905.393	-2.886.066
Toimintakate	-2.448.133	-2.608.145	-2571.020
Poistot ja arvonalentumat	-3.598	-3.600	-3.711
Yli-/alijäämä	-2.451.731	-2.611.745	-2.574.731

III TEKNINEN TULOSALUE

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

KÄYTTÖTALOUS 2019

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

4001 Tekninen hallinto

4002 Kaavoitus

4003 Projektityö 2019 - 20 Nyman

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Tekninen hallinto vastaa asioiden valmistelusta teknisen lautakunnan käsittelyä varten. Tehtäviä hoitaa vuonna 2019 tekninen johtaja sekä toimistosihteeri 50 % työpanoksella.	Lautakunta kokoontuu säännöllisesti	Lautakunta kokoontunut säännöllisesti
Kaavoituksen avulla luodaan edellytykset kunnan strategiselle maankäytölle.	Maankäytön palveluista on Plandea Oy:n kanssa solmittu sopimus kaudelle 2020 - 2021.	Kaavoitusta jatkettu yhteistyössä Plandea Oy:n kanssa. Lisäksi Sweco Oy ja Ramboll Oy on laatineet kaavoja vanhojen sopimuksien perusteella. Kolme eri kaavakonsulttia sekä useat kaavahankkeet ovat tuoneen lisäkustannuksia.
Kaavoituksella ohjataan kunnan maankäyttöä sekä luodaan edellytykset omalle sekä yksityisen sektorin asuntotuotannolle, toimitteluotannolle sekä teollisuuden rakentumiselle.	Tavoitteiden toteutumiseksi esitetty keskustan osayleiskaavan avaamista asumisen, palveluiden sekä teollisuuden osalta. Samassa yhteydessä tarkastellaan myös liikennejärjestelyt.	Osayleiskaavan päivitys hyväksytty alkuvuodesta 2020. Uutelan asemakaavoituksen käynnistäminen hyväksytty 2019.
Talousarviovuoden 2019 aikana tavoitellaan yhteensä viiden tarkasteluhetkellä olevan asemakaavan vahvistamista sekä kolmen yleiskaavan vahvistamista.	Kaavojen edistämistä toteutettu yhteistyössä sidosryhmien kanssa.	Ylijoen asemakaavan valmistelu keskeytetty maanomistusolosuhteiden takia. Valejärven asemakaavaehdotus asetettu nähtäville joulukuussa 2019. Kortteli 32 (KPO) asemakaavaluonnos asetettu nähtäville joulukuussa 2019. Keskustan osayleiskaavan laajennuksen kaavaehdotus (Keliberin tuotantoalue) asetettu nähtäville joulukuussa 2019. Mikontanhuan asemakaavan muutos hyväksytty 26.6.2019. Raviradan asemakaava keskeytetty pohjavesiselvityksen ajaksi. Kortteli 201 pohjoispuolen asemakaava keskeytetty keskustan osayleiskaavan päivityksen ajaksi.
Kunnan omistamalle maa-alueelle sijoittuvien tonttien määrän kasvu sekä niiden edelleen luovuttaminen. Pientalotonttien määrää ei ole huomioitu mittarina,	Tontteja markkinoidaan.	Tavoitteisiin ei ole päästy, koska tonteille ei ole ollut riittävässä määrin kysyntää. Kaavoitushankkeiden keskeneräisyyden

koska pientalotonttien määrä on tällä hetkellä riittävä.		takia lisätonttikapasiteettia ei ole pystytty toteuttamaan.
--	--	---

Mittari/Tunnusluku		
Rivitalopaikkojen määrä 6		5
Kerrostalotonttien määrä 3		2
Liiketonttien määrä 2		2
Teollisuustonttien määrä 36		35
Luovutettujen tonttien määrä		
Rivitalopaikkojen muutos 1		1
Kerrostalotonttien muutos 1		1
Liiketonttien muutos 2		0
Teollisuustonttien muutos 2		1

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

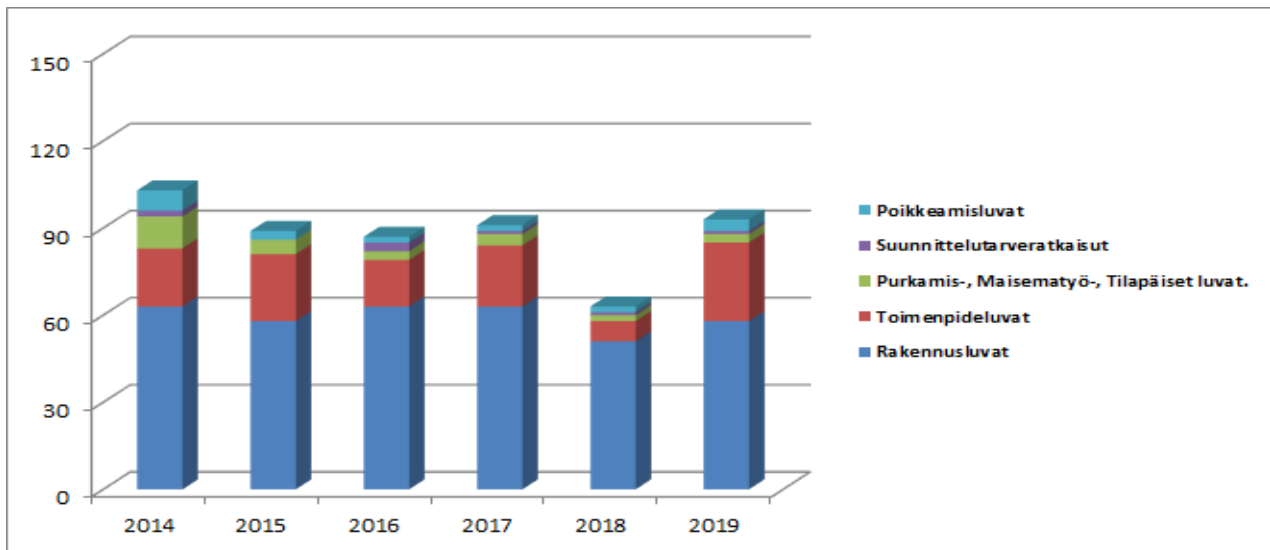
Tekninen hallinto, Kaavoitus, Projektityö 2019-20 Nyman

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	31 900		31 900	54 100	22 200	1 903
Toimintamenot	-209 783		-209 783	-325 209	-115 426	-293 799
<i>Toimintakate (Netto)</i>	<i>-177 883</i>	<i>0</i>	<i>-177 883</i>	<i>-271 109</i>	<i>-93 226</i>	<i>-291 896</i>
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 000		-1 000	-2 849	-1 849	-859
Tehtävän kokonaiskustannukset	-178 883	0	-178 883	-273 958	-95 075	-292 754

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019
YHDYSKUNTAPALVELUT
Tilivelvollinen rakennustarkastaja Aki Teirikangas
4004 Rakennusvalvontapalvelut

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Rakennusvalvonta edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä.		
Mittari / Tunnusluku	Lupamäärä 2019	Lupamäärä 2018
Rakennuslupapäätökset	58	51
Toimenpideluvat	27	7
Maisematyöluvat, tilapäinen lupa, purkamislupa	3	2
Poikkeaminen ja suunnittelu-tarveratkaisu	5	3
Prosessit		
Luvitetut kerrosala neliöt	14 436	9 484
Henkilöstö	1,25	1,25
Rakennustarkastajan palveluiden myynti Vetelin kunnalle	25 % työajasta	25 % työajasta
Työsuojelu	5 % työajasta	5 % työajasta

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

YHDYSKUNTAPALVELUT

Rakennusvalvontapalvelut

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	39 698		39 698	50 616	10 918	37 107
Toimintamenot	-80 190		-80 190	-91 732	-11 542	-75 869
<i>Toimintakate (Netto)</i>	<i>-40 492</i>	<i>0</i>	<i>-40 492</i>	<i>-41 116</i>	<i>-624</i>	<i>-38 762</i>
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0		0	-1 616	-1 616	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-40 492	0	-40 492	-42 732	-2 240	-38 762

= valtuustoon nähden sitovat erät

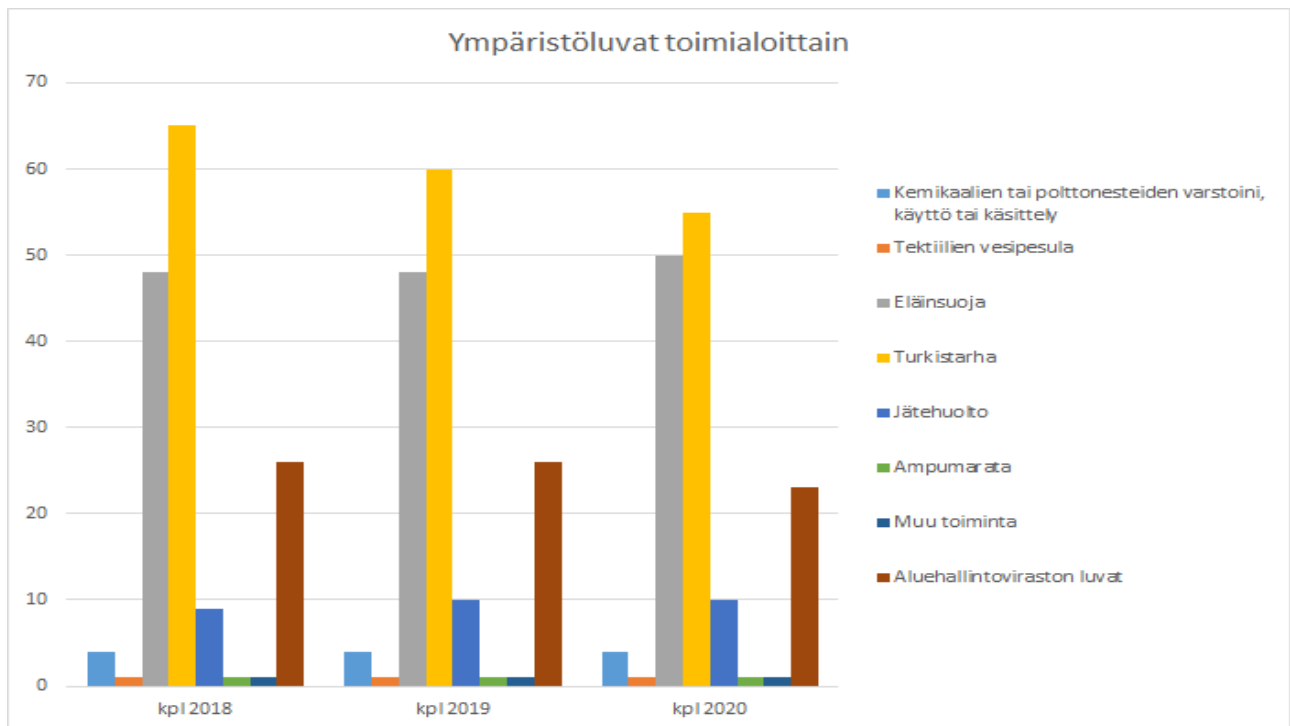
KÄYTTÖTALOUS 2019**YMPÄRISTÖNSUOJELU**

Tilivelvollinen ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi

4006 Ympäristönsuojelu

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Ympäristötoiminnassa edistetään Kaustisen kunnan viihtyisää elinympäristöä ja huolehditaan siitä, että tulevaisuudessa kunnassa on elinvoimaiset vesistöt, monimuotoinen kasvi- ja eläinkunta sekä puhdas asuinympäristö.	Luonnon monimuotoisuuden ylläpito sekä yrittämisen mahdollistaminen luontokohteet ja asumisviihtyisyydet huomioiden. Ympäristölupien, ilmoituspäätösten ja yhteislupien lupamääräysten tarkentaminen.	Vesistönäytteiden analyysitulosten tarkistaminen. Ympäristölupamääräysten tarkistamista. Valvonta-käynnit luvan omaavilla toiminnoilla valvontaohjelman mukaisesti.
Ympäristönsuojelu pyrkii ennalta-ehkäisemään alueiden roskaantumista, puhdistamaan roskaantuneet alueet ja opastamaan kansalaisia roskaantumisasioissa.	Yleisöilmoitusten ja viranomaisilmoitusten mukaiset tarkastuskäynnit eri kohteissa.	Roskaantumiset vähentyneet. Asiakasneuvontaa tehostettu
Ympäristönsuojelu tekee Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa yhteistyötä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ennaltaehkäisyssä, torjuntatoimissa ja ennallistamistoiminnoissa.	Pohjavesipurkautumien tarkastelu ELY-keskuksen kanssa. Maatilojen tarkastuskertomukset ja luvituspäätökset. Valvontakäyntien yhteensovittaminen tapauskohtaisesti	Viranomaisten välisen yhteydenpidon tiivistyminen, virka-avun antaminen ja -pyytäminen helpottunut.
Selvittää ennakolta, missä riskikohteet sijaitsevat ja ennaltaehkäisee esimerkiksi pohjavesien pilaantumiset.	Kartoituskyselyt	Pitkäaikaiset selvitystyöt eri kohteiden osalta. Työ jatkuu tulevina vuosina.
Ympäristönsuojelun tuleva suuri haaste on 1.1.2019 voimaan astuva uusi ympäristölainsäädäntö, joka tuo kunnan valvontaan nykyistä huomattavasti suurempia eläinsuojia.	Valvontakohteiden siirto ELY-keskukselta kuntaan 2020 loppupuolella.	Kaustisella siirtynyt 4 tilaa kunnan valvontaan. Kunnan valvonnassa entistä suurempia tiloja.
Mittari / Tunnusluku	Mittari/tunnusluku	Toteuma 2019
Maa-aineslain mukaiset lupapäätökset (mukaan luettuna yhteisluvut)	3	1
YSLn mukaiset lupapäätökset, mukaan luettuna haja-jätevesipäätökset ja meluilmoitukset	15	20
Ympäristölupapäätökset, mukaan luettuna YSL 115 §:n mukaiset ilmoituspäätökset	5	5
Lakisääteiset valvontakäynnit	30	15
Prosessit		
Rakenneselvitys	Ravirata-alueen rakenneselvitys pohjaveden pinnan tason sekä maaperän kerrosten selvittämiseksi kaavoitusta varten. Yhteistyö Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Geologinen Tutkimus-keskuksen, Kruunupyyn kunnan, Kaustisen kunnan ja Terjärv Vatten och Avlopp:in kanssa.	Kairaukset aloitettu GTK:n puolesta 2019. Jatkuu maastotutkimuksilla (maatutkaluotauksella ja kairauksilla). 2020.

Pohjavesien suojelusuunnitelmat		Valmistuu 2020
Pohjaveden laadun tarkkailu	Vesilaitoksen tarkkailuohjelman mukainen	Tarkkailuohjelman mukainen
Pintavesitarkkailu	Yhteistarkkailu	Perhojoen yhteistarkkailu
Henkilöstö		
Ympäristötarkastajan palveluiden myynti Halsuan kunnalle	10 % työajasta	10 % työajasta, sopimus irtisanottu päättyväksi 1.1.2020.
Ympäristötarkastajan palveluiden myynti Vetelin kunnalle	15 työajasta	20 % työajasta

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Ympäristönsuojelu

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	19 304		19 304	31 930	12 626	21 801
Toimintamenot	-72 172		-72 172	-63 033	9 139	-61 763
Toimintakate (Netto)	-52 868	0	-52 868	-31 103	21 765	-39 962
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-4 371	-4 012	-8 383	-11 227	-2 844	-4 368
Tehtävän kokonaiskustannukset	-57 239	-4 012	-61 251	-42 329	18 922	-44 330

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019
ASUMISEN EDISTÄMINEN
 Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
 5700 Asumispalvelutoimisto/ Rekipolska

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
KOY Rekipolska tuottaa Kaustisen kunnan asumispalvelut.	Kiinteistösihteeri tekee esitykset asukasvalinnoista.	Tekninen johtaja tekee asukasvalinnat.
Asumispalveluiden tehtävänä on tuottaa riittävät ja tarvetta vastaavat ratkaisut kunnan vuokra-asumiseen.	Rekipolska tuottaa asuinpalvelut	Rekipolska tuottaa asuinpalvelut.
Kuntastrategian mukainen tavoite on 40 uutta vuokra-asuntoa vuodessa.	Rekipolska tuottaa asuinpalvelut	Rekipolska tuottaa asuinpalvelut.
Valtaosa tästä tuotannosta tulee kattaa kuntaorganisaation omalla asuntotuotannolla.	Rekipolska tuottaa asuinpalvelut	Rekipolska tuottaa asuinpalvelut.
Mittari		
Asuntomäärä huoneistoa 320		261 (rekipolska) + 41 (kunta) = 302
Asukastytytyväisyys 3		

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

ASUMISEN EDISTÄMINEN
 Asumispalvelutoimisto/ Rekipolska

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	0		0	45	45	0
Toimintamenot	-10 262		-10 262	-10 677	-415	-14 268
Toimintakate (Netto)	-10 262	0	-10 262	-10 632	-370	-14 268
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-149		-149	-149	0	-149
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 411	0	-10 411	-10 781	-370	-14 417

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**JÄTEHUOLTO**

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

5681 Jätehuolto & hyötykäyttöasema Kruupakka

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Kunnallisen jätehuollon tuottaminen.	Palvelun tuottamisesta vastaa Ekorosk Oy.	Palvelun tuottamisesta vastaa Ekorosk Oy.
Palvelun tuottamisesta vastaa Ekorosk Oy.		

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019**JÄTEHUOLTO**

Jätehuolto & hyötykäyttöasema Kruupakka

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	0		0	0	0	0
Toimintamenot	-702		-702	-1 007	-305	-876
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-702	0	-702	-1 007	-305	-876
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-4 938		-4 938	-4 939	-1	-4 938
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 640	0	-5 640	-5 946	-306	-5 815

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**LIIKENNEVÄYLÄT****Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi****4009 Kaavateiden kunnossapito****4010 Tievalaistus****4011 Yksityistiet (avustaminen)**

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Liikenneväylien ylläpito, korjaus sekä rakentaminen toteutetaan omana työnä sekä ostopalveluna.	Ostopalvelut on kilpailutettu. Oman työn osuutta on kasvatettu.	Kohtuullisessa kunnossa olevat liikenneväylät kaikkina vuodenaikoina päätetyn palvelutason mukaisesti. Vaikeat talviolosuhteet lisäsivät yksityisteiden ja kaavateiden kustannuksia. Mittarin ylläpitokuluissa huomioitu myös investointien poistot. Mikontanhuan päällystys tehtiin 2019. Friitintien päällystys tehtiin 2019.
Merkittävimmät kuluerät muodostuvat kaava- ja yksityisteiden talvikunnossapidosta sekä katuvalaistuksen sähkönkulutuksesta.	Yksityisteiden talvihoito kilpailutettiin 2019. Valaistuksen nykytilan ja korjaustarpeen kartoitus hankittiin ostopalveluna.	Kohtuullisessa kunnossa olevat liikenneväylät kaikkina vuodenaikoina päätetyn palvelutason mukaisesti.
Yksityisteiden talvikunnossapito on kilpailutettu syksyllä 2016 sopimusperiaatteella 2 vuotta + 1 optiovuosi.	Yksityisteiden talvihoito kilpailutettiin 2019.	Kohtuullisessa kunnossa olevat liikenneväylät kaikkina vuodenaikoina päätetyn palvelutason mukaisesti. Yksityisteiden ostopalvelukustannukset kasvoivat.
Kaavateiden kunnossapitotyöt on kilpailutettu vuonna 2018 sopimusperiaatteella 2 vuotta + 1 optiovuosi.	Kunnossapito kilpailutuksen mukaan.	Kohtuullisessa kunnossa olevat liikenneväylät kaikkina vuodenaikoina päätetyn palvelutason mukaisesti.
Katu- ja tievalojen tekninen inventointi on suoritettu vuonna 2017, jonka mukaan katuvalojen perusparannusta tullaan suorittamaan, tavoitteena saada energiatehokas ja laadukas katu- ja tievaloverkko.	LED valaisimia vaihdetaan sitä myöden, kun vanhat valaisimet rikkoutuvat. Valaistuksen nykytilan ja korjaustarpeen kartoitus hankittiin ostopalveluna.	Ylijoella käynnistyi valaisimien uusiminen. Veikontien valaistus uusittiin. Kohtuullisessa kunnossa olevat liikenneväylät kaikkina vuodenaikoina päätetyn palvelutason mukaisesti. Mittarin ylläpitokuluissa huomioitu myös investointien poistot.
Lisäksi esitetään suoritettavaksi asiakastytyväisyyskyselyä koskien tieverkon kunnossapitoa ja palvelun laatua. Palvelun taso pisteytetään asteikolla 1 - 5.	Asiakastytyväisyyskysely tehtiin.	Kyselyn tulokset otetaan huomioon teiden kunnossapidossa. Päällystysmäärärahoja lisättiin vuodelle 2020.
Mittari		
Kaavatiet:		
-Ylläpitokulut €/asukas 12,90		47,88
- asukaspalaute 3		
Yksityistiet:		
-Ylläpitokulut €/asukas 12,27		15,72
- asukaspalaute 3		
Tievalaistus:		
-Ylläpitokulut €/asukas 8,65		16,01
- asukaspalaute 3		

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

LIIKENNEVÄYLÄT

Kaavateiden kunnossapito, Tievalaistus, Yksityistiet (avustaminen)

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	100		100	18 526	18 426	983
Toimintamenot	-152 876		-152 876	-211 344	-58 468	-124 676
<i>Toimintakate (Netto)</i>	<i>-152 776</i>	<i>0</i>	<i>-152 776</i>	<i>-192 818</i>	<i>-40 042</i>	<i>-123 693</i>
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-119 028		-119 028	-165 820	-46 792	-127 957
Tehtävän kokonaiskustannukset	-271 804	0	-271 804	-358 638	-86 834	-251 650

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**PUISTOT JA YLEISET ALUEET**

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Vastuuhenkilö työpäällikkö

4007 Parkkipaikat (lukio-pvk, kunnantsto)

4012 Urheilu ja ulkoilualueet, leikkikentät

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilualueiden kunnossapidosta vastaa alueidenhoitaja. Lisäksi kunnossapidossa hyödynnetään kesäaikana kausityövoimaa kesätyöntekijöiden muodossa.	Ulkoilualueiden hoitajan vastuualueeseen kuuluu kunnan omistamat ja ylläpitämät puistot sekä urheilu- ja liikunta-alueet. Kunnossapidossa käytetään kesäisin ulkopuolista työvoimaa. Alueidenhoitajan vastuualueena ovat urheilualueiden lisäksi myös leikkikentät sekä muut kunnan hallinnassa olevat VL- ja VP-alueet.	Ulkoalueidenhoidossa on käytännössä ollut yksi määräaikainen henkilö vakituisen ulkoalueiden hoitajan lisäksi. Yhdellä ulkoalueiden hoitajalla ei pystytty vastaamaan tavoitteisiin sekä kuntalaisten, opetustoimen ja urheilujärjestöjen vaatimukseen ulkoliikuntapaikkojen kesä- ja talvikunnossapidossa.
Tavoitteena on ylläpitää viihtyisät puistot ja yleiset alueet sekä liikuntapaikat, jotka aktivoivat ja liikuttavat kuntalaisia.	Ulkoalueiden hoitaja vastaa asiasta. Vuonna 2019 ruohonleikkuu ostettiin 4H:lta sekä osa palveluista myös muilta tarjoajilta.	Ulkoalueidenhoidossa on käytännössä ollut yksi määräaikainen henkilö vakituisen ulkoalueiden hoitajan lisäksi. Yhdellä ulkoalueiden hoitajalla ei pystytty vastaamaan tavoitteisiin sekä kuntalaisten, opetustoimen ja urheilujärjestöjen vaatimukseen ulkoliikuntapaikkojen kesä- ja talvikunnossapidossa. Ostopalveluita on myös pitänyt käyttää ulkoalueiden kesäkunnossapidossa, esim. ruohonleikkuussa sekä niittämisessä.
Kunnan ylläpitämät leikkipuistot ovat turvallisia ja innostavia lasten leikkeihin ja lapset pystyvät siirtymään leikkipuistoihin turvallisesti kevyen liikenteen väyliä käyttäen.	Investoinneissa varaudutaan puistojen kehittämiseen sekä kevyenliikenteen väylien suunnitteluun.	Puistoissa tehtiin korjauksia. Mittarin ylläpitokuluissa huomioitu myös investointien poistot.
Lisäksi esitetään laadittavaksi asiakastytytyväisyyskyselyjä sekä niiden arvioiden lisäämistä laatukriteereihin.	Ei laadittu	Ei laadittu
Laatutavoitteeksi asetetaan vuodeksi 2019 asteikolla 1 – 5 keskiarvoksi 3.		
Mittari		
Ylläpitokulut €/asukas 15,35		48,24
Leikkikenttien asukaspalaute 3		
Liikunta-alueiden asukaspalaute 3		

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Parkkipaikat (lukio-pvk, kunnantsto), Urheilu ja ulkoilualueet, leikkikentät

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	1 401		1 401	8 960	7 559	383
Toimintamenot	-69 021		-69 021	-126 438	-57 417	-111 877
<i>Toimintakate (Netto)</i>	<i>-67 620</i>	<i>0</i>	<i>-67 620</i>	<i>-117 479</i>	<i>-49 859</i>	<i>-111 493</i>
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-68 162		-68 162	-88 169	-20 007	-70 878
Tehtävän kokonaiskustannukset	-135 782	0	-135 782	-205 648	-69 866	-182 372

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**RUOKAHUOLTO**

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö Kaisa Siirilä

4020 Keskuskeittiö

4025 Palvelutalon keittiö

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Ravitseva ja monipuolinen ruoka, joka toteutetaan ravitsemusneuvottelukunnan suositusten mukaisesti.	Asiakastytytyväisyyskysely kerran vuodessa.	Tulokset julkistetaan asiakasryhmille
Kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttaminen kuntalaisten ruokapalveluiden osalta	Tavoitteiden asettaminen seuraavaan hyvinvointikertomukseen.	Vaikutukset näkyvät pitkällä tähtäimellä hyvinvoinnissa.
Ateriamäärien lisääminen ja omien vahvuuksien esille tuominen maakunnallisella tasolla.	Päivittäinen ateriakehitys.	Ravitsemuksen osalta hyvinvoivat kuntalaiset. Ruokahuollolla on myös kasvatuksellinen vastuu ja esimerkiksi huolehditaan kuntalaisten hyvinvoinnista.
Henkilöstöressurssien optimointi.	Palaute henkilöstöltä Jokavuotiset kehityskeskustelut	Tyytyväinen ja vähän poissaoleva henkilöstö
Työskentelytapojen kehittäminen.	Työkierto lomien aikana	Henkilöstöressurssien optimointi.
Sairauspoissaolojen vähentäminen.	Esimiehen sekä työterveyden tuki.	Lyhyet sairauspoissaolot
Ammattitaidon ylläpitäminen	Koulutus, verkostoituminen ja ammattikirjallisuus	Motivoitunut henkilökunta
Ruokahuollon toiminnan jatkuminen omana työnä.	Budjetin tiukka noudattaminen.	Tuotetaan tukipalveluita kilpailukykyisellä hinnalla.

Ruokahuollon tehtävänä on tuottaa laadukkaita tukipalveluita asiakkailleen. Toimintatuloja on budjetoitu liian vähän, joka selittää osakseen poikkeaman budjetin toteutuksessa. Keskuskeittiön tulot ja menot on tasautettu nollatulokseen, joten tulosta on tullut Palvelutalon keittiöllä. Toimintamenot ovat olleet lähes budjetoidun verran.

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019**RUOKAHUOLTO**

Keskuskeittiö, Palvelutalon keittiö

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	1 099 428		1 099 428	1 136 316	36 888	1 072 167
Toimintamenot	-1 021 171		-1 021 171	-1 014 986	6 185	-968 239
<i>Toimintakate (Netto)</i>	78 257	0	78 257	121 330	43 073	103 928
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-10 117		-10 117	-16 287	-6 170	-13 620
Tehtävän kokonaiskustannukset	68 140	0	68 140	105 043	36 903	90 308

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**TOIMITILAPALVELUT**

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

5611 Kunnanvirasto
 5621 PURKU 2019 Lähdehaan päiväkot
 5622 Vanhan Kinon kiinteistö
 5623 Palvelutalo Iltarusko
 5625 Toimintakeskus EKE
 5627 Toimintakeskus Markkula
 5628 Päiväkot Pajala
 5632 Järvelän koulu
 5633 Kirkonkylän ala-aste
 5634 Köyhäjoen koulu
 5635 Puumalan koulu

5638 Yläaste
 5650 Musiikkilukio
 5661 Urheilutalo
 5662 Liik.paikkojen kuulutt. ja varasto
 5670 Kirjasto, 5670 yhd. 5611 1.1.2019
 5675 Juhlakentän puk./Mosala myyty 2019
 5680 Vesilaitoksen varasto
 5682 Paloasema Lähdehaka
 5683 Kunnan varikko
 5691 Keltainen talo: 4H
 5728 Omenapuu ns Pitkä-Jussi, Einontie 5

Vuokralle annetut liikehuoneistot

5690 Vanha kunnantalo
 5692 Kanteleverstas
 5693 Pajalan palvelukeskus

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Toimitilapalveluilla tuotetaan toimitilat omalle ja kuntayhtymien palvelutuotannolle.	Tekninen toteuttaa palvelut	Toimitilat ovat kohtuullisessa kunnossa.
Toimitilojen kiinteistönhoidosta vastaa neljä kiinteistönhoitajaa, kolme täysipäiväistä siistijää, yksi yhdistelmätyöntekijä sekä yksi kirvesmies.	Kiinteistönhoidossa on käytetty myös määräaikaista työntekijää palvelutason ylläpidossa	Kiinteistönhoito on hoidettu kohtuullisesti.
Valtaosa toimitilojen siivouspalveluista on ulkoistettu, edellinen kilpailutus suoritettiin vuonna 2016, nykyinen sopimuskauti kestää vuoteen 2020 asti.	Siivouspalvelut on järjestetty sopimuksen mukaisesti.	Ostopalveluiden laadussa on ollut huomautettavaa, johon tekninen on puuttanut.
Laadukkaasti toteutetuilla toimitilapalveluilla on merkittävä rooli kuntastrategian mukaisessa tavoitteessa tuottaa palvelut Keski-Pohjanmaan keskitasoa edullisemmin.	Asiaan on kiinnitetty huomiota.	Toimitilapalveluiden toimintaprosesseja on kehitetty ja parannettu tehokkuutta.
Toiminnan merkittävin mittari on neliökohtainen ylläpitokulu.		
Ylläpitokuluissa on odotettavissa parin prosentin vuosittaista nousua johtuen palkkojen ja energiakustannusten noususta.	Nousuun tulee varautua talousarviossa.	Asia otettu huomioon vuoden 2020 talousarviossa.
Toisaalta hyvin toteutetuilla energiatehokkuusinvestoinnilla pystytään kulujen nousemista leikkaamaan, jopa kääntämään hetkellisesti laskuun.	Energiatehokkuusinvestointeja ei ole tehty, koska takaisinmaksuaika on pitkä. Energia-tehokkuuteen on kiinnitetty huomiota mm. lämpötilojen säätämällä ja tarkemmalla seurannalla.	Energian kulutusta on pyritty hillitsemään. Suurin vaikutus energian kulutukseen ja kustannuksiin on energian hinnalla sekä sääolosuhteilla.
Sisäisessä vuokrassa huomioidaan myös pääomakulut, joka taas antaa parhaan käsityksen investointien	Taloushallinto määrittää sisäisen vuokran.	Taloushallinto määrittää sisäisen vuokran. Vanha kunnantalo sekä Kanteleverstas on vuokrattu vastikkeetta.

vaikutuksesta kokonaiskuluihin.	toimitilojen		
------------------------------------	--------------	--	--

Mittari		
Ylläpitokulut €/m ² 47,33		52,33
Sisäinen vuokra €/m ² 57,99		59,65
Kokonaiskulut €/asukas 369,24		335,12

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

TOIMITILAPALVELUT

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	2 206 576	8 436	2 215 012	2 251 674	36 662	2 105 176
Toimintamenot	-1 427 800		-1 427 800	-1 497 389	-69 589	-1 405 156
<i>Toimintakate (Netto)</i>	<i>778 776</i>	<i>8 436</i>	<i>787 212</i>	<i>754 285</i>	<i>-32 927</i>	<i>700 021</i>
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-746 535	-8 436	-754 971	-750 519	4 452	-722 330
Tehtävän kokonaiskustannukset	32 241	0	32 241	3 766	-28 475	-22 309

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**VUOKRAUSPALVELUT**

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Vuokralle annetut asuinhuoneistot

5701 Salonkylän koulun asunnot
 5711 Musiikkilukion asuntola
 5712 Kuortintila, Laaksokuja
 5713 2019 Rekipolskalle/ Vanha terveystalo
 5714 Aravatalo Rivilä

5716 Jylhäntien paritalo, myynnissä
 5717 Siskontila, Laaksokuja
 5718 Myyty 2018/ Huntuksen paritalo
 5721 Kanttorila, purkukunnossa
 5723 Asunto-osakkeet Pajalanmäki, Jokitörmä
 5748 Pajalan rivitalo, Pajalantie 3

Vuokralle annetut alueet

6008 Vuokralle annetut asuntotontit

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Vuokrauspalveluissa on ei omaan palveluntuotantoon liittyvät rakennukset kuten asunnot ja muut liike- ja teollisuustilat.	Tekninen vuokraa	Tekninen on kysynnän mukaan vuokrannut tiloja.
Vuokrauspalveluissa olevat kiinteistöt ovat luonteeltaan sellaisia, että niitä ei ole ollut tarkoituksenmukaista siirtää tytäryhtiöiden hallintaan kaavoituksellisista, käyttötarkoituksenmukaisista tai muista sellaista syistä, jotka vaikeuttavat kiinteistöjen käyttöä tytäryhtiöiden liiketoimintaan.	Tekninen vuokraa	Kanttorilaa ei vuokrata, rakennus kylmänä. Vuokria on korotettu vuonna 2019. Vuokrankorotuksia jatketaan vuonna 2020. Mittarin kuluissa ei huomioitu apporttien vaikutusta.
Talous		
Mittari		
Toimintakate €/m ² 15,78		7,86
Tulos poistojen jälkeen €/m ² -1,75		-12,62

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019**VUOKRAUSPALVELUT**

Vuokralle annetut asuinhuoneistot, Vuokralle annetut alueet

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	194 493		194 493	313 276	118 783	181 351
Toimintamenot	-118 007		-118 007	-114 093	3 914	-132 341
Toimintakate (Netto)	76 486	0	76 486	199 183	122 697	49 010
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-103 596	4 012	-99 584	-101 627	-2 043	-108 072
Tehtävän kokonaiskustannukset	-27 110	4 012	-23 098	97 556	120 654	-59 063

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019**VESIHUOLTO**

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Vastuuhenkilöt puhdistamon vesilaitoksenhoitaja Jouko Pelto-Arvo ja työpäällikkö

6001 Vesilaitos

6002 Jätevesihuolto (KVT-Vesihuolto)

6003 Viemäriverkosto

6004 Hulevesiverkosto

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Vesilaitos tuottaa käyttöveden kunnan vesijohtoverkoston tarpeisiin.	Tekninen vastaa palvelusta	Merkittäviä häiriöitä jakelussa ei ole ollut.
KVT Vesihuolto Oy suorittaa jätevesien puhdistuksen.	KVT Vesihuolto Oy vastaa palvelusta	KVT Vesihuolto Oy vastaa palvelusta
Vesihuollon mittareina käytetään pumpattua vesimäärää ja vuotokerrointa sekä käsiteltyä jätevesimäärää ja vuotokerrointa.		Verkostoon pumpattu 405 908 m ³ . Verkostosta toimitettu puhdistamolle 130 584 m ³ .
Pumpattu talousvesi m ³ 47,33		405 908
Vuoto % 9,54		4,7
Käsitelty jätevesi m ³ 339 544		KVT vastaanottanut yhteensä 316 528 m ³
Vuoto % 1,6		Ei voida määrittää luotettavasti
Talousvesimaksu 1,050 €/m ³		Talousvesimaksu 1,050 €/m ³
Jätevesimaksu 2,650 €/m ³		Jätevesimaksu 2,650 €/m ³

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019**VESIHUOLTO**

Vesilaitos, Jätevesihuolto (KVT-Vesihuolto), Viemäriverkosto, Hulevesiverkosto

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	1 011 415	30 000	1 041 415	1 067 384	25 969	952 208
Toimintamenot	-589 178		-589 178	-622 615	-33 437	-567 314
<i>Toimintakate (Netto)</i>	<i>422 237</i>	<i>30 000</i>	<i>452 237</i>	<i>444 770</i>	<i>-7 467</i>	<i>384 894</i>
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-234 686		-234 686	-240 154	-5 468	-224 409
Tehtävän kokonaiskustannukset	187 551	30 000	217 551	204 616	-12 935	160 484

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019
MAA- JA METSÄTILAT
Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
6005 Maa- ja metsätilat

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Maa- ja metsätilojen hallinnalla pyritään säilyttämään tilojen arvo sekä tuotto metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.	Metsänhoitoyhdistys on laatinut kunnan metsänhoitosuunnitelman, jonka mukaan metsätiloja hoidetaan.	Osa pelloista vuokrattu. Osaa metsätiloista ei hakata, koska niillä voi olla arvoa vaihtomaina.
Metsänhoitoyhdistys Keskipohja suorittaa harvennushakkuita hakkuita metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.	Metsänhoitoyhdistys Keskipohja suorittaa harvennushakkuita hakkuita metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.	Harvennushakkuita on suoritettu ja puuta on toimitettu Kaustisen Lämpö Oy:lle hakkeeksi.
Tuotot metsänmyynnistä		

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

MAA- JA METSÄTILAT

Maa- ja metsätilat

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	50 000		50 000	40 776	-9 224	10 935
Toimintamenot	-9 007		-9 007	-6 390	2 617	-2 091
<i>Toimintakate (Netto)</i>	40 993	0	40 993	34 386	-6 607	8 844
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0		0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	40 993	0	40 993	34 386	-6 607	8 844

= valtuustoon nähden sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS 2019
MUU LIIKETOIMINTA
Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
6009 Muu liiketoiminta
6010 Traktorityö

Tavoitteet	Toimenpide	Tulos
Traktorilla tuotetaan osittain tukitoimintoja varsinaista palveluntuotantoa varten.	Toimintatapoja on uudelleentarkasteltu tehokkuuden parantamiseksi.	Traktoreita käytetään tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.
Traktoria hyödynnetään liikenneväylien, yleisten alueiden ja kiinteistöjen pihojen kunnossapidossa.	Toimintatapoja on uudelleentarkasteltu tehokkuuden parantamiseksi.	Traktoreita käytetään tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.
Talousarvioesityksessä vuodelle 2019 esitetään uuden traktorin hankintaa lisälaitteineen.	Traktori kilpailutettiin. Traktori saatiin joulukuussa.	Traktori on hankittu.

KÄYTTÖTALOUS/ BUDJETTIRAHOITTEINEN TEHTÄVÄ 2019

MUU LIIKETOIMINTA

Muu liiketoiminta, Traktorityö

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019	TP 2018 Toteutuma
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	24 400		24 400	93 392	68 992	511 608
Toimintamenot	-5 720		-5 720	-9 874	-4 154	-7 075
<i>Toimintakate (Netto)</i>	18 680	0	18 680	83 518	64 838	504 533
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0		0	-1 008	-1 008	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	18 680	0	18 680	82 510	63 830	504 533

= valtuustoon nähden sitovat erät

2.1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Tuloslaskelmaosan toteutuminen 2019					
Ulkoinen/sisäinen	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	5 989 556	0	5 989 556	5 587 552	-402 004
Maksutulot	732 250	30000	762 250	906 847	144 597
Tuet ja avustukset	200 365	0	200 365	324 967	124 602
Vuokratuotot	2 393 907	0	2 393 907	2 357 080	-36 827
Muut toimintatulot	51 909	0	51 909	503 224	451 315
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-11 340 842	0	-11 340 842	-10 944 961	395 881
Palvelujen ostot	-17 798 730	-30000	-17 828 730	-19 509 218	-1 680 488
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 486 889	0	-1 486 889	-1 517 762	-30 873
Avustukset	-930 170	0	-930 170	-864 683	65 487
Vuokrakulut	-1 750 562	0	-1 750 562	-1 782 396	-31 834
Muut toimintamenot	-75 875	0	-75 875	-81 988	-6 113
Toimintakate	-24 015 081	0	-24 015 081	-25 021 339	-1 006 258
Verotulot	14 600 000	0	14 600 000	13 850 789	-749 211
Valtionosuudet	11 050 000	0	11 050 000	11 062 893	12 893
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot	1 000	0	1 000	11 611	10 611
Muut rahoitustulot	14 100	0	14 100	39 515	25 415
Korkomenot	-274 300	0	-274 300	-231 833	42 467
Muut rahoitusmenot	-324	0	-324	-602	-278
Vuosikate	1 375 395	0	1 375 395	-288 965	-1 664 360
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 371 188	0	-1 371 188	-1 456 119	-84 931
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	4 207	0	4 207	-1 745 084	-1 749 291
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	0	0	0	0	0
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 207	0	4 207	-1 745 084	-1 749 291

Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot	14 600 000		14 600 000	13 850 789	-749 211
Kunnan tulovero	12 650 000	0	12 650 000	12 079 173	-570 827
Osuus yhteisöveron tuotosta	950 000	0	950 000	961 974	11 974
Kiinteistövero	1 000 000	0	1 000 000	809 642	-190 358
Muut verotulot	0	0	0	0	0

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet	11 050 000		11 050 000	11 062 893	12 893
Peruspalvelujen vo	10 250 000	0	10 250 000	10 432 519	182 519
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	800 000	0	800 000	630 375	-169 625
Muut valtionosuudet	0	0	0	0	0

2.1.3 Investointien toteutuminen

INVESTOINNIT	TA 2019 menot	TOT 2019 menot	TA 2019 tulot	TOT 2019 tulot
9101 Atk-laitteet ja ohjelmat	-65 000	-32 177,84		
9102 Sivistyksen ICT-hankinnat	-20 000	-19 961,00		
9103 Sinun aikataulusi kirjasto	-35 000	-49 393,08	0	15 000,00
9110 Maa- ja metsäalueet	-300 000	-16 328,00	100 000	41 930,59
9120 Rakennusten osto/myynti	0	0,00	50 000	43 802,80
9140 Käyttöomaisuusarvopaperit	-500 000	-185 000,25	100 000	71 778,06
9160 Aluepelastuslaitoksen investoinnit	-39 000	-37 537,12	18 000	16 230,93
9161 Traktori 2019 + KV 28 § lisämääräraha	-150 000	-151 997,99		
9165 ATM-verkko	-15 000	0,00		
9170 Keittiöt: Muut koneet ja kalusto	-35 000	-33 091,12		
9171 Muut koneet ja kalusto = varavoimakone	-50 000	-9 392,90		
9301 Lukion asuntolan peruskorjaus	-100 000	-4 590,00		
9303 Köyhäjoen koulun asunnot ulkomaalaus	-20 000	-13 750,00		
9304 Lukion D-talo asunnot	-600 000	0,00		
9402 Kirkonkylän ala-aste	0	-3 562,17		
9403 Musiikkilukio	-1 000 000	-31 870,30		
9404 Teknisen toimen huoltotukikohta	-50 000	0,00		
9405 Kunnanviraston peruskorjaus	-80 000	-16 965,00		
9406 Pajalanmäki osake/Asuinrak. peruskorjaus	-30 000	-29 149,69		
9408 Palvelutalo Iltarusko	-70 000	-31 286,77		
9409 Palvelutalon keittiö / laatikkovarasto	-20 000	-22 935,02		
9410 Virastotalo Pajalan kattokorjaus	-100 000	-3 700,00		
9411 Terveystalon sadevesijärjestelmä	-20 000	0,00		
9412 Pajalan päiväkodin laajennus	-660 000	-9 964,10		
9413 EKE ilmanvaihto ja sähköistys	-170 000	-19 134,08		
9414 KV 30 § Pajalan pvkodin piha	-40 000	-3 238,78		
9415 Paloaseman ovet ja parkkipaikka	0	-25 886,15		
9501 Tiet / Katujen rakentaminen	0	-6 848,08		
9502 Kaavateiden parant/päällyst. Mikontanhua	-50 000	-52 564,98		
9503 Tiet / Kruupakkan alue	-50 000	-19 463,07		
9504 Tiet / KT 63 kevyen liik. järjestelyt	-100 000	0,00		
9505 KELIBER liikennejärjestelyt	-100 000	-13 264,43		
9506 Yksityisteiden liikennekyltit	0	-6 539,25		
9510 Tievalaistuksen rakentaminen	-15 000	-16 475,30		
9511 KV 27 § Ylijoen katuvalaistus	-30 000	0,00		
9519 Haitekin ryhmiksen leikkikenttä rak 2019	0	-5 761,05		
9520 Leikkikenttien ja urheilualuerakent	-25 000	-22 567,69		
9521 Urheilualueen peruskorjaus	-700 000	-15 205,72	120 000	0,00
9530 Kuntakeskuksen kunnostushankkeet - Viulu	-70 000	-51 254,05		
9531 Festiv.arena - juhla-alue	-20 000	-5 254,74		
9532 Pelimannipuisto	-15 000	0,00		
9543 Lähdehaan kunnallistekniikka, suunnitt.	-20 000	0,00		
9601 Vesi / Runkojohtojen rakentaminen	0	-23 218,53		
9602 Vesi / Talojohtojen rakentaminen	-10 000	-22 056,51		

9603 Vesi / Runkovesijoht.peruskorj	-70 000	-9 915,34		
9604 Vesi / Vedenottamot perusp. ja alkal	-100 000	-80 767,97		
9607 Vesi / Isokallio (Neverbackan pumpp.)	0	-1 205,75		
9608 Vesi / Vesil. automaation uusiminen Tanh.	-20 000	-27 308,10		
9609 Vesi / Ylävesisäiliö robotti + aitaus	-30 000	0,00		
9620 Viem / Kruupakka	0	-4 909,88		
9621 Viem / Automaation uusiminen	-30 000	-4 089,00		
9623 Viem/ Runkojohtojen rakentaminen	-100 000	-39 302,03		
9624 Viem / Talojohtojen rakentaminen	-60 000	-19 185,77		
9625 Viem / Runkojohtojen peruskorjaukset	-50 000	-13 252,54		
9626 Viem / Emet teoll alue-Viiperi	-30 000	-4 753,28		
9627 Viem / KELIBER	-100 000,00	-9 345,44		
YHTEENSÄ	-5 964 000	-1 225 419,86	388 000	188 742,38

Talousarviossa hyväksytyistä investointimäärärahoista toteutui noin viidennes. Kunnan taloustilanne edellytti hankkeiden priorisointia. Tuloarvio toteutui 49 %:sti.

Suurimmista hankkeista kunnanvaltuusto päätti kesäkuussa Musiikkilukion hankkeen laajuudesta. Musiikkilukion asuntolarakennusta ja Pajalan päiväkodin laajennusta ei toteutettu. Urheilukentän peruskorjaus ja kaivostoimintaan liittyvät investoinnit odottavat valtion rahoituspäätöstä tai muuta ratkaisua.

2.1.4 Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	2019 1 000 €	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Toiminnan ja investointien rahavirta			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	-289	1 054	1 273
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-257	-850	-21
Toiminnan rahavirta	-546	204	1 252
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 437	-2 144	-2 609
Rahoitusosuudet investointeihin	15	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	386	1 199	53
Investointien rahavirta	-1 036	-945	-2 555
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 582	-741	-1 303
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	0	0	-5
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	3 017	3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 455	-2 470	-2 148
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	300	-200
Lainakannan muutokset	545	847	652
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 074	663	288
Rahoitustoiminnan rahavirta	1 619	1 510	934
Rahavarojen muutos	37	769	-369
Rahavarat 31.12.	974	937	168
Rahavarat 1.1.	937	168	537

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v, €	-9 681	-11 573	-12 569
Investointien tulorahoitus %	23,58	-83,57	48,81
Lainanhoitokate	2,25	1,00	0,64
Kassan riittävyys, pv	9,21	5,76	1,76
Asukasmäärä	4263	4274	4310

2.1.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIE MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIODEN TOTEUTUMISESTA

**YHTEENVETO
TALOUSARVIOMÄÄRÄRAHOJEN
TOTEUTUMISESTA 2019 ulk.
+ sis. Ilman poistoja, projektit
mukana**

Toimielin	Talousarvio määrärahat	Ta- muutos	Ta muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio määrärahat	Ta- muutos	Ta muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnanhallitus / Yleishallinto										
Yleinen hallinto	-2 252 883	25 000	-2 227 883	-2 115 945	111 938	98 563	0	98 563	174 447	75 884
Lomituspalvelut	-3 797 330	0	-3 797 330	-3 448 298	349 032	3 797 330	0	3 797 330	3 522 509	-274 821
PTH / Soite	-13 770 000	0	-13 770 000	-15 297 541	-1 527 541	0	0	0	0	0
Yhteensä	-19 820 213	25 000	-19 795 213	-20 861 785	-1 066 572	3 895 893	0	3 895 893	3 696 957	-198 936
Sivistystoimen ltk										
Peruskoulut	-4 513 725	0	-4 513 725	-4 343 456	170 269	308 512	0	308 512	324 439	15 927
Esiopetus	-319 256	0	-319 256	-320 646	-1 390	0	0	0	760	760
Lukio	-1 411 498	-55 000	-1 466 498	-1 502 037	-35 539	21 289	0	21 289	69 612	48 323
Muu opetustoimi	-83 198	0	-83 198	-80 599	2 599	0	0	0	0	0
Kirjasto	-252 526	0	-252 526	-287 142	-34 616	5 500	0	5 500	32 177	26 677
Liikunta ja ulkoilu	-285 112	0	-285 112	-306 724	-21 612	89 294	0	89 294	105 689	16 395
Nuorisotyö	-121 916	0	-121 916	-114 694	7 222	43 100	0	43 100	37 412	-5 688
Kulttuuritoiminta	-223 598	0	-223 598	-223 718	-120	20 000	0	20 000	31 341	11 341
Lasten päivähoito	-2 586 137	0	-2 586 137	-2 565 420	20 717	297 248	0	297 248	314 286	17 038
Yhteensä	-9 796 966	-55 000	-9 851 966	-9 744 436	107 530	784 943	0	784 943	915 717	130 774
Tekninen ltk										
Yhdyskuntasuunnittelu	-362 145	0	-362 145	-479 974	-117 829	90 902	0	90 902	136 647	45 745
Liikenneväylät, yl.alueet	-221 897	0	-221 897	-337 782	-115 885	1 501	0	1 501	27 485	25 984
Ruokahuolto	-1 021 171	0	-1 021 171	-1 014 986	6 185	1 099 428	0	1 099 428	1 136 316	36 888
Toimitilapalvelut	-1 556 771	0	-1 556 771	-1 623 167	-66 396	2 364 466	0	2 364 466	2 549 327	184 861

Vesihuolto	-589 178	0	-589 178	-622 615	-33 437	1 011 415	30 000	1 041 415	1 067 384	25 969
Maa- ja metsätilat	-9 007	0	-9 007	-6 390	2 617	50 000	0	50 000	40 776	-9 224
Muu liiketoiminta	-5 720	0	-5 720	-9 874	-4 154	69 439	0	69 439	109 061	39 622
Yhteensä	-3 765 889	0	-3 765 889	-4 094 787	-328 898	4 687 151	30 000	4 717 151	5 066 997	349 846
Käyttötalous yhteensä	-33 383 068	-30 000	-33 413 068	-34 701 008	-1 287 940	9 367 987	30 000	9 397 987	9 679 670	281 683

YHTEENVETO
TULOTOTEUMASTA, ulkoiset
tulot, projektit mukana

Toimielin	Talousarvio määrärahat	Ta- muutos	Ta muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnanhallitus / Yleishallinto					
Yleinen hallinto	61 416	0	61 416	112 628,88	51 212,88
Lomituspalvelut	3 797 330	0	3 797 330	3 522 509,16	-274 820,84
PTH / Soite	0	0	0	0,00	0,00
Yhteensä	3 858 746	0	3 858 746	3 635 138,04	-223 607,96
Sivistystoimen ltk					
Peruskoulut	305 703	0	305 703	321 977,84	16 274,84
Esiopetus	0	0	0	760,02	760,02
Lukio	21 289	0	21 289	19 578,27	-1 710,73
Muu opetustoimi	0	0	0	0,00	0,00
Kirjasto	5 500	0	5 500	22 870,53	17 370,53
Liikunta ja ulkoilu	20 085	0	20 085	36 324,07	16 239,07
Nuorisotyö	43 100	0	43 100	37 412,00	-5 688,00
Kulttuuritoiminta	20 000	0	20 000	31 340,63	11 340,63
Lasten päivähoito	297 248	0	297 248	313 090,99	15 842,99
Yhteensä	712 925	0	712 925	783 354,35	70 429,35
Tekninen ltk					
Yhdyskuntasuunnittelu	90 902	0	90 902	122 749,52	31 847,52
Liikenneväylät, yl.alueet	1 501	0	1 501	10 339,84	8 838,84
Ruokahuolto	538 700	0	538 700	577 000,04	38 300,04
Toimitilapalvelut	750 466	0	750 466	956 047,85	205 581,85
Vesihuolto	956 112	30 000	986 112	1 020 459,97	34 347,97
Maa- ja metsätilat	50 000	0	50 000	40 776,15	-9 223,85
Muu liiketoiminta	50 000	0	50 000	84 460,14	34 460,14
Yhteensä	2 437 681	30 000	2 467 681	2 811 833,51	344 152,51
Käyttötalous					
yhteensä	7 009 352	30 000	7 039 352	7 230 325,90	190 973,90

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

3.2 Tuloslaskelma

KUNNAN TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.2019		01.01.-31.12.2018	
	€		€	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 738 468,31		4 926 182,06	
Maksutuotot	906 846,99		804 639,80	
Tuet ja avustukset	324 966,95		238 998,25	
Vuokratuotot	756 819,17		691 516,15	
Muut toimintatuotot	503 224,48	7 230 325,90	895 478,43	7 556 814,69
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-8 662 608,14		-8 530 940,51	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 955 726,99		-1 880 854,57	
Muut henkilösivukulut	-326 625,83		-321 950,71	
Palvelujen ostot				
Asiakaspalvelujen ostot	-15 288 705,69		-15 031 428,70	
Muiden palvelujen ostot	-3 389 152,28		-2 992 086,58	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 502 042,78		-1 449 353,75	
Avustukset	-864 683,09		-947 602,45	
Vuokrakulut	-182 135,64		-106 987,31	
Muut toimintakulut	-79 984,18	-32 251 664,62	-85 174,39	-31 346 378,97
Toimintakate		-25 021 338,72		-23 789 564,28
Verotulot		13 850 788,83		14 168 628,14
Valtionosuudet		11 062 893,49		10 882 340,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	11 610,95		10 575,68	
Muut rahoitustuotot	39 515,03		36 396,01	
Korkokulut	-231 833,28		-252 345,87	
Muut rahoituskulut	-601,75	-181 309,05	-2 390,94	-207 765,12
Vuosikate		-288 965,45		1 053 638,74
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 456 119,02		-1 366 132,09
Tilikauden tulos		-1 745 084,47		-312 493,35
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-1 745 084,47		-312 493,35

3.3 Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	01.01.-31.12.2019		01.01.-31.12.2018	
	€		€	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-288 965,45		1 053 638,74	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-257 004,67</u>	-545 970,12	<u>-849 568,29</u>	204 070,45
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 437 554,72		-2 144 144,54	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 000,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>385 877,24</u>	-1 036 677,48	<u>1 198 762,93</u>	-945 381,61
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 582 647,60		-741 311,16
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		3 017 545,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 455 593,48		-2 470 520,48	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>3 000 000,00</u>	544 406,52	<u>300 000,00</u>	847 024,52
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-70 864,64		-31 632,60	
Vaihto-omaisuuden muutos	509,10		1 795,29	
Saamisten muutos	369 730,55		293 887,11	
Korottomien velkojen muutos	<u>776 347,37</u>	1 075 722,38	<u>399 382,48</u>	663 432,28
Rahoituksen rahavirta		1 620 128,90		1 510 456,80
Rahavarojen muutos		37 481,30		769 145,64
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	974 449,97		936 968,67	
Rahavarat 1.1.	<u>-936 968,67</u>	37 481,30	<u>-167 823,03</u>	769 145,64

3.4 Tase

KUNNAN TASE

VASTAAVAA		2019 €	2018 €
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	39 921 715,09	40 084 151,96
I	Aineettomat hyödykkeet	152 837,39	180 108,09
	1. Aineettomat oikeudet	2 140,87	2 140,87
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	150 696,52	177 967,22
II	Aineelliset hyödykkeet	30 639 392,56	31 164 282,28
	1. Maa- ja vesialueet	2 405 119,77	2 421 069,36
	2. Rakennukset	22 898 971,55	23 599 225,78
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 581 109,00	4 642 373,74
	4. Koneet ja kalusto	357 229,67	132 334,83
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	396 962,57	369 278,57
III	Sijoitukset	9 129 485,14	8 739 761,59
	1. Osakkeet ja osuudet	8 646 650,85	8 256 927,30
	3. Muut lainasaamiset	482 834,29	482 834,29
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	57 994,51	15 650,76
	2. Lahjoitusrahastojen varat	52 769,58	8 253,39
	3. Muut toimeksiantojen varat	5 224,93	7 397,37
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 115 012,80	2 447 771,15
I	Vaihto-omaisuus	32 855,26	33 364,36
	1. Aineet ja tarvikkeet	32 855,26	33 364,36
II	Saamiset	1 107 707,57	1 477 438,12
	Pitkäaikaiset saamiset	200 000,00	200 000,00
	2. Lainasaamiset	200 000,00	200 000,00
	Lyhytaikaiset saamiset	907 707,57	1 277 438,12
	1. Myyntisaamiset	651 416,89	774 733,83
	3. Muut saamiset	69 704,84	45 500,17
	4. Siirtosaamiset	186 585,84	457 204,12
IV	Rahat ja pankkisaamiset	974 449,97	936 968,67
VASTAAVAA YHTEENSÄ		42 094 722,40	42 547 573,87

KUNNAN TASE

VASTATTAVAA		2019 €	2018 €
A	OMA PÄÄOMA	7 417 776,85	9 162 861,32
I	Peruspääoma	9 685 777,02	9 685 777,02
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-522 915,70	-210 422,35
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 745 084,47	-312 493,35
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	276 968,36	305 489,25
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	275 096,81	296 986,44
	3. Muut toimeksiantojen pääomat	1 871,55	8 502,81
E	VIERAS PÄÄOMA	34 399 977,19	33 079 223,30
I	Pitkäaikainen	20 892 976,20	23 386 863,72
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 923 368,08	22 378 961,56
	5. Saadut ennakot	32 893,77	34 671,83
	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut ve	936 714,35	973 230,33
II	Lyhytaikainen	13 507 000,99	9 692 359,58
	1. Joukkovelkakirjalainat	7 000 000,00	4 000 000,00
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 455 593,48	2 455 593,48
	5. Saadut ennakot	186 490,92	200 342,01
	6. Ostovelat	1 021 597,76	711 257,63
	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut ve	185 587,18	193 153,97
	8. Siirtovelat	2 657 731,65	2 132 012,49
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		42 094 722,40	42 547 573,87

3.5 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	Vuosi 2019	Vuosi 2018
Toimintatuotot/ tulot	28 529 060,37	31 162 000,87
Toimintakulut	-53 879 757,61	-55 131 819,45
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	121 702,04	119 742,12
TOIMINTAKATE	-25 228 995,20	-23 850 076,46
Verotulot	13 850 788,83	14 057 093,79
Valtionosuudet	13 163 594,36	12 976 971,31
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotulot	27 830,30	95 081,69
Muut rahoitustuotot	23 610,68	47 300,69
Korkokulut	-376 770,15	-358 572,03
Muut rahoituskulut	-15 258,42	-97 045,42
VUOSIKATE	1 444 800,40	2 870 753,57
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 318 226,18	-3 260 243,57
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	-1 209,37
TILIKAUDEN TULOS	-1 873 425,78	-390 699,37
Tilinpäättösiirrot	4 460,60	-76 236,56
Vähemmistöosuudet	-21 456,85	8 065,90
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 890 422,03	-458 870,03
Toimintatuotot % toimintakuluista	52,95	56,52
Vuosikate prosenttia poistoista (>100 tulorahoitus riittävä)	44	88
Vuosikate €/as	338	672
Suunnitelmapoistot/asukas	777	763
Asukasmäärä 31.12.	4 273	4 273
Vuosikatteen ja poistojen suhde <80%	-43,54	-88,05
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	Vuosi 2019	Vuosi 2018
Vuosikate	1 444 800,40	2 870 753,57
Satunnaiset erät	0	475 615,26
Tulorahoituksen korjauserät	-355 326,24	-1 261 710,22
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 089 474,16	2 084 658,61
Investointimenot	-4 357 591,92	-6 060 773,25

Rahoitusosuudet investointeihin	15 000,00	49 262,22
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	194 544,75	2 469 677,15
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	689,78	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 147 357,39	-3 541 833,88
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 057 883,23	-1 457 175,27
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-35 497,44	-5 400,00
Antolainasaamisten vähennykset	12 874,44	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 264 587,09	4 999 245,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 037 067,38	-3 519 880,42
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 075 595,35	-9 331,02
Lainakannan muutokset	1 280 492,06	1 464 633,56
Oman pääoman muutokset	6 930,00	-34 539,26
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	78 987,56	54 122,52
Vaihto-omaisuuden muutos	-156 114,89	34 657,91
Saamisten muutos	321 435,75	436 515,54
Korottomien velkojen muutos	841 892,26	481 030,84
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 086 200,68	1 006 326,81
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 373 622,74	2 436 421,11
RAHAVAROJEN MUUTOS	-684 260,49	979 245,84
Rahavarat 31.12	5 625 569,64	6 308 977,11
Rahavarat 01.01	6 309 830,13	5 329 731,27
RAHAVAROJEN MUUTOS	-684 260,49	979 245,84
Investointien tulorahoitus, %	35	81
Investoinneista rahoitetaan pääomarahoituksella	65	19
Lainanhoitokate (tyydyttävä 1-2)	1,18	2,27
Kassan riittävyys, pv	33	35
Tunnusluvut 5 vuodelta vertailuna	Toiminnan ja rahavirran kertymä	
Tunnusluvut v 2015	-7 556	
Tunnusluvut v 2016	439	
Tunnusluvut v 2017	-1 907	
Tunnusluvut v 2018	-1 457	
Tunnusluvut v 2019	-3 057	

**KUNNAN KONSERNITASE JA SEN
TUNNUSLUVUT**

	Vuosi 2019	Vuosi 2018
VASTAAVAA		
Aineettomat oikeudet	265 588,25	296 568,10
Konserniliikearvo	0	0
Muut pitkäaikaiset menot	152 536,88	177 967,22
Ennakkomaksut	7 115,84	10 864,47
Aineettomat hyödykkeet	425 240,97	485 399,79
 Maa- ja vesialueet	 3 737 317,83	 3 752 209,35
Rakennukset	47 132 017,36	45 199 402,56
Kiinteät rak. ja laitteet	8 215 988,91	8 281 238,15
Koneet ja kalusto	2 384 935,08	2 229 008,90
Muut aineelliset hyödykkeet	1 123 065,82	1 096 358,98
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	274 574,64	1 421 378,97
Aineelliset hyödykkeet	62 867 899,64	61 979 596,91
 Osakkuusyhteisöosuudet	 2 716 976,75	 2 824 123,79
Muut osakkeet ja osuudet	1 613 615,59	1 662 471,39
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	281 357,39	22 190,73
Muut saamiset/ liittymismaksut	657 183,17	516 520,64
Sijoitukset	5 269 132,90	5 025 306,55
 PYSYVÄT VASTAAVAT	 68 562 273,51	 67 490 303,25
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	 313 406,81	 213 637,21
 Vaihto-omaisuus	 629 370,55	 473 230,09
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	606 157,01	14 332,14
Lyhytaikaiset saamiset	3 642 326,76	3 773 302,54
Rahoitusarvopaperit	43 260,00	43 248,00
Rahat ja pankkisaamiset	5 582 309,64	6 265 729,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 503 423,96	10 569 841,86
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	 79 379 104,28	 78 273 782,32

VASTATTAVAA	Vuosi 2019	Vuosi 2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	9 685 777,02	9 685 777,02
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä	0	0
Arvonkorotusrahasto	876 393,18	876 145,81
Muut omat rahastot	1 594 513,82	1 624 240,19
Ed. tilikausien ylijäämä (+) / alijäämä (-) *)	4 376 595,52	4 364 373,01
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-1 890 422,03	-458 870,03
	14 642 857,51	16 091 666,00
VÄHEMMISTÖOSUUDET	441 425,77	194 604,80
KONSERNIRESERVI	0	0
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	260 877,88	344 808,07
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	935 255,20	756 498,04
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	40 574 823,41	41 788 354,47
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 744 955,59	3 885 633,33
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 243 044,79	7 844 480,36
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 535 864,13	7 367 737,25
	63 098 687,92	60 886 205,41
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	79 379 104,28	78 273 782,32

Konserniohjelmassa kahden desimaalin omistus,
lisäksi Korpelan Voiman poistoero huomioitu aik. vuosien ylijäämässä

Takaukset muiden puolesta	Selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa	Selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa
Omavaraisuusaste, % (tavoite 70%, <50% merkittävän suuri velkarasite)	18,45	20,56
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	159	147
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2 486	3 906
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	583	914
Konsernin lainakanta 31.12, 1000 €	50 818	49 633
Konsernin lainat/asukas 31.12, 1000 €	11 921	11 615
Lainasaamiset 31.12	657 183	516 521
Kunnan asukasmäärä	4 263	4 273

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN KIRJANPIDOLLISEN TASEYKSIKÖN TILINPÄÄTÖS

Kirjanpidollisen taseyksikön talousarvion toteutumisvertailu, toimintakertomusta koskevat tiedot ja liitetiedot sisältyvät kunnan tilinpäätöstiethin ao. kohtiin.

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA

VESI-JA VIEMÄRILAITOS	TP 2019	TP 2018	TP 2019	TP 2018	TP 2019	TP 2018
	VESIVERKKO	VESIVERKKO	VIEMÄRIVERKOSTO	VIEMÄRIVERKOSTO	HULEVESIVERKOSTO	HULEVESIVERKOSTO
	6001	6001	JÄTEVESIHUOLTO	JÄTEVESIHUOLTO	6004	6004
			6002+6003	6002+6003		
Liikevaihto	452 124,11	438 767,89	615 260,28	513 440,37	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-115 795,32	-109 137,85	-315 439,65	-271 638,24	-1 399,72	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73 322,52	-63 192,09	-17 443,17	-14 279,59	-1 399,72	0,00
Palvelujen ostot	-42 472,80	-45 945,76	-297 996,48	-257 358,65	0,00	0,00
Henkilöstökulut	-69 114,31	-76 575,98	-84 410,02	-80 352,26	0,00	0,00
Palkat ja palkkiot	-57 711,32	-60 453,37	-70 478,97	-66 889,23	0,00	0,00
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-10 072,13	-14 411,21	-12 303,22	-11 446,54	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	-1 330,86	-1 711,40	-1 627,83	-2 016,49	0,00	0,00
Poistot (Sumu) ja arvonalentumiset	-126 905,75	-108 386,51	-109 943,52	-113 053,57	-1 690,08	-1 817,26
Poistot (laskutusputki; kp 1203 ICT.inv 2014)	-1 033,50	-571,00	-581,00	-581,00	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut (vuokrat, muut menot)	-31 490,79	-27 343,40	-4 964,72	-2 266,75	0,00	0,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	107 784,44	116 753,15	99 921,37	45 548,55	-3 089,80	-1 817,26
Kunnalle korko lainasta 1%	-6 031,83	-6 376,48	-9 123,85	-9 293,62	-34,17	-15,84
Kunnalle korvaus peruspääomasta 1%	-9 397,98	-9 397,98	-9 150,01	-9 150,01	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	92 354,62	100 978,69	81 647,51	27 104,92	-3 123,97	-1 833,10
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,83	6,94	6,82	1,02		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,15	4,65	3,76	0,49		
Voitto, %	20,43	23,01	13,27	5,28		

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASE

Tase						
VASTAAVAA						
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 734 088,36	1 649 211,19	1 555 515,38	1 570 620,96	22 453,56	24 143,64
Maa- ja vesialueet	73 127,00	73 127,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennukset	78 809,14	84 438,34	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 550 684,60	1 476 728,33	1 555 515,38	1 570 620,96	22 453,56	24 143,64
Kuljetuskalusto, kalusteet, ohjelmat (digimittari)	31 467,62	14 917,52				
VAIHTUVAT VASTAAVAT	131 701,12	205 183,94	131 701,12	205 183,94	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet (tili 1500*60% *50%)	9 856,58	10 009,30	9 856,58	10 009,30	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset (520/334 jako 50%)	121 844,55	195 174,64	121 844,55	195 174,64	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 865 789,48	1 854 395,13	1 687 216,50	1 775 804,90	22 453,56	24 143,64
VASTATTAVAA						
OMA PÄÄOMA	1 320 262,17	1 227 907,54	928 932,20	847 284,69	-6 540,89	-3 416,92
Peruspääoma 2/3 pysyvistä vastaavista 31.12.2014	939 798,22	939 798,22	915 000,75	915 000,75	0,00	0,00
Ed. vuoden tulos	288 109,32	187 130,63	-67 716,06	-94 820,98	-3 416,92	-1 583,82
Tilikauden yli/alijäämä	92 354,62	100 978,69	81 647,51	27 104,92	-3 123,97	-1 833,10
VIERAS PÄÄOMA	545 527,32	626 487,59	758 284,30	928 520,21	28 994,45	27 560,56
Lyhytaikainen						
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	13 000,00	13 828,49	3 000,00	3 155,16	0,00	0,00
Siirtovelat/ Lomapalkkajaksotus 4060, 4130, 4190	921,28	9 475,81	-1 662,64	12 980,02	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikainen						
Lainat julkisyhteisöiltä	531 606,04	603 183,29	756 946,94	912 385,03	28 994,45	27 560,56
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 865 789,49	1 854 395,13	1 687 216,50	1 775 804,90	22 453,56	24 143,64
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omavaraisuusaste, %	70,76	66,22	55,06	47,71	-29,13	-14,15
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	120,66	142,78	123,25	180,84	0,00	0,00
Kertynyt yli/alijäämä ts. liikkumavara/ katettavaa	380 463,95	288 109,32	13 931,45	-67 716,06	-6 540,89	-3 416,92

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2019	TP 2018	TP 2019	TP 2018	TP 2019	TP 2018
	VESIVERKKO	VESIVERKKO	VIEMÄRIVERKO S TO	VIEMÄRIVERKO S TO	HULEVESIVERKO S TO	HULEVESIVERKO S TO
	6001	6001	JÄTEVESIHUOLTO	JÄTEVESIHUOLTO	6004	6004
RAHOITUSLASKELMA			6002-6003	6003+6006		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	107 784,44	116 753,15	99 921,37	45 548,55	-3 089,80	-1 817,26
Suunnitelman mukaiset poistot	126 905,75	108 386,51	109 943,52	113 053,57	1 690,08	1 817,26
Rahoitustuotot ja kulut	-15 429,82	-15 774,46	-18 273,86	-18 443,63	-34,17	-15,84
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	219 260,37	209 365,20	191 591,03	140 158,49	-1 433,89	-15,84
Investointimenot (sivulla 2)	-211 782,92	-168 940,39	-94 837,94	-68 623,52	-4 918,77	-4 918,77
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-211 782,92	-168 940,39	-94 837,94	-68 623,52	-4 918,77	-4 918,77
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRRA	7 477,45	40 424,81	96 753,09	71 534,97	-6 352,66	-4 934,61
Lainakannan muutokset	-71 577,25	-34 464,66	-155 438,09	-16 976,75	6 352,66	4 918,77
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	-155 438,09	-16 976,75	6 352,66	4 918,77
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-71 577,25	-34 464,66	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00				
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00			0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	64 099,80	-5 960,15	58 685,00	-54 558,22	0,00	0,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset						
Vaihto/omaisuuden muutos	152,72	538,60	152,72	538,60	0,00	0,00
Saamisten muutos	73 330,10	-2 405,73	73 330,10	-2 405,73	0,00	0,00
Korottomien velkojen muutos	-9 383,02	-4 093,02	-14 797,82	-52 691,09	0,00	0,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-7 477,45	-40 424,81	-96 753,09	-71 534,97	6 352,66	4 918,77
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-15,84
Investointien tulorahoitus %	110,82	133,27	221,29	231,12	-28,46	0,00
Lainanhoitokate (tydyttävä 1-2)	0,13	0,79	1,45	-1,66		

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 1

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelmien mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet liitetietona 12.

Arvostuksen perusteena on hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa /peruskorjauksen yhteydessä kiinteistön käyttöajan tarkastelu.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Vesilaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Lisätietoa

Dallmeierin taidekokoelma on arvostettu hintaan jonka kunta maksoi takauksena v 2010 eli 346.782,08 €.

Kansanmusiikkisäätiöltä 8.332,20 € lunastettu soitinkokoelma luovutettu 2012 Kansanmusiikki-Instituutti ry:lle.

Kunnalla taseen ulkopuolella oma museosoitinkokoelma ja kunnan vastuulla Tampereen yliopiston soitinkokoelma, molemmat Kansantaiteenkeskuksessa.

Liitetiedon 21 lisätietona lueteltu olennaiset aineelliset hyödykkeet joilla ei ole tasearvoa.

PREMIUM

Pro Economican vanhat saatavat on siirretty passiivireskontraan (käsitelty luottotappioina),

Vuoden 2018 saatavat ovat ProEconomican aktiivireskontrassa (tilipari 1706 - 1760).

Kaustinen siirtyi 2019 käyttämään kuntien omistamaa Kuntaperintää. Lowellilla (ent. Lindorff ent. Contant) olevia luottotappioiksi kirjattuja saatavia ei siirretä, niistä saadaan tuloa tai ne vanhenevat aikanaan. Osa laskuista Kuntaperinnällä, osa ulosotossa.

Sivistyksen hallinto ja päivähoitoon hallinto on hajautettu toiminnalle tilastovaatimuksen mukaisesti. Tilastovaatimukseen on muiltakin osin vastattu paremmin uudessa tili- ja kustannuspaikkajaoissa.

4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT PERIAATTEET				
			2019	2018
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt			omistusosuus	omistusosuus
	Kiint. Oy Rekipolska		100 %	100 %
	Kaustisen Oppilasasuntolat Oy		100 %	100 %
	Kaustisen Kehitys Oy		100 %	100 %
	Kaustisen Lämpö Oy		80 %	80 %
	Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy		93,50 %	72,20 %
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä				
	K-P:n sairaanhoitopiirin ky, Kokkola		4,10 %	4,10 %
	K-P:n koulutuskuntayhtymä, Kokkola		7,84 %	7,84 %
	Keskipohjanmaa Liitto, Kokkola		5,69 %	5,69 %
	Korpelan Voima ky, Kannus		14,42 %	14,42 %
Osakkuusyhteisöt, ei yhdistetty konsernitilinpäätökseen				
	KVT Vesihuolto Oy, Kaustinen	ostopalvelu	48 %	48 %
	Nikulan ravirata Oy, Kaustinen	avustus v 2020	35,30 %	35,30 %
	KaseNet Oy	ostopalvelu	24,60 %	0,00 %
Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.				
Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.				
Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus, saatavat ja velat eliminoitu.				
Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.				
Tytäryhteisöjen poistot tarvittaessa oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.				

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT			
Liitetieto 6	Toimintatuotot (ulkoiset)	2019	2018
	Yleishallinto	3 635 138,04	4 083 489,63
	Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	0,00	0,00
	Opetus- ja kulttuuripalvelut	783 354,35	712 251,23
	Yhdyskuntapalvelut	1 666 137,25	1 318 852,84
	Muut palvelut (kp 6001-6010)	1 145 696,26	1 442 220,99
	Toimintatuotot yhteensä	7 230 325,90	7 556 814,69
Liitetieto 7	Verotulojen erittely	2019	2018
	Kunnan tulovero	12 079 173,08	12 180 413,58
	Osuus yhteisöveron tuotosta	961 973,90	1 030 947,88
	Kiinteistövero	809 641,85	957 266,68
	Muut verotulot	0,00	0,00
	Verotulot yhteensä	13 850 788,83	14 168 628,14
Liitetieto 8	Valtionosuuksien erittely	2019	2018
	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 432 518,83	10 099 373,00
	Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	630 374,66	782 967,00
	Harkinnanvarainen v-os korotus	0,00	0,00
	Valtionosuudet yhteensä	11 062 893,49	10 882 340,00
	Kotikuntakorvaustulot	162 430,18	146 124,00
	Kotikuntakorvausmenot	-67 031,86	-82 267,38
		95 398,32	63 856,62
Liitetieto 9	Palvelujen ostojen erittely	2019	2018
	Asiakaspalvelujen ostot	15 288 705,69	15 031 428,70
	Muiden palvelujen ostot	3 389 152,28	2 992 086,58
	Kunnan palvelujen ostot yhteensä	18 677 857,97	18 023 515,28

Liitetieto 10

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut			
tuotet valtuustoryhmittäin eriteltynä Kuntalaki 19.2 §			
		2019	2018
Suomen keskusta	vuokratuki	510,00	260,00
Perussuomalaiset	vuokratuki	170,00	210,00
Sosiaalidemokraatit	vuokratuki	80,00	190,00
Vihreät rp	vuokratuki	40,00	30,00
Kristillisdemokraatit	vuokratuki	0,00	0,00
V 2019:	Valtuustosalit 50 €/kokous	Muu tila 40 €/kokous	

Liitetieto 11

	Liikenteen ohjauslaitteet	20 %	25 %	
	Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	25 %	
Koneet ja kalusto				
	Rautaiset alukset	15 %	20 %	
	Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	20 %	27 %	
	Muut kuljetusvälineet	25 %	30 %	
	Muut liikkuvat työkoneet	25 %	30 %	
	Muut raskaat koneet	20 %	25 %	
	Muut kevyet koneet	25 %	30 %	
	Sairaala-, terveydenh. jne laitteet	20 %	30 %	
	Atk-laitteet	3 v	4 v	
	Muut laitteet ja kalusteet esim sähköpöydät	30 %	40 %	
Muut aineelliset hyödykkeet				
	Luonnonvarat		käytön mukainen poisto	
	Arvo- ja taide-esineet		ei poistoaikaa	
	Keskeneräinen rakentaminen		ei poistoaikaa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			ei poistoaikaa	
	käyttöomaisuusosakkeet hankintameno			
	rahoitusomaisuus nimellisarvoon			
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno yhdisteltynäkin jää alle 10.000 € on ohjeistettu kirjaamaan .				
vuosikuluiksi.				
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta				
Viiden vuoden keskiarvo		2018-2022	2017-2021	2016-2020
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot		7 252 804	7 081 044	6 808 052
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankinta		10 609 304	8 932 509	11 539 055
Ero €		-3 356 500	-1 851 465	-4 731 003
Ero %		32 %	21 %	41 %
Tavoitteena että poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit; olennainen poikkeama				
>10%.				

Liitetieto 13

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot			2019	2018
	Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		0,00	3 810,54
	KaseNet yhtiöittäminen		0,00	308 636,62
	Asuntotontit	Rekipolska	74 177,27	476 824,63
	Asuntotontit	muut	9 653,00	29 028,38
	Rakennusten myyntivoitot	Rekipolska	154 188,52	31 268,12
	Muut myyntivoitot, osake	muut	18 985,88	0,00
Myyntivoitot yhteensä		(tili 3510)	257 004,67	849 568,29
	Maa-ja vesialueet		0	0
Myyntitappiot yhteensä		(tili 4920)	0,00	0,00

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti					
Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat	Muut pitkävaik.	Muut pitkävaik.menot		Yhteensä
	oikeudet	menot/ ATK	Köyhäjoen kunnostus		
Poistamaton hankintameno 1.1	2 140,87	129 915,08	48 052,14		180 108,09
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	32 177,84	0,00		32 177,84
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00		0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00		0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00		0,00
Tilikauden poisto	0,00	-49 838,10	-9 610,44		-59 448,54
Kirjanpitoarvo 31.12	2 140,87	112 254,82	38 441,70		152 837,39

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja	Rakennukset	Kiinteät rakent.	Koneet ja	Muut aineell.	Yhteensä
	vesialueet		ja laitteet	kalusto	hyödykkeet	
Poistamaton hankintameno 1.1	2 421 069,36	23 599 225,78	4 642 373,74	132 334,83	369 278,57	31 164 282,28
Lisäykset tilikauden aikana	16 328,00	194 454,04	417 728,38	306 666,73	27 684,00	962 861,15
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-15 000,00	0,00	-15 000,00
Myyntivoitto	9 653,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 653,00
Myyntitappio	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-41 930,59	-43 802,80	0,00	0,00	0,00	-85 733,39
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-850 905,47	-478 993,12	-66 771,89	0,00	-1 396 670,48
Kirjanpitoarvo 31.12	2 405 119,77	22 898 971,55	4 581 109,00	357 229,67	396 962,57	30 639 392,56

Lisätieto:	Kiinteistöt / hyödykkeet joilla ei ole tasearvoa (olennaiset)			Kustannuspaikka	Netto 2019	Netto 2018
	Neuvonta-asema	ns. keltainen talo	4H yläkerta	kp 5691	0,00	-1 786,00
	Kanteleverstas		kuntalaisten käytössä	kp 5692	0,00	-1 449,66
	Jylhäkylän paritalo	myyty 2018		kp 5719	myyty	32 861,18
	Jylhäntien paritalo	myynnissä		kp 5716	-109,34	-1 350,83
	Vanha kunnantalo	100 v 2017	kuntalaisten käytössä	kp 5690	0,00	-8 271,53
	Traktori	vanha		kp 6010	0,00	0,00
	Kunnan museositinkokoelma		KTk:lla	kp 3905	-10 346,40	-9 369,91
	Lähdehaan päiväkot	tontti myyty 2019	purku 2019	kp 5621	-20 724,43	-593,79
Lisätieto:	Kiinteistöt joilla on tasearvoa mutta tyhjillään (kiinteistö 3 v tyhjillään arvonalennuskirjaus KPL 5:13§)				Nettomeno 2019	Tasearvo 2019
	Kanttorila	tyhjillään	purkukunnossa	kp 5721	-3 735,45	3 203,27
	Markkula	tyhjillään/varastona paitsi asunnot		kp 5627	-85 129,32	188 977,44
	Salonkylän koulu	tyhjillään paitsi asunnot, myynti 2020		kp 5701	-15 866,40	97 224,57

Maa- ja vesialueiden erittely			Kunta	
			2019	2018
Kiinteistöjen liittymismaksut			0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet			2 405 119,77	2 421 069,36
Maa- ja vesialueet yhteensä			2 405 119,77	2 421 069,36

Sijoitukset								
1200-1203 Kuntayhtymäosuudet			<u>osuus 2019</u>	<u>osuus 2018</u>	<u>1.1.2019</u>	<u>Lisäys</u>	<u>Vähennys</u>	<u>31.12.2019</u>
0216462-3	K-P:n ESH ja perusp.KY		4,10 %	4,10 %	245 053,48			245 053,48
0208916-8	K-P Koulutuskuntayhtymä		7,84 %	7,84 %	724 842,58			724 842,58
0959806-1	Keski-Pohjanmaan liitto		5,69 %	5,69 %	25 074,00			25 074,00
0178464-4	Korpelan Voima		14,42 %	14,42 %	15 473,00			15 473,00
	Yhteensä				1 010 443,06	0,00	0,00	1 010 443,06
1204-1208 Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet			<u>omistus</u>	<u>osakeomistus</u>	<u>1.1.2019</u>	<u>Lisäys</u>	<u>Vähennys</u>	<u>31.12.2019</u>
0718928-0	Kiint.Oy Rekipolska		100 %	4.143	608 240,26	273 123,04		881 363,30
0906825-5	Kiint. Oy K:n Oppilasasunt.		100 %	260	43 728,86			43 728,86
0310431-5	Kaustisen Kehitys Oy; apportti 2014		100 %	7336	4 461 109,73			4 461 109,73
0755503-3	Kaustisen Lämpö Oy		80 %	480	80 730,20			80 730,20
0797121-3	Kansantaiteenkeskus Oy	OP:Ita 11.500 kpl	93,5 %	55.500	734 472,04	23 368,00		757 840,04
	Yhteensä				5 928 281,09	296 491,04	0,00	6 224 772,13

Aik 1209	Tili 1212	Muut osakkeet ja osuudet		kpl	1.1.2019	Lisäys	Vähennys	Myyntivoitto	31.12.2019
	0635366-7	M-real Oy		250	618,99				618,99
	0116300-4	Metsäliitto			3 990,00				3 990,00
	0635366-7	Metsä Board Oyj		20	73,20				73,20
	0208882-7	Kiint.Oy Telefooni		130	8 856,94				8 856,94
	0408224-2	Nikulan Ravirata Oy		2471	57 171,29				57 171,29
	0559617-3	Festival Turkis Oy		80	13 455,03				13 455,03
	677608-8	Asunto Oy Pajalanmäki II; korjattu ja myyty 2019		1 asunto	21 864,43	29 149,69	-70 000,00	18 985,88	0,00
*)	1701683-4	Kuntarahoitus Oyj (K. asuntoluotto Oy 50 os)		13750	8 409,40				8 409,40
*)	1701683-4	Kuntarahoitus Oyj, emissio		8000	21 600,00				21 600,00
	0870630-7	Oy Ekorosk Ab; omistus 3,43%/2015		45	37 842,28				37 842,28
	2116313-2	KVT Vesihuolto		48	48 000,00				48 000,00
	2116313-2	KVT Vesihuolto		0	431 882,00				431 882,00
	0208877-1	OP Kaustinen, osuuspääoma		3	100,00				100,00
	0198452-3	Osuuskunta Viexpo		1	84,09				84,09
	2362180-3	Kuntien Tiera Oy		4298	4 298,00				4 298,00
	2360731-5	Kunnan Taitoa Oy	Kuntaperintä		4 302,00				4 302,00
	2154781-4	Kaustisen Portti asunto 18/ Karvonen Maija		1 asunto	34 671,73		-1 778,06		32 893,67
	0198165-6	Keskipohjanmaan Kirjapaino		20	201,80				201,80
	2702443-2	As Oy Jokitörmä 2B7 os 331-374=44, 44m2		1 asunto	116 178,00				116 178,00
	3015850-3	AsOy Reijonportti Kaust. as. 5+10	valmistumisen r	2 asuntoa	0,00	106 875,00			106 875,00
	2839579-6	Jyta omaisuus Oy (2500 osaketta; 20% Työplus yhtiöstä		501	501,00				501,00
***)	2861498-7	TyöplusKunta Oy 2,5% omistus	(Inhouse yhtiö;	2	0,00	10 000,00			10 000,00
**)	1942635-1	KaseNet Oy	24,62 %		504 102,87	0,00			504 102,87
		Yhteensä			1 318 203,05	146 024,69	-71 778,06	18 985,88	1 411 435,56

*)	Kuntarahoituksen säilytyksessä olevien väliaikaistodistusten kattama osakemäärä yhteensä 8.000 kpl 21.600 € v 2006.							
	Kunnan Kuntarahoituksen kaikkien osakkeiden yhteismäärä 21.750 kpl. 13.750 osaketta on Kuntien Asuntoluotto OYJ:n ja Kuntarahoituksen sulautumisesta v 2001.							
	Yhdellä asuntoluoton osakkeella sai 275 Kuntarahoitus Oyj:n osaketta 31.8.2001.							
**)	Kasenet-valokuituverkon ja verkkoliiketoiminnan yhtiöittäminen KV 16 § 16.5.2018							
	Apporttia vastaan tehtävä suunnattu osakeanti. Tavoite että yhtiö aloittaa toimintansa 1.6.2018							504 102,87 KV 16 § 16.5.2018

Liitetieto 20

Omistukset tytäryhteisöissä		Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin osuus (€)			
		omistus-	omistus-	oma	muu oma	tilik. voitto/	Vieras
		osuus 2019	osuus	pääoma	pääoma	tappio	pääoma
0718928-0	Kiint.Oy Rekipolska Kaustinen	100 %	100 %	1 428 504,11	1 412 940,71	15 563,40	10 142 914,71
0906825-5	Kaustisen Oppilasasuntolat Oy	100 %	100 %	254 092,60	223 743,60	30 349,00	66 051,79
0310431-5	Kaustisen Kehitys Oy Kaustinen	100 %	100 %	3 943 871,61	4 161 525,99	-217 654,38	4 248 523,50
0755503-3	Kaustisen Lämpö Oy Kaustinen	80 %	80 %	405 787,90	348 360,32	57 427,58	2 089 613,00
0797121-3	Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy	93,50 %	74,66 %	-20 671,41	68 253,65	-88 925,06	388 338,93

Liitetieto 21

Omistukset kuntayhtymissä		Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin osuus (€)			
		omistus-	omistus-	oma	muu oma	tilikauden	Vieras
		osuus 2019	osuus	pääoma	pääoma	yli/alijäämä	pääoma
0216462-3	K-P:n sairaanhoitopiirin ky, Kokkola	4,1000 %	4,1000 %	492 825,32	860 508,25	-367 682,93	2 534 706,82
0208916-8	K-P:n koulutuskuntayhtymä, Kokkola	7,84 %	7,84 %	2 247 543,40	2 284 051,20	-36 507,80	2 041 580,39
0959806-1	Keskipohjanmaan liitto, Kokkola	5,69 %	5,69 %	50 354,22	37 612,20	12 742,02	50 320,17
0178464-4	Korpelan Voima ky, Kannus	14,416 %	14,416 %	5 537 726,15	5 211 507,54	326 218,61	5 851 552,65

Liitetieto 22

Omistukset omistusyhteyksyhteisöissä, ei yhdistelty konserniin		Kunnan	Laina-			
		omistus-	saatava	omasta	vieraasta	tilik. voitosta/
		osuus	31.12.2019	pääomasta	pääomasta	tappiosta
2116313-2	KVT Vesihuolto Oy, Kaustinen	48,00 %	0	480 094,02	1 397 452,07	21,36
1942635-1	KaseNet Oy	24,62 %	0	592 025,83	56 116,93	9 351,11
0408224-2	Nikulan Ravirata Oy, Kaustinen	35,30 %	0	55 253,37	81 010,33	215,79
Yhteys- ja omistusyhteyksyhteisöt sekä yhden/viidesosan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevat yritykset ja yhteisöt.						

Liitetieto 46:

KVT Vesihuolto / kunnan takausvastuu 2.160.000 € (Kuntarahoitus Oy:n laina 4.500.000 € * 48% vv 2016 - 2040)

Liitetieto 23

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä						
Saamisten erittely		2019		2018		
		Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.	
Saamiset tytäryhteisöiltä						
	Kiint.Oy Rekipolska Kaustinen	0,00	31 432,17	0,00	35 085,73	
	Kaustisen Oppilasasuntolat Oy	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Kaustisen Kehitys Oy Kaustinen	0,00	567,54	0,00	8 657,91	
	Kaustisen Lämpö Oy Kaustinen	0,00	2 195,72	0,00	4 538,03	
	Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy (pääomalaina)	200 000,00	1 163,95	200 000,00	1 096,02	
Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta jäsenenä						
	K-P:n sairaanhoitopiirin ky, Kokkola	0,00	85 119,07	0,00	42 387,86	
	K-P:n koulutuskuntayhtymä, Kokkola	0,00	721,53	0,00	829,76	
	Keskipohjanmaan liitto, Kokkola	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Korpelan Voima ky, Kannus	0,00	33,07	0,00	0,00	
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä						
	KVT Vesihuolto Oy, Kaustinen	0,00	0,00	0,00	10 200,46	
	Nikulan Ravirata Oy, Kaustinen	0,00	111,06	0,00	111,06	
Saamiset yhteensä		200 000,00	121 344,11	200 000,00	102 906,83	

Liite 24

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät			
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		2019	2018
1822	Siirtosaamiset/ ELY palkkatukisaamiset	10 902,93	12 000,00
1824	Siirtosaamiset/ Valtio, EU, kunnat, KY:t	72 434,00	445 619,29
	MELA maatalouslomit	0,00	35 277,88
	MELA lomapalkkavelka (lopetettu kaksinkert.	0,00	331 243,99
	Kansalaisopisto Veteli	0,00	8 328,00
	Eläinlääkintä	0,00	5 552,00
	Työterveys (KELA)	72 434,00	65 217,42
1826	Siirtosaamiset/ Muut tulojäämät	103 248,91	149,50
	Korpelan Voima	0,00	149,50
	Korkotilitys Sarastia	100,49	0,00
	Keskuskeittiön kassa	686,65	0,00
	Showtanssirahoja	1 463,00	0,00
	Opetushallitus, v-os lisäys	24 750,00	0,00
	Alueellinen pelastustoiminta	64 080,60	0,00
	Tapaturma- ja sairausvakuutuskorvauksia	8 332,51	
	Koulutuskorvaus	3 835,66	0,00
1829	Siirtosaamiset/ Valejärven kaava	0,00	4 529,82
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä		186 585,84	462 298,61

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksestä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1	9 685 777,02	9 685 777,02	9 685 777,02	9 685 777,02
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12	9 685 777,02	9 685 777,02	9 685 777,02	9 685 777,02
Arvonkorotusrahasto 1.1	876 393,18	876 145,81	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12	876 393,18	876 145,81	0	0
Muut omat rahastot	1 594 513,82	1 624 240,19	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	1 594 513,82	1 624 240,19	0	0
Edellisten tilikausien ali-/yli jäämä 1.1	3 905 502,98	4 364 373,01		
Siirto vahinkorahastoon	0	0	0	0
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	471 092,54	0	0	0
Edellisten tilikausien ali-/yli jäämä 31.12	4 376 595,52	4 364 373,01	-522 915,70	-210 422,35
Tilikauden ali-/yli jäämä	-1 890 422,03	-458 870,03	-1 745 084,47	-312 493,35
Oma pääoma yhteensä	14 642 857,51	16 091 666,00	7 417 776,85	9 162 861,32

Liitetieto 27

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista vieraaseen pääomaan kuuluvista pitkäaikaisista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua						
Pitkäaikaiset velat				1.1.2025	31.12.2019	31.12.2018
	Joukkovelkakirjalainat			0,00	0,00	0,00
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	DanskeBank		157 894,68	1 736 842,00	2 052 631,56
	Lainat julkisyhteisöiltä	Kuntarahoitus		8 686 273,00	18 186 526,00	20 326 330,00
	Lainat muilta luotonantajilta			0,00	0,00	0,00
	Saadut ennakot	Kaustisen Portti, osake		24 003,47	32 893,77	34 671,83
	Ostovelat			0,00	0,00	0,00
	Liittymismaksuvelat	Vesi/jätevesi		926 885,97	926 885,97	960 385,77
	Muut velat	Takuumaksut/vuokrat		12 000,00	9 828,38	12 844,56
	Siirtovelat			0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä				9 807 057,12	20 892 976,12	23 386 863,72

Liitetieto 31

Käyttötilin limiitti			2019	2017
OP FI71 5124 0420 0012 24			300 000,00	300 000,00
siitä käyttämättä oleva määrä 31.12.			300 000,00	300 000,00

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Lyhytaikaiset siirtovelat	2019	2018
tili 2610	Jaksotetut palkat sivukuluineen	1 113 762,88	1 000 106,19
tili 2620	Korkojaksotukset	62 599,90	62 993,14
tili 2600	Muut menojäämät		
	MELA lomapalkkavelka (sis. jaks.lomap.)	0,00	339 929,90
	MELA maatalouslomitus palautettavaa	6 925,35	0,00
	MELA Turkislomitus palautettavaa	44 918,89	20 712,87
	IF Työtapaturmamaksut	78 584,32	
	Aluepelastuslaitos, Kokkola	0,00	11 153,93
	KVT-vesihuolto	57 208,00	0,00
	K-P sosiaali- ja terv.palvelu ky. SOITE	1 266 539,45	530 742,01
	Eläinlääkintä/ Kokkolan kaupunki	12 780,37	0,00
	Valtiovarainministeriö/ Opetus ja kultt.toimen v-osuus	0,00	18 557,00
	Verohallinto, verovelka joulukuulta 2018	0,00	114 248,60
	Verohallinto, alv-tilitys 12/2019	0,00	5 253,87
	Eläkemenoperusteinen lisäosuus	11 589,91	14 664,00
	Muut menojäämät	2 822,58	13 650,98
	Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 657 731,65	2 132 012,49

Liitetieto	Laskennallinen lainanhoitokate	2019	2018
	Kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvotteita	1,75	1,86
	hyvä jos yli2, tyydyttävä jos 1-2 ja heikko jos alle 1		

Liitetieto 38	Lainat ja vuokravastuut, euroa per asukas	2019	4263 as.	2018	4273 as.
		€	€/asukas	€	€/asukas
	Kunta	29 472 959,41	6 914	28 917 336,29	6 767
Liitetieto 38	Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
	Toimitilojen vuokravastuut	1 076 333,37	1 009 018,73	43 109,64	37 061,25
	Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	91 166,14	93 847,95	50 496,21	45 328,00
	Maa-alueiden vuokravastuut	392,00	392,00	392,00	392,00
	Muut vuokravastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
	Vuokravastuut yhteensä	1 167 891,51	1 103 258,68	93 997,85	82 781,25
	siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	351 296,85	346 183,77	64 637,83	58 172,25
	siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	43 109,64	37 061,25	43 109,64	37 061,25

Liitetieto 40

Velat joiden vakuudeksi on annettu osakkeita. Kuntatodistustulainat.

Vastuu Nordealle 106725-04402813 liittyy Karvosen velkaan AsOy Kaustisen Portti asunto 18. Karvonen Maija lyhentää 1.778,06 €/vuosi.					
Nordealle annettu vakuudeksi Rekipolskan panttikirja nro 81 Kangastie 4, 50.000 €.					vrt liite 21 ja 46
Kuntatodistusohjelma 1.000.000 € 31.10.2001. Kuntatodistukset ovat liikkeellelaskijan antamia haltijavelkakirjoja.					
Kuntatodistuksilla kunta saa edullista lyhytaikaista lainaa.			(Neg. korot 2017 4.481,59 €; 2018 10.575,68 €; 2019 11,610,95 €)		
Kuntatodistustulainatilanne 31.12, erääntyvät alle vuoden kuluessa			2019	2018	
2515	Danske Bank		0,00	0,00	
2518	Pohjola-Pankki		3 000 000,00		
2516	Kuntarahoitus		0,00	0,00	
2517	Nordea		4 000 000,00	4 000 000,00	

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Liitetieto 40x	Kunnan omistamat sähköiset panttikirjat lainhuuto- ja kiinnitysrekisterissä (MML/674733/70/2018 sekä MML/674686/70/2018)					
	Kohde	Kiinnitys		Määrä	Pvm	
	236-401-15-346	723/23.6.2006/2669		60 000,00 €	22.8.2018	Kuortintila
	236-401-15-347	723/13.3.2000/1091		3 300,00 €	22.8.2018	Siskontila
	236-401-15-347	723/8.5.2002/2162		3 500,00 €	22.8.2018	Siskontila
	236-401-15-347	723/8.5.2002/2163		16 800,00 €	22.8.2018	Siskontila
	236-401-15-347	723/8.5.2002/2164		25 200,00 €	22.8.2018	Siskontila
Liitetieto 41	Muut kuntaa koskevat ulkopuoliset järjestelyt					
	Arvonlisäveron palautusvastuu 2007-2016		(Sivistys+sotekiinteistöt)			1 275 243,72
	Arvonlisäveron palautusvastuu 2008-2017		(Sivistys+sotekiinteistöt)			869 161,58
	Arvonlisäveron palautusvastuu 2009-2018		(Sivistys+sotekiinteistöt)			1 051 808,37

Kunnan antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta sekä vastavakuutena perityt pantit						
			2019	Pantit	2018	Pantit
Kiinteistö Oy Rekipolska	1)		9 259 863,29	7 913 624	9 684 363,59	7 913 624
Kaustisen Lämpö Oy; 1.600.000 € v 2011			984 172,00	1 438 657	984 172,00	1 438 657
Kaustisen Kehitys Oy			2 936 444,00	3 160 944	3 043 222,00	3 160 944
Yhteensä			13 180 479,29	12 513 226	13 711 757,59	12 513 226
1) Rekipolskan vanhimmat lainat ilman vastavakuutta.						

Kunnan antamat muut vastuusitoumukset sekä vastavakuutena perityt pantit						
			2019	Pantit	2018	Pantit
Kaustisen Vanhustentaloyhdistys ry			69 000,00	201 824,00	80 500,00	201 824,00
KVT-Vesihuolto Oy, 2.160.000 € v 2016		1)	1 377 890,40	2 160 000,00	1 515 918,72	2 160 000,00
Asunto Oy Kaustisen Portti, asunto 18		vastavakuus 50.000 €	32 893,77	73 000,00	34 671,83	73 000,00
Kansantaiteenkeskus Oy			59 500,00	84 093,40	66 500,00	84 093,40
Yhteensä			1 479 784,17	2 518 917,40	1 631 090,55	2 518 917,40
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			25 724 719,00		24 599 765,00	
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista			0,00		0,00	
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus Kuntien takauskeskuksen rahasto			16 925,00		15 804,00	
Yhteensä Kaustisen vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			25 741 644,00		24 615 569,00	
1) Kunnan palvelutoimintaan liittyvän investoinnin rahoitus josta ei peritä takausprovisiota.						
KVT Vesihuolto Oy: Kuntarahoitus 4.500.000 € x 48% kunnan omistus; max 2.160.000 €. KV 17 § 2016.						

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Vakuudet ja vastuusitoumukset	2019	konserniosuus 2019	2018	konserniosuus 2018
KOY Rekipolska (100 %)				
Annetut pantit ja kiinnitykset	2 123 360,46	2 123 360,46	2 123 360,46	2 123 360,46
Saadut vuokravakuudet	86 133,50	86 133,50	86 133,50	86 133,50
Kaustisen Kehitys Oy (100 %)				
OP lainojen vakuudeksi panttikirjoja	67 000,00	67 000,00	67 000,00	67 000,00
Nordea erikoistakaussitoumus (Kruupakka)	1 150 000,00	1 150 000,00		
Käyttötilin limiitti Nordea	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
Kaustisen Lämpö Oy (80 %)				
Muut velat/ palautettavat liittymismaksut	1 057 404,34	845 923,47	1 034 565,34	827 652,27
Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy (74,66 %/2018; 93,50 % 2019)				
Kiinnitetty panttivelkakirja	84 100,00	78 633,50	84 100,00	62 789,06
Pitkäaikainen pääomalaina kunnalta	200 000,00		200 000,00	
Kiinteistö Oy Kaustisen oppilasasuntolat (100 %)				
Valtiokonttorin lainan vakuutena kiinnitys v-oik 1.160.700 €	48 659,51	48 659,51	232 171,69	232 171,69
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä 7,84 % konserni		7,84 %		7,84 %
Leasingvuokrasopimukset	518 749,09	40 669,93	374 386,40	29 351,89
Vuokravastuut	543 280,94	42 593,23	552 536,10	43 318,83
Takaussitoumus 10.500.000, KOY Kokkolan Kampus, lainapääoma	5 738 282,64	449 881,36	6 450 389,86	505 710,57
Alv-palautusvastuu kiinteistöistä	7 690 403,76	602 927,65	8 209 408,82	643 617,65
Muut taloudelliset vastuut/ koronvaihtosopimukset tulouttamatta	144 103	11 298	160 591	12 590

K-P:n sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 4,10 % konserni			4,10 %		4,10 %
Arvonlisäveron palautusvastuu, konserni		10 368 698,00	425 116,62	11 504 962,15	471 703,45
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12		5 067 743,00	207 777,46	7 332 636,00	300 638,08
Takaukset, KOy H-seistsikko		16 303 093,00	668 426,81	18 000 742,00	738 030,42
Vuokravastuut yhteensä		24 161 719,50	990 630,50	24 161 719,50	990 630,50
Korpelan voiman kuntayhtymä 14,42 %, konserni			14,42 %		14,42 %
Vakuudet/ vastasitoumus annetuille pankkitakauksille		0,00	0,00	3 000 000,00	432 600,00
Muut taloudelliset vastuut/ johdannaissopimukset tulouttamatta		0,00	0,00	0,00	0,00
Keskipohjanmaan Liitto 5,69 %			5,69 %		5,69 %
K-P Liitto->KP-Cobra invest Oy->Kalvinit Oy pääomalaina		345 941,54	19 684,07	345 941,54	19 684,07
koroton bulletlaina, erääntyy korolla lisättynä 31.12.2020					
Eläkemenoperusteinen maksu joka kunnalle tulisi, jos kuntayhtymä purkautuisi					
		<u>2020 ennuste *</u>	<u>2019 ennuste *</u>		
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä		42 681,61	39 526,02		
Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja		90 247,18	84 872,60		
Keskipohjanmaan Liitto		270,68	191,95		
Korpelan voiman kuntayhtymä		16 777,27	16 502,12		
Yhteensä, KEVAN ilmoitus		149 976,74	141 092,69		
* vain jäsenyhteisöjen omat vastuut					
Kunnalle siirtynyt maksuvastuu eläkemenosta		<u>2020 ennuste</u>	<u>2019 ennuste</u>		
Vastuu siirtyneistä palvelussuhteista		178 725,06	172 783,97		
(karttuneiden eläkkeiden toteutuneet eläkemenot)					

4.5 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12 tehtäväalueittain (vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt)			
Osa-aikainen henkilöstö muutettu kokoaikaiseksi osa-aikojen suhteellisten osuuksien yhteismäärän perusteella (tiedot palkkakonttorilta)			
Henkilöstön lukumäärä 31.12		2019	2018
Yleishallinto pl. lomit		15	15
Yleishallinto, maatalous- ja turkislomit, -hallinto		57	66
Opetus ja kulttuuritoimi		151	144
Tekniset palvelut		35	33
Yhteensä		258	258

Liitetieto 43

Henkilöstökulut			
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		2019	2018
Palkat ja palkkiot		8 812 102,94	8 655 767,26
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		1 955 726,99	1 880 854,57
Muut henkilösivukulut		326 625,83	321 950,71
Henkilöstökorvaukset		-149 494,80	-124 826,75
Luontaisedut		52 016,70	51 121,32
Käyttöomaisuuteen aktivoidut palkat		0,00	0,00
Yhteensä		10 996 977,66	10 784 867,11

Liitetieto 44

Luottamushenkilöpalkkioista perityt ja puolueelle tilitetyt luottamushenkilömaksut.			
Tilitetyt luottamushenkilömaksut; tasetili 2471		2019	2018
Suomen keskusta		4 086,50	4 393,75
Kaustisen perussuomalaiset rp		1 297,50	1 419,00
Sosiaalidemokraatit		851,00	771,00
Perhonjokilaakson kristilliset ry		70,00	25,00
Kokkolanseudun vihreät ry		296,00	251,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä		6 601,00	6 859,75

Liitetieto 45

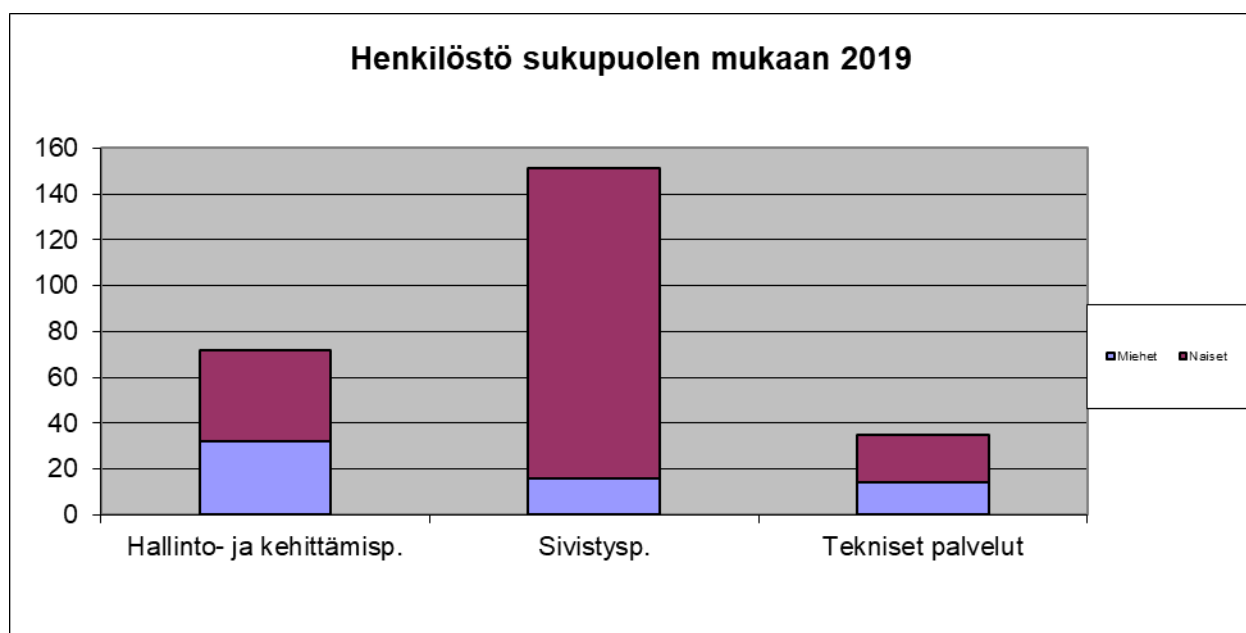
Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot			
1.1-31.12 aikana tapahtuneista työsuoritteista			
Tilintarkastajan palkkiot		2019	2018
Tarkastusyhteisö BDO Audiator		5 499,28	6 188,97
Tilintarkastajan lausunnot		0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		0,00	0,00
Muut palkkiot		0,00	0,00
Palkkiot yhteensä		5 499,28	6 188,97

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaustisen kunnalla oli vuonna 2019 yhteensä 258 työntekijää, joista vakinaisia 217 ja määräaikaisia 41. Vakinaisista työntekijöistä naisia oli 165 ja miehiä 52.

Vakinaisista naisia oli 76,04 %. Kunnassa oli tilipäättösvuonna 16,5 asukasta työntekijää kohden. Vertailussa on huomioitava se, että Kaustisen kunnan henkilöstömäärässä on mukana alueellisen lomituspalvelun henkilöstö.

Toiminta- yksikkö	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Vak.	Ma	Nai- sia	Mie- hiä
Hallinto- ja keh. palv. Näistä lomituspä- veluissa Sivistystoi- menpalve- lut Tekniset palvelut Yhteensä	108	103	90	88	85	83	82	80	72	68	4	Vak. 38	Vak. 30
			74	72	69	66	65	61	57	55	2	27	28
	142	143	140	152	141	145	146	144	151	118	33	107	11
	37	37	33	34	33	33	33	33	35	31	4	20	11
Yhteensä	287	283	263	274	259	261	261	257	258	217	41	165	52

	2019 Hlö- määrä	Palv. suhteita	2018 Hlö- määrä	Palv. suhteita	2017 Hlö- määrä	Palv. suhteita	2016 Hlö- määrä	Palv. suhteita	2015 Hlö- määrä	Palv. suhteita
Opetus ja muu sivistystyö	223	728	211	722	198	625	175	442	166	423
Kirjastotyö	7	12	4	4	4	6	4	14	4	4
Lasten päivähoito	100	501	102	375	117	400	99	361	106	362
Hallinto- ja toimistotyö	32	44	29	38	39	44	28	38	31	32
Maatalouslomitt ajat	195	903	203	1 030	206	1 043	225	1 189	231	1 159

Teiden kunnossapito	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Vesi- ja viemärlaitos	3	4	3	3	3	3	2	2	2	2
Keittiö- ja tarjoilutyö	21	50	22	60	34	68	21	60	25	41
Kiinteistötyöntekijät	8	15	13	13	5	5	10	10	6	5
Siivoojat	10	16	9	57	7	8	6	21	7	6
(Luottamus-henkilöitä)	94	135	94	94	111	111	92		89	
Yhteensä (sis. Luottamushenkilöt)	693	2 273	690	2 396	724	2 313	662	2 137	668	2 035

Kertomusvuonna oli yhteensä 2 273 palvelusuhdetta, edellisvuonna 2 396. Palvelusuhteiden määrä sisältää vuonna 2019 luottamushenkilöiden ja muiden palvelusuhteita 135 kpl. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut vuonna 2019 olivat 6 601 euroa.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön sairaspöissaolat vastualueittain

	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	pv	pv/hlö	pv	pv/hlö	pv	pv/hlö	pv	pv/hlö	pv	pv/hlö	pv	pv/hlö
Hallinto- ja keh. palvelut	1 555	18	1 591	19	2 774	33	2 500	30	1 887	24	2 189	30
- tästä lomituspälv.	1 432	20	1 365	20	2 426	37	1 777	27	1 642	27	1 982	33
Tekniset palvelut	241	7	745	23	604	18	396	12	385	12	530	15
Sivistystoimi	1 642	11	2 078	15	2 050	14	1 861	13	1 511	10	1 927	14
Yhteensä	3 438	13	4 414	17	5 428	21	4 757	18	3 783	15	4 646	19

Sairauspöissaolujen määrä on lisääntynyt vuoden 2019 aikana 863 päivällä edelliseen vuoteen verrattuna. Ammattiryhmäkohtainen tarkastelu selittää osaltaan hallintokuntien eroja.

Sairauspöissaolujen (sisältää tapaturmat) palkkakustannus ilman sosiaalikulua oli 294 383,90 €, joka on 3,36 % kunnan kokonaispalkoista ilman luottamushenkilöpalkkioita. Lomitustoimen osuus sairauspöissaolujen palkkakustannuksista on 116 371,34 €. Sairauspöissaolujen palkkakustannukset ei sisällä sairauspöissaolujen vuoksi syntyneitä sijaisten palkkoja. Kaikkiin sairauspöissaoloihin ei ole palkattu sijaista.

Vuonna 2019 yleinen vakuutus 97 tapaturmapäivää, tapaturma-ajan ansiot 7 234,28 €. Lomituksella vastaavat luvut 348 päivää, ansiot 26 471,11 €.

Asianmukaiseen työturvallisuustoimintaan sisältyy

- turvallisuusjohtamisjärjestelmään panostaminen
- säännöllisten riskien arvioiminen ja ennakkoiva vaarojen vähentäminen
- henkilöstön ja johdon turvallisuusasenteiden parantaminen
- turvallisuuskulttuurin jatkuva kehittäminen

Hyvin johdettu työturvallisuustyö parantaa tulosta tapaturma- ja sairauspöissaolujen vähentyessä ja vakuutusmaksujen alentuessa.

Työsuojelutoimikunta on pitänyt vuoden 2019 aikana yhden kokouksen ja osallistunut kahteen AVI:n työsuojelutarkastukseen ja kolmeen riskien arviointiin.

Henkilökuntaneuvosto on kokoontunut vuoden 2019 aikana kerran.

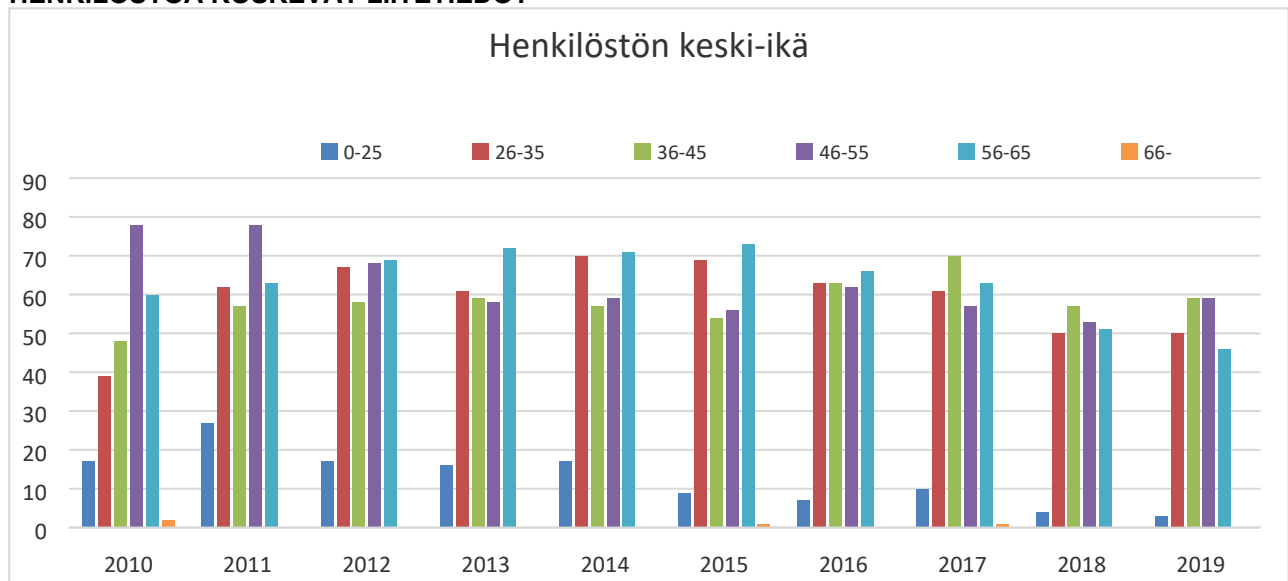
Korvausluokka I kustannuksiin sisältyy työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja heidän tarvitsemiensa asiantuntijoiden toiminnan kustannukset.

Korvausluokka I kustannukset Kaustisen kunnalla vuonna 2019 ovat 53.258,69 €, vuonna 2018 ne olivat 53.986,96 €. Korvausluokka I kustannuksista voidaan korvata kunnalle 40 % työterveydenhuoltosopimuksen mukaisista kustannuksista.

Korvausluokka II kustannuksiin sisältyy sairaanhoidosta ja muusta terveydenhuollosta aiheutuneet kustannukset.

Korvausluokka II kustannukset Kaustisen kunnalle vuonna 2019 ovat olleet 91.610,08 €, vuonna 2018 80.750 €. Korvausluokka II kustannuksista korvataan kunnalle 60 %.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön keski-ikä kertomusvuonna oli 45,05 vuotta, edellisenä 45,15 vuotta. Vakinaisen henkilöstön suurin ikäryhmä oli 36 – 45-vuotiaat, joka on sama kuin edellisenä vuonna.

Uusina viranhaltijoina tai työntekijöinä aloittivat,**Yhteensä 18 henkilöä**

varhaiskasvatuksen lastenh.	07.01.2019
IT-asiantuntija	28.01.2019
varhaiskasvatuksen opett.	01.02.2019
siistijä-ravitsemistyönt.	01.03.2019
Maatalouslomittaja	03.06.2019
Maatalouslomittaja	27.06.2019
Maatalouslomittaja	01.07.2019
kunnallistekniikan asentaja	01.07.2019
Tuntiopettaja	06.08.2019
Erityisopettaja	06.08.2019
erityisluokan opettaja	06.08.2019
Luokanopettaja	06.08.2019
peruskoulun lehtori	06.08.2019
Koulukuraattori	06.08.2019
varhaiskasvatuksen lastenh.	06.08.2019
Koulunkäyntiohjaaja	08.08.2019
Hallintojohtaja	01.10.2019
peruskoulun lehtori	02.12.2019

sivistysjohtajan virka muutettu 01.07.2019 alkaen,
sivistysjohtaja-rehtorin viraksi

**Kunnan palveluksesta lähtivät,
yhteensä 14 henkilöä**

tuntiopettaja	16.01.2019
Maatalouslomittaja	06.03.2019
Maatalouslomittaja	07.04.2019
maatalouslomittaja	07.04.2019
vesilaitoksen asentaja	16.04.2019
kiertävä erityislastentarhan opettaja	30.04.2019
Lastenhoitaja	30.04.2019
Ravitsemustyöntekijä	30.06.2019
erityisluokan opettaja	31.07.2019
Rakennustarkastaja	09.09.2019
varhaiskasvatuksen lastenh.	20.10.2019
Koulunkäyntiohjaaja	31.10.2019
Maatalouslomittaja	31.12.2019
tekninen johtaja	31.12.2019

**Kunnan palveluksesta eläkkeelle jääneet,
yhteensä 7 henkilöä**

Lastenhoitaja	31.01.2019
Talousjohtaja	31.01.2019
Tietohuoltosihteeri	31.05.2019
kiinteistönhoitaja	30.06.2019
luokanopettaja	31.07.2019
varhaiskasvatuksen lastenh.	31.08.2019
Maatalouslomittaja	31.08.2019

Eläkkeelle siirtyneiden määrä vuosittain

Vuosi	Eläkkeelle siirtyneet	Keski-ikä
2008	11	61,0
2009	8	60,5
2010	15	56,8
2011	10	62,2
2012	8	62,0
2013	9	58,5
2014	9	63,8
2015	7	63,1
2016	13	60,7
2017	8	60,7
2018	11	63,2
2019	10	60,7
Yhteensä	168	60,01

Vakuutettujen arvioitu eläköityminen

Vakuutetut	2018 - 2022		2023 - 2027		2028 – 2032		2033 - 2037	
274	Henk.	%	Henk.	%	Henk.	%	Henk.	%
	47		38		31		28	

Ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen.

Ennuste perustuu vuoden 2016 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2018 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstöluettelo		
Vakinaiset virat ja toimet vuonna 2019 (tilanne 31.12.2019)		
Kustannuspaikka	Nimike	Henkilöitä
1101 Kunnanvirasto	kunnanjohtaja	1
	hallintojohtaja	1
1201 Toimistopalvelut	toimistosihteeri	1
1202 Taloushallintopalvelut	talouspäälikkö	1
	palkkasihteeri	2
1203 ICT -palvelut	It-asiantuntija	1
1205 Yhteispalvelu	palveluneuvoja	1
1503 Lomitushallinto	lomituspalvelupäälikkö	1
	johtava lomittaja	3
	lomas sihteeri	1
1504 Lomitustoiminta	maatalouslomittaja	55
Sivistystoimen hallinto	sivistysjohtaja rehtori	1
	toimistosihteeri	1
3201 Kuraattori	koulukuraattori	1,2
3203 Keskuskoulu 1-6	apulaisrehtori / luokanopettaja	1
	luokanopettaja	7
	tuntiopettaja	1
3204 Köyhäjoen koulu	apulaisrehtori / luokanopettaja	1
	luokanopettaja	1
3205 Puumalan koulu	apulaisrehtori / luokanopettaja	1
	luokanopettaja	2
3206 Järvelän koulu	apulaisrehtori / luokanopettaja	1
	luokanopettaja	2
3208 Keskuskoulu 7-9	perusopetuksen rehtori	1
	apulaisrehtori / lehtori	1
	koulusihteeri	1
	peruskoulun lehtori	8
	yläasteen ja lukion yhteinen lehtori	4
	yhteinen lehtori	1
3209 Erityisopetus	erityisopettaja	3
	koulukäyntiohjaajat	10
3211 Erityisluokka / peruskoulu	erityisopettaja	1
	koulukäyntiohjaajat	2
3215 Esiopetus omenapuu	varhaiskasvatuksen opettaja	1
	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	2
3216 Esiopetus päiväkotit 2	varhaiskasvatuksen opettaja	1
	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	2
3217 Esiopetus Puumala	varhaiskasvatuksen opettaja	1
3218 Esiopetus päiväkotit 1	varhaiskasvatuksen opettaja	1
	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	2
3950 Pajalan päiväkotit	päivähoidon johtaja	1
	varhaiskasvatuksen opettaja	4
	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	12
3915 Varhaiskasvatuksen avustajat	varhaiskasvatuksen avustajat	4
3920 Erityislastentarhaopettaja	erityislastentarhaopettaja	1
Varhaiskasvatus	varhaiskasvatusjohtaja	1
3940 Perhepäivähoito	perhepäivähoitaja	12

3946 Omenapuu	Henkilöt 3215 kustannuspaikalla	
3301 Musiikkilukio	lukion rehtori	1
	lukion lehtori	8
	tuntiopettaja	7
3601 Kirjasto	kirjastonhoitaja	1
	kirjastovirkailija	2
3801 Nuorisopalvelut	vapaa-aikasihteeri	1
4001 Tekninen hallinto	tekninen johtaja määräaikainen (31.12.2019)	
	projektipäällikkö määräaikainen (31.12.2019)	
	ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö	1
	toimistosihteeri	1
4004 Rakennusvalvontapalvelut	rakennustarkastaja määräaikainen (31.12.2019)	
4006 Ympäristönsuojelu	ympäristötarkastaja	1
4012 Urheilu- ja ulkoilualueet	alueidenhoitaja	1
4020 Keskuskeittiö	ruokapalveluvastaava	1
	ravitsemistyöntekijä	5
	ravitsemistyöntekijä/siistijä	1
4025 Palvelutalon keittiö	ruokapalveluvastaava	1
	ravitsemistyöntekijä	4
5611 Kunnanvirasto	siistijä	2
	kiinteistönhoitaja	1
5628 Päiväkotia Pajala	kiinteistönhoitaja-laitosmies	1
	siistijä	1
	ravitsemistyöntekijä-siistijä	1
5633 Kirkonkylän ala-aste	kiinteistönhoitaja	1
5638 Yläaste	siistijä	2
5661 Urheilutalo		
5680 Vesilaitoksen varasto	kirvesmies	1
5690 Vanha kunnantalo		
5711 Musiikkilukion asuntola	kiinteistönhoitaja	1
6001 / 6002 Vesilaitos/	vesi- ja viemärlaitoksen hoitaja	1
	vesihuoltolaitoksen asentaja	1
	kunnallistekniikan asentaja, etumies	1
	yhteensä	217

Vakuutettujen arvioitu eläköityminen

Vakuutetut	2018 - 2022		2023 - 2027		2028 – 2032		2033 - 2037	
274	Henk.	%	Henk.	%	Henk.	%	Henk.	%
	47		38		31		28	

Ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen.

Ennuste perustuu vuoden 2016 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2018 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

KAUSTISEN KUNTA

Luettelo tilivuoden 1.1. – 31.12.2019 kirjanpidoista ja aineistoista:

Kirjanpidon tositteet säilytetään päätearkistossa. Osa tilivuoden kirjanpitokirjoista säilytetään talouspäällikön ja palkkasihteerin työhuoneessa.

Käytössä olevat ohjelmat:

	Ohjelmisto	Toimittaja
Kirjanpito	ProEconomica Premium	CGI
Laskutukset	ProEconomica Premium	CGI
Osto- ja myyntireskontra	ProEconomica Premium	CGI
Käyttöomaisuuskirjanpito	ProEconomica Premium	CGI
Maksuliikenne	Basware	CGI
Palkka- ja henkilöstöhallinto	Pegasos	CGI
Vesi- ja jätevesilaskutus	VesikantaPlus	CGI
Lomatoimen laskutus	Melan oma ohjelma	Mela
Päivähoitolaskutus	Daisy	WhileOnTheMove Oy

Kirjauksessa käytetyt tositelajit:

10	Kassatositteet
19	Käyttöomaisuuden poistot
20	Ostolaskut
28	Ostolaskujen suoritukset
31	DAISY päivähoitolaskutus
32	MELA laskutus
33	VESIKANTA vesi- ja jätevesilaskutus
35	Myyntireskontran suoritukset
50	Käyttöomaisuuden tapahtumat
60	Palkkatositteet

5 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kaustisella 20.4.2020

Jouni Koskinen
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Juha Hanhikoski
kunnanhallituksen jäsen

Sami Mäkelä
kunnanhallituksen jäsen

Vesa Paavola
kunnanhallituksen jäsen

Katri Puumala
kunnanhallituksen jäsen

Pirkko Salo
kunnanhallituksen varajäsen

Eija Seppä
kunnanhallituksen jäsen

Annika Timonen
kunnanhallituksen jäsen

Helinä Tuomela
kunnanhallituksen jäsen

Arto Alpia
kunnanjohtaja

Tilintarkastusmerkinnät

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjapitotavan mukaisesti.

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kaustisella ____/____ 2020

Asko Vanhatupa
JHTT tarkastaja
BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö